

Bosna si kupuje čas

«Dokler bo obstajala Zveza komunistov-Socialistična demokratska stranka Bosne in Hercegovine, naj nihče ne sanja, da bo ta republika postala islamska, srbska ali hrvaška država,» je na sarajevski konvenciji te stranke pred desetisočglavo množico poudaril njen prvak dr. Nijaz Duraković. Po njegovih besedah naj nihče ne sanja o srbski vojni krajini, vzhodni Hercegovini kot delu velike Črne gore, zahodni Hercegovini kot o južni Hrvaški, ker razkosanje BiH ali njena delitev na tako imenovane nacionalne pokrajine preprosto nista mogoči.

«Bog usliši Durakovića,» bodo rekli tisti, ki vedo, da je komunistični oziroma socialistični prvak s tako odločnim stališčem pravzaprav samo označil, kaj vse najslabše in najhujše se lahko v bližnji prihodnosti zgodi tej republiki, ki je bila po vojni narejena samo zato, da bi v novi državi pomagala urediti nacionalno vprašanje, zdaj pa dogajanja grozijo, da jo bodo raztrgala ravno nacionalna in nacionalistična nezadovoljstva. In z njo vred Jugoslavijo.

Tako imenovana troedinost Bosne in Hercegovine, po kateri so Muslimani, Hrvatje in Srbi na papirju ter tudi dejansko enakopravni, če že ne složni, je bila vse doslej čarobna formula, ki je to državo ohranjala pri življenju. Nacionalni ključ je šel včasih tako daleč, da so morale biti v podjetju, ki ima tri snazilke, tudi meje razdeljene po treh nacionalnostih, toda zadeva je kljub svoji prepro-

stosti in absurdnosti delovala in bi še. Prebivalci BiH so pač vedeli, da potrebujejo varovalni mehanizem, ki jih čuva pred njihovimi lastnimi strastmi, pred samim seboj.

Stvar je propadla, ko so srbski in hrvaški nacionalisti v vedno bolj drznih poskusih kosanja Jugoslavije lansirali pravzaprav ves čas tlečo tezo, da je Bosna in Hercegovina umetna država, ki bi jo bilo treba razdeliti med Beograd in Zagreb. Ta očet je med vedno zafrustriranimi bosanskimi Srbi in Hrvatji takoj pridobil množico misionarjev, ki bi si bili to nesrečno deželo pripravljeno bolj ali manj bratsko razdeliti. Slednje pa je nemogoče zato, ker je BiH tudi domovina Muslimanov, kot so boljševiki med urejanjem nacionalnega vprašanja ne najbolj srečno krstili srbske in hrvaške prebivalce Bosne, ki so pod Turki sprejeli islam. Muslimani, ki se bodo najbrž kmalu preimenovali v Bošnjake, se zavedajo, da je BiH njihova edina država in s tem tudi domovina. Druge za razliko od Srbov in Hrvatov nimajo, za nobeno ceno se ji niso pripravljeno odreči, kar na politični tehnici tudi nekaj pomeni, saj so Muslimani najbolj številno ljudstvo v BiH.

Nevarnost za to deželo tiči predvsem v grožnji Srbov, ki pravijo, da bodo v primeru takšne ali drugačne konfederacije na ozemlju današnje Jugoslavije zahtevali spremembo meja. To bi pomenilo likvidacijo BiH kot države ter verjetno tudi državljansko vojno. Zagreb za raz-

liko od Beograda ozemelskih apetitov (javno) ne kaže. Vendar to ni le sad večje pameti in boljše politike. Hrvatje se zavedajo, da bosanski Hrvatje in Muslimani na prihodnjih svobodnih volitvah lahko sklenejo koalicijo, medtem ko je sporazum med Srbi in Muslimani ena najbolj nemogočih zadev na planetu. Zagreb ve tudi (in to mu je zaenkrat dovolj), da bi bosanski Hrvatje in Muslimani bili za to, da Jugoslavija postane konfederacija, bi bil odlični povod za srbsko zahtevo po razkosanju dežele.

Vseh omenjenih in neomenjenih možnosti ter pasti se seveda jasno zavedajo tudi bosanski komunisti oziroma njihov vodja Nijaz Duraković. Predvsem zaradi strahu pred vzhodnimi sosedi se zavzemajo za federativno Jugoslavijo. Zagreb ne bo pretirano užaljen, saj delajo zanj čas in dogodki, Beograd pa ob takem stališču v BiH še vedno vladajočih komunistov izgubi povod za grožnje in zahteve. Vsekakor zanimiva poteza.

Durakovićevo zadrževanje časa pa bo učinkovito le, če bodo s tem manevrom soglašali tudi volivci. Za kaj takega v že pregreto Bosni in Hercegovini ni veliko možnosti. Če pa bi se pravilica vendarle zgodila, bi to pomenilo, da komunisti ob odhodu z zgodovinskega odra države niso sesuli, ampak jo ohranili. Vsaj enkrat.

M. BAUER

Breme, ki ga moramo prevzeti

Krški krščanski demokrati so s Spomenko Hribar in ostalimi gosti razpravljali o spravi — Le eden v ciklusu večerov »Korak k resnici«

KRŠKO — Člani Slovenskih krščanskih demokratov v Krškem prirejajo cikel večerov z naslovom »Korak k resnici«, ki naj bi se ponavljali vsak mesec. Prvi izmed takih večerov je bil v soboto, ko so v Krškem gostovali Spomenka Hribar, Nace Polajnar, Bogomir Štefanič, Ciril Kolešnik in Marjan Dvornik. Po ubranih zvokih, ki jih je iz svojega instrumenta izzbila kitaristka Klara Tomjanovič iz Novega mesta, so spregovorili o spravi.

Pri tem je Spomenka Hribar dejala, da sprave ne gre razumeti kot vsesplošnega »bratimljenja«, ampak v smislu sobivanja več resnic. »Kjer je samo ena resnica, tam sprave ne more biti. To je en vidik sprave, drugi pa je v odločitvi nekega naroda, da konča državljansko vojno. V javni zavesti je že prišlo do velikih psiholoških sprememb. Pojavlja se vse več informacij o grobiščih, tako da ni več mogoče zanikati, da je tu bila državljanska vojna. Ne smemo pa pri tem dovoliti, da nam vprašanja o preteklosti porabijo vso energijo,« je dejala Hribarjeva in kot članica parlamentarne komisije za raziskovanje poveljnih poveljev poudarila, da bo treba tudi v spravi postaviti meje, preko katerih se ne bo smelo.

Nace Polajnar je izrazil misel, da je vsaka slovenska vas Kočevska Reka v malem, zato bo imela parlamentarna komisija precej dela, ko bo raziskovala poboje. Poleg tega bo morala razvozlati, kdaj, kako in zakaj je bilo zaprti območje na Kočevskem, ter raziskati tudi vse povojne pravno dvomljive procese.

»Dogodki med vojno in po njej so breme, ki ga moramo Slovenci prevzeti, če hočemo ali ne. Sprava ima tri osnovne točke. Pobite moramo razglasiti za mrtve, v sebi uničiti sovraštvo in odpustiti. Slednje je težko dejanje, ki mora imeti svoje meje, vendar nikakor ne sme pomeniti »pozabiti,« je menil Bogomir Štefanič iz Kočevja.

Razgovor se je nadalje zasukal ravno v to smer, namreč, kako odpustiti. Ne-

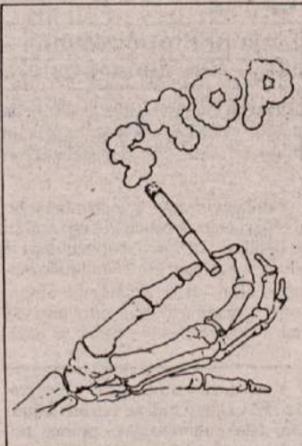
kateri so prepričani, da popolno odpustanje ni možno. Vsekakor ne bi smeli vračati z isto mero. Občan, ki sam v preteklosti ni bil prizadet, je predlagal, naj bi se raje korajžno obrnili v prihodnost. Prav tako je bilo v razpravi slišati, da smo Slovenci pri spravi počasni in da zaostajamo za sosedi Hrvatji, na drugi strani pa je Spomenka Hribar prepričana, da v teh zadevah ne smemo hiteti.

B. D.

KOČEVCI PRI POBRATENIH

DOLINA PRI TRSTU — Prireditev ob nedavnih kmetijskih dneh v pobratini občini Dolina pri Trstu se je udeležila tudi delegacija občine Kočevje, ki jo je vodil predsednik dr. Mihael Petrovič, v njej pa so bili še predstavniki Kmetijskega gospodarstva Kočevja. Predsednik Petrovič je ob vrnitvi povedal, da so bila zelo zanimiva predavanja o odnosu med kmetijstvom in urbani površinami, saj je to zelo aktualno prav zdaj tudi za Kočevsko. Presenetil ga je tudi velik obseg prireditve in veliko število udeležencev. Gostitelje je povabil na otvoritev posodobljene in ekološko urejene farne v Livoldu ter na druge prireditve ob prazniku občine Kočevje. Uradnih pogovorov ni bilo, pač pa so izmenjali mnenja o sedanjih dogodkih v Sloveniji. Tudi Dolinci pa so menili, da naj bi v bodoče obe občini bolj sodelovali na gospodarskem področju, saj tudi pri njih zmanjkujeta denarja za razna manifestativna srečanja.

P. P.

ljubljska banka

OBRTNIKI IN NOVI PODJETNIKI

Prilagajamo se novim gospodarskim razmeram in vam v prihodnje namenimo v banki posebno pozornost. Vemo, da je pri vas doma podjetnost, v naši hiši pa imamo finančno znanje in pripravljenost za sodelovanje z vami. Vaši podjetnosti in vašim idejam na široko odpiramo bančna vrata, da bi skupaj postali še boljši, bolj prodorni, skratka, da bi imeli od tega obojestransko korist.

Oglasite se v naši novi službi finančnega inženiringa, kjer bomo za vas organizirali storitev, ki jo potrebujete.

- Ponujamo vam:**
- svetovanje pri organizaciji finančne službe,
 - svetovanje in sodelovanje pri izdelavi investicijskih elaboratov,
 - pomoč pri izboru najugodnejših virov financiranja,
 - svetovanje pri oblikovanju plačilnih pogojev za posamezne posle,
 - prevzem izvedbe konkretnega finančnega posla doma in v tujini,
 - svetovanje pri zmanjševanju finančnih poslovnih rizikov.

Seveda smo s to dejavnostjo tudi sami šele na začetku, a skupaj z vami jo želimo razviti, da boste od svoje banke dobili tisto, kar pričakujete.

Finančni inženiring
Kettejev dvored 1. III. nadstropje
telefon 22-213, int. 357

Klub podjetnikov bo consulting brežiške vlade

Zdaj iniciativni odbor, oktobra pa ustanovitev

BREŽICE — V petek popoldne se je v Brežicah prvič sestala dvanajstčlanski iniciativni odbor za ustanovitev podjetniškega kluba. Sestali so se na pobudo sedanjega župana Ivana Tomšeta in na prvem sestanku razpravljali predvsem o ciljih in namenu, ki naj bi jih imel klub, ter o pravih, ki bi veljala med člani.

Klub bo deloval v občinskem merilu in bo zaprtega tipa, za člane bodo veljala določena pravila, predvsem glede poslovnih skrivnosti. Na eni strani naj bi kot nekaj svetovalni organ s področja gospodarstva služil za oporo občinski vladi, po drugi pa skrbel za uveljavljanje in trženje znanj svojih članov.

Čeprav je neposredna pobuda za klub prišla iz vlade, je tako potrebo že večkrat izrazilo tudi gospodarstvo, ki je kljub skupnim težavam nekako ni znalo povezati. Ivan Tomše, pobudnik kluba, je poudaril, da osnovni namen kluba ni nevtralizirati kritičnost gospodarstva do izvršnega sveta, ampak nasprotno, na njegovem delu se morajo zrealizirati pobude iz podjetniškega kluba.

B. D.

Spet blokada ceste Sevnica — Planina?

Ljudem je dovolj obljub

PLANINA PRI SEVNICI — Predstavniki šentjurske občine so krajanom Doropolja, zaselka pod Planino, 17. septembra, ko so Doropoljani za nekaj ur protestno zaprli regionalno cesto med Planino in Sevnico, obljubili, da jim bodo do konca oktobra lahko natančno pojasnili, kako bo s cesto Planina — Sevnica v bližnji prihodnosti. Krajanje Doropolja pa tudi številni drugi krajanje v sosednjih občinah Šentjur in Sevnica se že dlje časa jezijo, ker jim razni (ne)odgovorni oblastniki vedno znova obljubljajo, da bo cesta od Planine do Podgorja v sevnški občini končno asfaltirana, vse pa ostaja zgolj pri obljubah. Nevarna ovinkasta makadamska cesta, v nekaterih soteskah tako utegnjena, da je pravi čudež, da se ni na njej pripetilo že več hujših prometnih nesreč, je hkrati nekakšna obvoznica za tovornjake, ki zaradi višine ne morejo pod Tremarski most, bo gotovo za hitvena naložba, toda obljube bo treba izpolniti.

P. P.

Naša anketa

»Naj živijo po svoje!«

Srbska oblast si je ob servilni pomoči najvišjih zveznih institucij, še posebno predsedstva, vzela na Kosovu vso oblast. »Pošteno« Albancev je zdaj očitno čisto zmanjkalo. Srbska oblast je na Kosovu, kjer je albansko prebivalstvo večinsko, odpuštila z dela veliko Albancev, od navedenih delavcev do učiteljev, profesorjev, zdravnikov, novinarjev in direktorjev. Izpraznjena mesta so zasedli Srbi in Črnogorci, vseh pa tako ni bilo treba. Kosovske ženske na primer raje stoodstotno rojevajo doma, kot da bi se prepustile rokam srbskih zdravnikov. Še pred tem so v senci tanki poskrbeli za spremembo srbske ustave, ki je pokrajini države avtonomijo. Neustavno so razpustili kosovsko skupščino, pokrajino tudi sicer obvladujejo z nasiljem, pendreki in tanki. Delegacijo hidsinske federacije, ki si je prišla ogledat stanje na Kosovu, so nagnali iz države, kar se ni zgodilo še nikjer. Dejanje pa so za povrh brezstransko zanikali. Dejstvo pa je, da cela Jugoslavija ostaja praznih rok ob delitvi raznih tujih pomoči in posojil v zadnjem času le še zaradi kršenja človekovih pravic na Kosovu. Saj svet ni neumen, naj Srbi govornijo, kar hočejo. Tistega, kar pričakujejo zase celo v tujih okoljih, niso pripravljeno dati Albancev v njihovem domačem. Zdaj seveda grmijo tudi proti ilegalnemu sprejetju kosovske ustave, delegate, ki so jo sprejeli, in še druge, zapirajo in obtožujejo za zločin proti ozemeljski celovitosti Srbije. Kdaj se bo končala ta norost, da skoraj dvemilijonsko ljudstvo na pragu Evrope ne sme živeti po svoje?

BRANKO BRAJKOVIČ, vodja proizvodnje v metliški Tovarni kopalniške opreme: »Seveda imajo Albanci na Kosovu pravico do svoje ustave. Do sedaj niso imeli nič razen prisile in potlačeniosti. Svojega nacionalnega vprašanja niso mogli ustrezno in pravično rešiti, zato so se odločili za tak korak, čeprav je sprejem svoje ustave bolj dejanje iz stiske in obupa. Prav bi bilo, da slovenska skupščina to podpre, tako kot prvič in nenasilni boj Albancev na Kosovu podpira demokratična javnost po vsem svetu.«

JOŽE KAJIN, zidar iz Vinice: »Po moje imajo Albanci na Kosovu kot večinski in številni narod pravico do svoje republike in svoje ustave in da si po svoje uredijo življenje. Če bi bilo pri nas urejanje življenja po svoje že prej dopuščeno vsem, bi bilo pri nas veliko bolje in boljše, ne pa, da se eni kar naprej vtikajo v zadeve drugih. Če bi Albancev pustili, da živijo na Kosovu po svoje, ne bi bila tam doli takšna revščina in nezavestnost, saj so to sposobni in delavni ljudje. Sedaj pa smo s Kosovom in razprtijami v celi Jugoslaviji obremenjeni vsi.«

BRANE KOZINA, mličnik iz Ribnice: »Ljudje o priznavanju ali nepriznavanju nove kosovske ustave bolj malo govorijo, vsaj jaz jih ne slišim. Po mojem pa naj bi Slovenija sprejem kosovske ustave podprla. Srbi so razpustili kosovsko skupščino, kar gotovo tudi ni bilo po ustavi. Nasploh pa pričakujem, da se bodo spori v tistem delu Jugoslavije še zaostri in da bo zelo težko doseči mir in še težje sožitje.«

GUSTELJ MAJER, delavec v Kočevskem tisku, Kočevje: »V tej državi ne poteka nič po zakonih in ustavi. To velja tudi za razpustitev kosovske skupščine in za sprejem nove kosovske ustave. V Jugoslaviji veljajo in zmagujejo le argumenti posiljevanja, zato ne vidim vzroka, zakaj tudi kosovska ustava ne bi veljala. Zaradi takega nenormalnega stanja v državi menim, da je najbolje in najpametneje, če se Slovenija bolj briga zase in manj za druge.«

IVAN MAROLT, upokojenec in gospodar Občinske gasilske zveze Brežice: »Mislim, da bi morala Slovenija kosovsko ilegalno skupščino priznati. Njenim delegatom bi morala priznati pravico do odločanja, saj so Albanci večinsko prebivalstvo v pokrajini. Nenaravno je, da nimajo nobenih pravic. Kar pa se tiče ustave, ki so jo sprejeli, bi jo moral prej poznati po vsebini, šele potem pa se odločiti o tem, ali naj jo priznamo.«

JOŽE BOŽIČ iz Kobil, Leskovec pri Krškem: »Slovenci bi morali podpreti boj Albancev za svobodo in za oblast v svoji pokrajini. Priznavati bi morali njihovo skupščino, saj so večinski narod. Spoštovati bi bilo treba njihovo tradicijo in dosedanja načina življenja, če v svojem prizadevanju ne mislijo zlo. Če pa je spet govor o odepitvi, bi morali zadevo gledati malo drugače.«

BRANKO MAROLT, mizar v sevnškem Stillešu: »Sem za to, da bi Albanci na Kosovu imeli svojo ustavo, ne pa tudi svoje republike. To nasilje srbskih oblastnikov na Kosovu, ki smo mu priča zadnje čase, kaže, da v Beogradu izgubljajo živce, tudi zaradi zgražanja mednarodne javnosti nad kršenjem človekovih pravic v tej pokrajini. Jugoslovansko vodstvo pa daje očitno potuho srbski politiki, zato ne preseneča nenehno zaostrovanje razmer.«

PAVEL JEVIKAR, prodajalec iz Mokronoga: »Vsak narod ima pravico do suverenosti. Albanci so narod in naj imajo svojo ustavo, zakaj bi jih nekdo zatiral. Ustavo Kosova kot znak suverenosti naj bi Slovenija podprla tudi zato, ker je v Jugoslaviji odnos do Kosova podoben kot do Slovenije. Podpora potrebujejo tako Albanci kot Slovenija. Tudi če Slovenija in tudi drugi podpro kosovsko ustavo, pa to v sedanjih jugoslovanskih razmerah ne bo rešilo kosovskega vprašanja.«

JOŽE GOSENCA, upokojenec iz Novega mesta: »Problem Albancev na Kosovu mi je dobro poznan, saj spremljam tisk, radio in televizijo. To, kar počno Srbi, ni prav in dobro. Albanci so svojo ustavo in republiko razglasili iz obupa, ker si drugače ne morejo pomagati. Ni prav, da bi imeli svojo republiko, prav pa je, da se jim prizna pokrajina z vsemi pravicami, kot jih imajo ostale pokrajine v državi. Srbi naj drugim dajo takšne pravice, kot jih hočejo sami, pa bo prav.«

V Mariboru vse obrnjeno na glavo

Trije za enega

MARIBOR — Bilo bi dobro, če bi iz treh mariborskih vlad lahko sestavili vsaj eno spodobno — Tako mnogi Mariborčani komentirajo sedanje zares precej neobičajne razmere v štajerski prestolnici. Poleg uradnega izvršnega sveta naj bi namreč Maribor v teh dneh dobil kar dve vladi v senci: eno napovedujejo mestni socialdemokrati, ki so pred nekaj tedni zaradi nespornosti v vodstvu koalicije stopili iz Demosa, drugo pa preostali Demos pod vodstvom krščanskih demokratov. Če mariborski položaj primerjamo s položajem na slovenski ravni, ugotovimo, da je ta res obrnjen na glavo: doverljajši šef mariborskih komunistov Franci Pivec izjavlja, da njegova stranka ne potrebuje vlade v senci, ker ima dovolj vpliva na »pravo« vlado (kar glede na njeno sestavo nedvomno drži), med seboj sprti Demos pa namerna predsednika občinskega IS naskakovati kar z dvema senčnimi vladama. Kar je v Sloveniji oblast, je v Mariboru šibka, zmedena in razcepljena opozicija.

MILAN PREDAN

Kmetijstvo

DANES V KRANJU SEJEM ZA ŽREBIČKE

KRANJ — Na sejmišču v Kranju bo danes še en sejem za hafliške žrebičke, ki postajajo zelo iskano blago. Po konjih pasme hafflinger zelo narašča povpraševanje, med kupci pa je vse več kmetov, ki to krotko žival uporabljajo za delo na polju, zlasti pa v gozdu, kot dopolnilo traktorju.

VODNIK V KUPČIJI

Cene živine in tudi mesa so znane, zato se sedaj ne bomo ubadali z njimi. V tem času so namreč bolj zanimive cene kmetijskih pridelkov, sadja ipd. Bežen pogled po trgu kaže, da je pri nas še dokaj majhna izbira, da vsa ponudba niti ne prihaja na trg. Zato vabimo pridelovalce krompirja, jabolk, tudi tiste z najmanjšimi količinami, da se nam javijo. Brezplačno bomo objavili njihove cene in naslov, kjer si bodo ljudje kupili cenejši krompir ali jabolka.

AGROKOMBINAT KRŠKO

Prodaja mesa se je po podražitvi

NOVOMEŠKE TRŽNICE

Kot kaže, so delavci Uprave inšpekcijskih služb dokončno opravili s prekupevalci in drugimi, ki so brez ustreznih dovoljenj ob tržnih dnevih prodajali na tržnem prostoru. V ponedeljek je bilo moč videti le posadko inšpektorjev, ki se je brez intervencije vrnila v svoje pisarne ali pa odšla po drugih opravkih. Tržnica je torej rešena. Kljub temu za stojnicami ne manjka zelenjadjarjev, med katerimi je še največ tistih, ki ponujajo papriko za vlaganje. Cene se gibljejo med 15 in 18 din za kilogram. V ponedeljek je bilo na stojnicah branjek videti tudi šampinjone, ki jih je kmetica ponujala po 50 din večjo in 30 manjšo ceno. Domače grozdje je bilo po 25 din, sirček 50 din, radič 30 din, pesa 20-25 din, paradiznik 20 din, čebula 15 din, česen 50 din, krompir 8 din in 5 din za ozimnico, zelje po 16 din, domača slivovka pa po 100 din za liter.

Kmetijski nasveti

Krompirju grozi katastrofa

Krompirju se tudi na Dolenjskem slabo piše. Veselje ob letošnji sorazmerno dobri letini, ponekod celo rekordni, so zagrenile debele kaplje pelina. Pridelovalci razočarani odkrivajo, da so mnogi gomolji bolni, prizadeti od prstanaste nekroze gomoljev (potato tuber ring necrosis disease), ki se je letos prvič v večjem obsegu pojavila tudi pri nas. Nadloga je hujska, kot si ljudje mislijo.

Nove bolezni, ki lahko uniči pridelovanje krompirja in s tem kmete predvsem v osrednji Dolenjski, kjer je krompir za koruzo druga najvažnejša poljščina, ni težko prepoznati. Na površini gomoljev se pojavijo opeklinam podobne svetlo do temno rjave vzbovine v obliki obročkov, pa tudi figur drugih oblik. To je odmrlo tkivo, ki se sčasoma posuši, potemni in uleknje, vendar k sreči ne seže globlje v gomoljevo notranjost, tako da krompir ni ves uničen, je pa zelo zmanjšana njegova vrednost. Prizadete so zlasti v Sloveniji najbolj razširjene sorte: že tako močno izrojeni igor, ob njem pa še sorti desiree in jaerla, ki je zadnje čase močno uveljavljajoča se nova holandska sorta.

Prstanasto nekrozo povzroča virus Y, njegova posebna različica YN, ki je znana šele nekaj let in ki je v očitni povezavi s krovostjo krompirjevega poljščina in mozaikom. Ker ta virus prenaša veliko vrst listnih uši, se bolezen zelo naglo širi in je v dveh, treh letih zajela vso Slovenijo. Pod vprašaj je postavila predvsem pridelovanje krompirja za seme, ki se naglo manjša, s tem pa izginja nekdanja prednost, ki so jo imeli gorenjski in dolenjski pridelovalci. Elitnega osnovnega semena sorte igor že ni več, vse bolj pa so prizadete tudi druge sorte. Bolezen zmanjšuje tudi pridelek merkantilnega krompirja, tudi do 30 odstotkov.

Kaj ukreniti, s tem vprašanjem se bo prej ali slej srečal vsak pridelovalec. Ker posebnih ukrepov za preprečevanje nove bolezni še ne poznamo, stro-

NUJNA BODO ZAPRTA OBMOČJA — Prstanasta nekroza bo preprečila uvedbo zaprtih območij za pridelovanje krompirja, kar edino lahko prepreči katastrofo. Doslej je namreč zadoščala za pridelavo krompirja 50-kmetijska izolacija, po novem pa ne bo več. Že za prihodnjo sezono bo zato treba urediti pridelovalna območja in uvesti regrese tudi za tiste kmete, ki ne bodo pridelovali semenskega krompirja, pa bodi smeli saditi samo zdravo seme, ki ne bo okužilo semenskega krompirja na sosednjih njivah. To bo velika naloga, ki se je je treba čimprej lotiti.

Priloga priporoča dosledno spoštovanje preventivnih posegov, ki veljajo za vse vrste bolezni, ti pa so: uporaba neokuženega semena, prostorska izolacija njive, nakaljevanje krompirja, zgodnje in temeljito uničevanje krompirjevega črva. Ti ukrepi zaležejo le, če se jih lotijo vsi pridelovalci, sicer je uspeh polovičen ali celo nikakršen.

Inž. M. LEGAN

Kaže na eno najboljših trgatev

V Beli krajini končan prvi del trgatev — Količine niso največje, je pa zato kakovost grozdja izvrstna — Zlasti lepa frankinja — Spet mlada metliška črnina

METLIKA — Trgatev zgodnjih sort — šentlovenke, portugalke in gameja — so v Beli krajini opravili v dneh sredi septembra. Čeprav so v metliški Vinski kleti pričakovali, da bodo odkupili več grozdja zgodnjih sort, so, na splošno gledano, s tem prvim delom trgatev zadovoljni, posebej zato, ker je grozdje zelo kakovostno.

Seveda je metliška Kmetijska zadruga oziroma njena Vinska klet odkupila vso ponudbo grozdja ranih sort, tega pa je bilo le malo več kot v lanskim izrazito slabi letini, vseh skupaj samo nekaj nad 100 ton. Kot rečeno, je grozdje ranih sort zelo kakovostno, saj je bila povprečna sladkorna stopnja pri šentlovenki nad 80 Oechslejevih stopinj, kar je bilo prejšnja leta pri frankinji meja za vrhunsko kakovost; portugalke pa je imela letos v povprečju okoli 75 Oechslejevih stopinj, kar je prav tako zelo visoko. Zato ni čudno, da so se v kleti odločili, da bodo letos iz odbranega grozdja ranih sort spet naredili metliško črnino mlado vino, ki ga pripravljajo po posebnem postopku, tako kot znameniti francoski beaujolais. To vino bo na trgu že v začetku novembra.

Trgatev krajevne in mešanah belih

sort: se je začela v soboto, 22. septembra, in je zvečine tudi že končana. Seveda bo tudi tega grozdja precej več kot v lanskim količinsko izrazito slabi, skorajda katastrofalni letini. Po prevzemu v soboto in nedeljo, ko je v klet prišla, račun-

● **Roki trgatev za modro frankinjo, laški rizling in žametno črnino še niso znani, kot sedaj kaže, bodo frankinjo, ki še posebej lepo kaže, trgali v začetku oktobra, laški rizling okoli 8. in žametno črnino sredi oktobra.**

najo, velika večina grozdja, naj bi bilo krajevne in mešanega belega letos še enkrat več kot lani.

V celoti gledano tudi letos v Beli krajini trgatev količinsko ne bo prav dobra,

celo povprečna ne, po kakovosti pa naj bi bila nadpovprečna. Čeprav se je pri trgatevi kraljevine in mešanah belih sort pokazalo, da je povprečna sladkorna stopnja prvega dne trgatev 68 Oechslejevih stopinj, kar je malo manj, kot so pričakovali, to ne bo bistveno vplivalo na kakovost trgatev v celoti, še posebej zato ne, ker sorte, ki še niso potrpane, to so frankinja, laški rizling in žametna črnina, zelo lepo kažejo. Nekaj dni pred začetkom trgatev belih sort je grozdje pri dozorevanju le za tri do štiri dni zaostajalo za letnikom 1983, ki velja za letnik stoletja.

Za sedaj lahko rečemo, da letošnja trgatev v Beli krajini po količini ne bo nič posebnega, po kakovosti pa bo ena boljših. Letos so tudi vse naravne možnosti za doseganje vrhunske kakovosti grozdja za pridelavo predikatnih vin in v metliški Vinski kleti te priložnosti seveda ne bodo izpustili.

A. BARTEJ

Tatovi se selijo na polja

Vse več kraj pridelkov — Tatinski teden

NOVO MESTO — Če so po Kočevskem in Suhi krajini kmetje besni na dvijad, ki jim jeseni odnaša z muko pridelane poljščine, potem so novomeški in belokranjski kmetje vsaj enako jezni in nemočni pred druge vrste pobiralci jesenskih pridelkov.

J. B. iz Potočne vasi je pred dnevi stopil na njivo Franca Novaka s Hudega in si tam nabral koruze za krmo živine. Vsaj enako predrzen je bil 19. septembra v zgodnjih jutranjih urah J. J. iz Hrušice, ki je v vinogradu Franca Šlej-kovca z Malega Slatnika nabiral grozdje in ga v dveh vrečah odnesel domov. Za krajo večjih razsežnosti pa se je prejšnji teden odločil nepridiprav, ki je stopil na njivo Franca Lužarja iz Mačkov-

vili in odnesli neznanu kam. Škode je kar za 35.000 din.

So pa minuli dnevi prinesli še druge vrste tatvin. Tako je bilo med vikendom vlomljenih v več zidanic v Semiški gori: Ljubo Šinkovec, Tomaž Glajncer, Jože Pezdir, Ante Stipanovič in Franc Rojce so bili kar ob precej jstvin in pijače, s storilci je odšlo celo nekaj orodja. Skupne škode je za 10 tisočakov. Prav tako v Semiški gori je bilo vlomljeno tudi v osebna avtomobila Boža Kočevarja in Viktorja Skale; slednjemu je storilec vlomil še v zidnico. Za plen si je izbral nekaj hrane in pijače, za udobnejše življenje pa še naslonjala s prvih sedežev.

SAD ŠT. 9

KRŠKO — Izšla je 9., septembrska številka revije Sad, ki je namenjena sadjarstvu, vinogradništvu in vinarstvu. Kljub malo skromnejšemu obsegu je v njej nekaj zanimivih prispevkov. Tako dr. J. Hribar piše o metodah za določanje časa obiranja sadja in vplivu obiranja na obstojnost plodov v skladišču; mag. M. Zupan o integrirani pridelavi sadja; urednik inž. P. Jankovič o novozelandski sorti jabolka — gali; mag. J. Nemanič poroča o mednarodnem ocenjevanju vin v Ljubljani in piše o vinski abecedi degustacije; inž. R. Vidrih o odstranjevanju trpkoga okusa pri kakiju; inž. T. Vodovnik pa o slovenskih vinih na sejmu v Gornji Radgoni. V reviji je objavljen pregled slovenskih vin, ocenjenih na radgonskem sejmu, objavljeni pa so tudi podatki o slovenskem sadju v računalniku EGS. Revija stane 35 din naročiti pa jo je mogoče v Krškem, Cesta 4. julija 66.

Slovenija

Moja dežela.

Boljša cena letošnjega grozdja

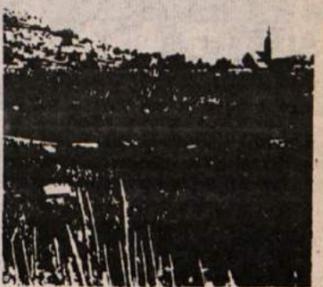
Metliška Kmetijska zadruga bo grozdje plačala po 7 do 12 din kilogram — Plačilo na tri načine — Dinar doplačila za lani

METLIKA — Kmetijska zadruga Metlika, v katere sklopu je tudi Vinska klet, bo za odkupljeno grozdje letošnje letine realno plačala od 20 do 30 odst. več kot ob lanskem odkupu. Letošnje odkupne cene so uskladili z izvršnim odborom Društva belokranjskih vinogradnikov in tako usklajene predlagali tudi na zboru belokranjskih vinogradnikov sredi septembra.

Odkupna cena grozdja izhaja pravzaprav iz maloprodajne cene vina, upoštevajoč delitveno razmerje, po katerem dobi pri 70-odstotnem izkoristku vinogradnik 60 odst., klet pa 40 odst. Za portugalke znaša odkupna cena 7 din za kilogram, za šentlovenko 8 din/kg; predlagana cena za kraljevino je 9,5 din/kg, zamodro frankinjo 8 din/kg, za žametno črnino 7 din/kg in za laški rizling 12 din/kg. Vse to so cene za povprečno sladkorno stopnjo prvega dne trgatev in ob neto prevzemu, se pravi za grozdje brez peljev.

Posebej pa bodo določili odkupno ceno za grozdje modre frankinje za vrhunsko metliško črnino. Za trganje tega posebej odbranega grozdja z višjo sladkorno stopnjo bodo določili poseben rok trgatev, odkupna cena pa bo višja najmanj za dinar pri kilogramu.

Grozdje letošnje letine bo Kmetijska zadruga začela izplačevati 5. novembra. V metliški zadrugi so dolga leta skrbno gradili poštno dohodkovne odnose s svojimi kooperanti, ki pa jih je inflacija v preteklih letih začela spodkopavati. Seveda si v zadrugi želijo, da bi bili ti dohodkovni odnosi spet taki kot včasih. Za plačilo grozdja so na zboru vinogradnikov ponudili več načinov. Vinogradniki bodo lahko ves denar dobili naenkrat, druga možnost je, da dobijo 20 odst. takoj, ostalo pa vsake tri mesece, tako kot se bo vino prodajalo, in to po sprejetem razmerju 60:40 v korist vinogradnika, tretja možnost pa je vezava vsega denarja za tri mesece pri

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

Letos bo letina rdečih vin

Če ne zataji klet

Posavje, Dolenjska in Bela krajina veljajo za vinorodna področja predvsem rdečih vin, čeprav vse tri deželice zadnja leta dokazujejo, da zmorejo tudi odlična bela vina, ki po kakovosti ne zaostajajo za štajerskimi, izražajo pa seveda značilnosti rojstnega kraja, ki daje pečat vsaki sorti. Moda belih vin, ki trajajo dolgo, vpliva na nas, da se manj posvečamo kletarjenju rdečih vin, kar je napaka. Tržišče že kaže, da se zanimanje porabnikov za rdeča vina zopet vrača, zato se potrudimo in predelajmo grozdje rdečih sort zelo pazljivo. Letos je pa sploh letina, ki jo bomo zaradi kakovosti dolgo pomnili, saj je to dokazala že portugalke, ki je očarala najzahtevnejše sladokusce. Takšna letina je tudi priložnost za ponovno uveljavitev rdečih vin.

Kako se lotimo kletarjenja rdečega grozdja? V predzadnji rubriki sem pisal o pripravi gliciv kvasovk ali vrelnega nastavka. Na dan trgatev nam kvasovke že veselo vrejo. S trgatevjo začnimo, ko sonce že obsije vinograd, da se grozdje delno ogreje in nam rosa ne razredči jagodnega soka. Ako nam je mogoče, zberimo toliko ljudi, da bo trgatev končana pred nočjo in da bomo vse grozdje, ki prihaja v zidnico, sproti razpecljali.

ROBKANJE IN DROZGANJE grozdja je zelo važna faza, od stroja pa je odvisno, kako dobro opravimo to delo. Razpecljamo grozdje ali drozgo sproti vlijamo v kad, ki smo jo pripravili za vrenje. Letos je grozdje tako zdravo, da rdeči drozgi ni potrebno dodajati nič žvepla, ko polnimo z njo vrelo kad, če imamo pripravljen kvasni nastavek. Alkoholno vrenje namreč takoj zaščiti mošt pred kvarjenjem, in to bolj kot žveplo. Če nam pa se vrenje ne začne takoj, bodoče vino že zgublja kakovost. Najprej izgubimo sortno aromo, ker oksidira in kasneje ne bo pravega užitka. Še večja nesreča je začetek očetnega in mlečnega cika, ki je v vsaki posodi z moštom, ki noče vreti. Recimo, pridni smo bili, pri roki smo imeli aktiven kvasni nastavek in ga dodali v kad, ko smo jo napolnili približno z 1/4 drozge. Pri nadaljnjem polnjenju kadi z drozgo se kvasov-

ke lepo razdelijo po celi masi, da se ni potrebno preveč mučiti z mešanjem. Ako imamo srečo in je imelo grozdje ob trgatevi vsaj 20° Celzija, se bo čez noč vrenje zbudilo in zjutraj bomo imeli že lep klobuk tropin, ki se da že lepo potapljati z leseno grebljico. Svetujemo v vsakem primeru prvo noč pokriti kad s ponjavo, da bi zadržali čimveč toplote v drozgi, ki jo kvasovke potrebujejo za začetek. Ko doseže temperatura v kadi 24° Celzija, kadni ni potrebno več pokrivati. Površnemu kletarju se zdi zelo enostavno, če se vrenje ne začne, pa ni! Z natančnim vodenjem vrenja lahko ustvarimo kakovost. Kako?

1. ko napolnimo kad in izenačimo drozgo, izmerimo temperaturo in sladkorno stopnjo mošta. Modra frankinja, recimo, ima 80° Oechsleja sladkorja ali 18,3% in temperaturo 20 stopinj Celzija. Idealo grozdje! Vino bo imelo približno 10,8 vol % alkohola in ni potrebno dodati sladkorja.

2. Zapišemo datum in uro, ko se je začelo vrenje. Vsak dan približno petkrat temeljito potopimo klobuk in vsak dan merimo sladkor in temperaturo mošta. Po treh dneh alkoholnega vrenja bo povrela približno 1/3 sladkorja, namerili bomo okrog 35° Oechsleja ali 11,5%. Ako želimo vino za takojšnjo porabo ali enoletno vino, je čas za prešanje, posebno še, če je temperatura mošta 24 ali 25° Celzija. Pri temperaturi okrog 20° C počakamo s prešanjem še en dan. Ako pa želimo vino starati, počakamo še najmanj en dan, da nam povre vsaj 1/2 sladkorja v moštu.

3. Pri žametovki, ki nam da lahko odlično svetlejšo rdečino, ali če jo pripravljamo za izdelavo cvička, je dovolj, da nam povre na tropinah samo 1/5 ali največ 1/4 sladkorja, zato jo lahko prešano že po dveh dnevih vrenja. S krajšo maceracijo na tropinah bomo ohranili sortno aromo, ki je pri žametovki enkratna. Pri rdečem vinu ali cvičku ne iščemo v okusu žametastih, bogatejših taninov, ki so recimo pri vinu frankinje ali metliške črnine nepogrešljivi. Pri rdečkastih vinih iščemo lepo sortno cvetico, svežino in pitnost, to se pa doseže s krajšo maceracijo na tropu. Sod, v katerega zlijamo rdeče vino, ob prešanju tik pred natakanjem samo malo zažveplamo, recimo z 1 žveplenico na 5 hl. Naslednji dan poglejmo, če se v sodu alkoholno vrenje nadaljuje. Če lepo teče, smo lahko mirni, če ne, poskrbimo, da sod ponovno oživi.

mag. JULIJ NEMANIČ

Kako je z vini ravnati

Sto let staro priporočilo Dolenjskih novic

Strupena rosa zakrivila je letos, da je v večini dolenjskih vinogradov grozdje slabo dozorelo. Ob času trgatev smo imeli skoraj nepotrpano deževno vreme; dozdaj grozdja je pričelo vsled tega gnjiti, vse se je pa nasrkalo jako vode. Nasledek vsega tega je bil, da je imel mošt le jako malo sladkora, dosti preveč vode, kisline in beljakovine v sebi. Daljni nasledek tega pa je, da imamo zdaj alkohola (moči, gajsta) kaj malo. Kar je, je hvala Bogu za to. Toda kdo dvomi nad tem, da se letošnja vina ne bodo nič kaj poštno obnašala? Gotovo se bodo rada kvarila, ker imajo premalo alkohola, preveč pa vode in beljakovin v sebi. Kislina je korisna, da se vino ohrani, dasi je kaj neprijetna, ako je je preveč.

Pa poglejmo! Pred vsem je potrebno, da imamo sode vedno polne, da jih vsakih osem dni gotovo z zdravilo zalijemo. Zalivanje je zaradi tega potrebno, da na dnu ne nastaja kan; kajti kan se živi od alkohola. Alkoholno vrenje in zraven še kanasto vino zgubi v kratkem času svojo moč. V nepolnih sodih se vino tudi kaj močno zveši, posebno alkohola vredno. V nepolnih sodih se vino tudi kaj lahko scika.

Torej vsak, kdor ima vino, napolni naj sod do vrha in zaliva naj ga vsakih osem dni. Drugič je potrebno, da vina zadostikrat in v pravem času presnamemo, pretočimo. Presneti moramo vina v prvič o božiču, naj bodo že čisto ali pa ne, vse jedno. Presneti moramo pa o božiču vino tako, da pride v kar mogoče veliko dotiko z zrakov. Pred velikonočno, najboljši v velikem tednu, presneti moramo vino že v drugič. Zdjaj pa že z manjšo dotiko zrakov. Pred binškoimi prazniki presneti ga moramo v tretič.

Ves denar so porabili v Ljubljani

Sindikata delavcev nov pravilnik o članarini

NOVO MESTO — Verjetno se bo v sedanjih razmerah novega pretiranega ločevanja ljudi na dobre in napredne »nove« ter zakrnjene pristaše starega kdo ob to obregnil, vendar bo kar držalo, da novomeški Svobodni sindikat kljub mnogim težavam in veliki pravni mlakuži pri nas kar pogumno (pogumneje od svoje republiške »streh«) hodi po poti oblikovanja v pravi sindikat, kateriga naloga je varstvo interesov delavcev nasproti kapitalu in oblasti.

V občinskem svetu so tudi še tik pred racionalizacijo strokovnega aparata na najmanjšo možno mero, ki še omogoča delovanje v korist delavcev. Narejen pa je tudi osnutek pravilnika o članarini, po katerem naj bi 55 odst. članarine iz podjetij nakazovali neposredno občinskemu svetu, ne pa republiškim odborom. Do sedaj letos iz republike namreč niso dobili v občino nič denarja oz. le nekaj malega od odbora zdravstva in socialnega varstva, vse ostalo pa so porabili kar v Ljubljani.

Od teh 55 odst. nameravajo v novomeškem Svobodnem sindikatu dve petini porabiti za varstvo pravic delavcev iz kolektivne pogodbe, za izobraževanje in usposabljanje, za pravno pomoč ter deli tudi za plače zaposlenih. Cetrtna tega denarja naj bi bila namenjena za pomoči članom preko sindikalne hranilnice in posojilnice ter cenejšie nakupe. Pripravljajo tudi že osnutek pravilnika o kreditiranju članov sindikata, ki namesto dosedanjih pomoči uvaja posojila delavcem za razne namene po minimalni obrestni meri, čas vračanja pa bo daljši za tiste z najslabšimi plačami. Nekaj denarja pa naj bi namenili tudi za delovanje zveze. O vsem se bo seveda imelo priložnost izreči članstvo sindikata v podjetjih.

Z. L.-D.

Novo mesto je dobilo starinarnico

Nova trgovina »Darilo«

NOVO MESTO — Novomeško staro mestno jedro resnično začne dihati s polnimi pljuči. Vanj se, zaenkrat res še bolj skromno, vrača novo življenje s prenovljenjo stavbo na Prešernovem trgu pa z novimi

Angela Mejak

specializiranimi trgovinicami, butiki. Ob zaenkrat prevladujočih trgovnicah z oblačili in vsakdanjimi potrebščinami pa je pretekli teden Novo mesto dobilo tudi pravo starinarnico. Kot trgovino »Darilo« jo je v Sokolski ulici, kjer je bil nekaj let čevljar Cikanek, odprla Ljubljanka Angela Mejak.

»Ko je šla moja računalniška firma v stečaj, sem premišljala, kaj zdaj. Teta mi je ponudila ta prostor, in ker sem že od nekdaj velika ljubiteljica in zbirateljica starin, sem se odločila. Prostor sem preuredila v starem stilu, saj bi rada, da se trgovina kot celota vklopi v to staro mestno okolje. Moja želja je, da bi tu prodajala samo starinske predmete, da bi iz starih podstrešij in od ljudi, ki tega ne cenijo, ti predmeti prišli do tistih, ki to cenijo, ki bi radi dopolnili svoje zbirke oz. kaj takega podarili,« razlaga Angela Mejak, Ljubljanka, med tednom na »začasnem delu« v Novem mestu.

V »Darilu« bo moč kupiti vse vrste starin, umetniške predmete, darila za vse priložnosti in še marsikaj. Že zdaj, ko je šele začela, trgovina nudi marsikaj lepega in zanimivega, od najcenejših svilenih rož, prekrasnih starinskih razglednic, ki so seveda uporabne, raznih ročno vezenih prtov in drugih ročnih del, tudi ročno pletenih puloverjev, do raznih slik, starinskega pohištva, ur, vezanih loncev, knjig, ogledal itd. itd. Za razne praznike lastnica obljublja priložnostno prodajo, npr. za božič jaslice, lučke, bunke in podobno za novo leto itd.

»Darilo« je zanimivo še po nečem: v tej trgovini najrazličnejših starin in umetniških predmetov ni moč le kupiti, Mejakova bo vse, kar bo kdo takšnega prinesel, rada sprejela v komisijso prodajo, ne bo pa jih odkupovala.

Z. L.-D.

Škocjan je ostal brez vodstva

Janez Povšič, 8 let neutrudni predsednik sveta krajevne skupnosti, odstopil, svet pa je zbor krajanov odstavil — En mesec za kandidiranje novih

ŠKOCJAN — V krajevni skupnosti Škocjan, ki se je iz ene najmanj razvitih v novomeški občini v nekaj letih povzpela med najboljše, tudi letos ne mirujejo. Trud so zdaj usmerili predvsem v posodobitev istih cest, ki so še ostale čisto neprimerne. Na letošnjem seznamu so ceste do Stopnega, Velikih Poljan, Dol, Bučke, cesta Tomažja vas — Vinji Vrh, Gorenje Dole.

Vrednost vseh teh del v krajevni skupnosti Škocjan je ocenjena na dobre 4 milijone dinarjev, na žiro račun krajevne skupnosti pa se je nateklo skupaj 1,37 milijona dinarjev. Razliko pomeni prispevek gospodinjstev pri vsaki akciji — velja pravilo, da ta prispevek ne sme biti manjši od vrednosti 1.000 mark, včasih pa je bilo to celo 1.500 mark — ter prispevki za pomoč iz raznih virov, ki jih je predsednik sveta krajevne skupnosti Janez Povšič v osmih letih opravljanja te funkcije znal kar dobro

• Kakorkoli že, kljub nasprotovanju ljudi in ugotovitvam, naj odstopajo neposobni, ne pa takšni, ki delajo za krajevno skupnost, se je zbor na koncu moral sprizniti, da Janez Povšič ne bo več njihov predsednik sveta krajevne skupnosti. Ob tem pa so se odločili svetu krajevne skupnosti izreči nezaupnico, tako da bodo čez kakšen mesec krajanje volili celotno novo vodstvo krajevne skupnosti, potreben pa bo tudi drug predstavnik Škocjana v občinski skupščini. Predlog o razpisu volitev pa je zbor sprejel s pogojem, da mora staro vodstvo opravljati delo do izvolitve novega. Ko smo zapuščali zbor, so ljudje zunanje komentirali, da novemu predsedniku ne bo tako težko, ko je po Povšičevi zaslugi ogromno že postorjenega, poleg tega pa bo za svoje delo dobil tudi plačilo (to urejajo na ravni občine), medtem ko se je Povšič moral za potrebe krajevne skupnosti voziti celo s svojim bencinom.

pripraviti do tega, da so odvezali mošnjake.

O letošnjih delih v krajevni skupnosti in o tem, kako je s pokritjem razlik med prihodi krajevne skupnosti in vrednostjo del, je tekla beseda na nedeljskem zboru krajanov. A glavna točka le-tega je bil pravzaprav napovedan od-

KEGLJAŠKO PRVENSTVO

NOVO MESTO — Dvaindvajsetega septembra je Medobčinska organizacija slepih in slabovidnih Novo mesto organizirala X. jubilejno republiško prvenstvo slepih in slabovidnih v mini kegljanju za ženske. Tekmovanje je izredno lepo uspešno ob pomoči pokrovitelja Tovarne zdravila Krka Novo mesto in drugih podjetij: Novoteksa, Laboda, Dolenjske kekarne, Kmetijske zadruge Krka, Pekarje Ajda, Zavarovalne skupnosti Triglav, Ljubljanski mlekar, LB-Temeljne dolenjske banke in Mesarije Bobič. Rezultati — ekipno: 1. Novo mesto (N. Furlan, M. Malnarič, M. Mežan, V. Skube), 2. Ljubljana, 3. Koper, 4. Ptuj, 5. Maribor, 6. Celje, 7. Kranj, 8. N. Gorica; posamično — A-kategorija (100 odst. slepe): 1. S. Furlan (Koper), 2. A. Plemelj (Kranj), 3. M. Malnarič (Novo mesto), 4. N. Furlan (Nm), 5. J. Golob (Lj); B-kategorija (z ostankom vida): 1. V. Skube (Nm), 2. M. Majhe (Kp), 3. H. Strašek (Lj), 4. S. Potočnik (Kr), 5. M. Mežan (Nm).

Nanizanka o občinarskih plačah

Povprečno dvakrat na leto se razširijo govorice o izjemno visokih plačah občanarjev — V resnici so določene in usklajene v republiki — Od 3.600 do 13.000 din

METLIKA — V zadnjih desetih letih se v metliški občini povprečno dvakrat na leto med ljudmi pojavijo govorice o izjemno visokih plačah občanarjev in političnih veljakov. In te govorice se širijo kot požar v vetru. Več znamenje je, da je eno takih obdobij tudi ta čas.

Sedanj čas je takim govoricam, ki vedno padejo na plodna tla, zaradi vse bolj uveljavljene načela o tajnosti višine plač še posebej naklonjen. Samo s to razliko, da sedaj govorice ne zajemajo več občinskih partijskih, sedeželejskih in sindikalnih veljakov. To bi bilo v sedanjih časih somraka nekdanjih malikov celo za Metliko preveč. Se je pa prejšnji teden eden najbolje plačanih metliških direktorjev v zadnjem desetletju pritoževal, da imajo sedaj celo občinski referenti boljše plače, kot je njegova, ki znaša nesrečnih 13 tisočakov, da o načelnikih in najvišjih občinskih šaržah niti ne govorimo.

Nova občinska oblast pa je že na prvi namig o njihovih astronomskih plačah razgrnila zadnjo plačilno listo občinskih uslužbencev. Nesramno brez primere! Svoje volivce hočejo prikrajšati za slast, ki jo nudi razširjanje govoric. To se jim bo pri naslednjih volitvah gotovo maščevalo.

No, pa pojdmo lepo po vrsti. Stvar je taka, da si občinarji svojih plač ne določajo sami, ampak so jim določene »od zgoraj«, iz republike. Občine v Sloveniji so po tej plati razdeljene po velikosti v

pravita, to govori zlasti o zelo nizkih plačah v metliškem gospodarstvu, ki so bile v letošnjem prvem polletju na predzadnjem mestu v Sloveniji.

A. BARTEJ

IZBOLJŠAVA 870 HEKTARJEV ZEMLJIŠČ

METLIKA — Po programu bi morali v metliški občini že spomladi nadaljevati agromelioracijska dela na kompleksu Metlika 1, ki zajema območje Rakovca, Drašičev, Radovice in Bojanje vasi, na južni strani pa je meja cesta Suhor—Bušinja vas in obsega 870 hektarjev neto kmetijskih površin, namenjenih za agromelioracijo. Program je bil že februarja v republiški komisiji in je šel skozi vse revizije, vendar zaradi zmanjševanja sredstev za te namene niso pričeli z delom. Po zagotovilih pa naj bi dela stekla še to jesen. Seveda bo denar za ta obsežna dela prispevala republika.

• Tudi komunisti smo ljudje. (Ljubljanski grafiti)

• Heroji so edini ljudje, ki bolje izgledajo mrtvi kot živi. (Dancs)

stop predsednika sveta krajevne skupnosti Janeza Povšiča. Povšič je odstop napovedal že na seji sveta v maju, a so ga še pregovorili oz. se je sam čutil odgovornega za izvedbo letošnjega programa. Ždaj pa je dovolj časa, da se izvoli nov predsednik in pravočasno pripravi delovni program za prihodnje leto, je rekel Povšič, ko je napovedal nepreklicen odstop s 1. oktobrom.

Kaj je neutrudnega Povšiča, ki mu večina priznava vse ali vsaj glavnino zasluga za nagel napredek krajevne skup-

nosti v zadnjem desetletju, pripeljalo do te odločitve? Kljub dvurnemu razčistevanju na nedeljskem zboru je to težko reči. Glavna »krivica« za Povšičevo odločitev naj bi po obravnavanem bilo člana sveta krajevne skupnosti Pavle Bobič in Franc Hraštar, o njihovih nekaj nesporazumskih je bilo na zboru tudi edino govora. A sam Povšič je rekel, da je »desetkrat deset sto«, da so torej zadnji nesporazumčki, ki jih je razumel kot nezaupanje vase, le pika na mnogim polenom pod nogo, Jože Lužar pa je med drugim dejal, da so krivi po svoje vsi, ki so preveč stali ob strani raznim akcijam in pustili Povšiča, da je brez vsakega plačila izgoreval za skupnost.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

LB kot servis za podjetnike

LB Dolenjska banka pripravila krajši seminar o zunanjetrogovinskem poslovanju za zasebne podjetnike

NOVO MESTO — LB Dolenjska banka očitno resno jemlje nove podjetniške tokove na Dolenjskem. Le tako gre razumeti njihovo gesto dobre volje, ko so pred kratkim pripravili srečanje za podjetnike, na katerem so posredovali informacije o zunanjetrogovinskem poslovanju.

Kot je povedal glavni direktor LB Dolenjske banke Franci Borsan, se sredstva, namenjena zasebnemu podjetništvu in obrtništvu, povečujejo. Nemara se bodo še bolj, ko bodo razčiščene nekatere zadeve v zakonodaji. Borsan je hkrati dejal, da je to prvo srečanje uvod v pogostejše stike med banko in podjetniki.

Direktor deviznega sektorja Andrej Blažon je najprej orisal namen tega srečanja, nato pa predstavil svoje sodelavce, ki so podjetnikom spregovorile o plačilnem prometu s tujino, deviznem režimu ter kreditnih in garancijskih poslih s tujino. Podjetniki iz Dolenjske, ki so povsem napolnili sejno dvorano LB-Dolenjske banke na Kettejevi 3 v Novem mestu, so postavili nekaj konkretnih vprašanj, kar kaže, da se je marsikateri med njimi že lotil poslovanja s tujino. Na vsa vprašanja seveda ni bilo mogoče dati odgovorov, zato pa so predstavniki banke povabili podjetnike, naj se oglasijo v banki, kadar koli bodo imeli kakšno odprto vprašanje. Tako postaja banka servis za zasebne podjetnike iz obojestranskih interesov, kar pomeni, da postaja prava poslovna banka.

J. S.

EX TEMPORE V TEDNU OTROKA

METLIKA — V okviru tedna otroka bo občinska zveza prijateljev mladine iz Metlike v petek, 5. oktobra, pripravila že 9. slikarski ex tempore mladih likovnikov Bele krajine, katerega pokrovitelj je metliška firma Komet. Tema letošnjega ex tempore je stavbna dediščina v Metliki in njeni okolici. Na ex tempore je prireditelj povabil vse belokranjske osnovne šole ter šole iz Metlike pobratenih italijanskih Ronk, avstrijske Wagne in sosednjega hrvaškega Ozlja ter posamezne srednješole, ki so se že v prejšnjih letih udeležili tega metliškega ex tempore. Teden pozneje bodo slike, ki jih bodo mladi likovniki ustvarili na ex tempore, razstavljene najprej v metliškem Ganglovm razstavišču, nato pa v vseh belokranjskih šolah, na koncu pa jih bo v last dobil pokrovitelj Komet.

A. B.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 29. septembra, bodo odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje prodajalne živil:

- v Novem mestu: Samopostrežba Dolenjska na Glavnem trgu
- v Šentjerneju: Market Dolenjska
- v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Rog
- v Žužemberku: Samopostrežba KZ
- v Straži: Market Dolenjska
- V Novem mestu bo v nedeljo od 8. do 11. ure odprta Samopostrežba Dolenjske na Glavnem trgu 23

Sprehod po Metliki

SREDNJA TEKSTILNA ŠOLA — letos je vpisanih blizu dvesto učencev — dela v nemogočih prostorih. Ne samo to, da je stavba v Beti, katere TOZD je bila še do nedavnega šola, stara in neprimerna — marveč jim krepko primanjkuje razredov. Pomagajo si s prosiori metliške osemletke, a to gotovo ni dolgoročnojša rešitev. Najbolj odgovornejši v Metliki bodo morali se za okroglo mizo in se odločiti: tekstilna šola v Metliki, da ali ne. Če se bodo odločili za prvo, bodo morali najti tudi primerne prostore oziroma se odločiti za zidavo.

SPOMANKANJEM PROSTOROV — PA SE srečuje tudi metliška osnovna šola, ki je zato primorana imeti dvoizmenski pouk, kar je nadloga za starše, še bolj pa za otroke, ki jim je ta vzgojno-izobraževalna ustanova namenjena. Nakazanih je že nekaj rešitev: dozidava obstoječega objekta, stavba nekdanjih samoupravnih intenzivnih resničnosti in kot trete stara šola na Partizanskem trgu. Kaj se bo iz načrtov izcimilo, bo nakazala naročena analiza.

BELOKRANJSKI MUZEJ, GANGLOVO RAZSTAVIŠČE, grajska klet in grajsko dvorišče so postali središče metliškega kulturnega dogajanja. Nič čudnega ni torej, če razmišlja vodstvo Belokranjskega muzeja o dokončni ureditvi grajskega dvorišča, ki bi ga bilo treba predvsem tlačkovati in ga primerno razsvetliti. A kako ni denarja! Republika delno financira osnovno dejavnost Belokranjskega muzeja, na plečih občine pa je vzdrževanje stavbe, gradu, ki bo počasi zlezal v Občino — ne bodo občinski možje želi zvrtili potrebne denarja.

ZA STARO KINO DVORANO imajo Metalka skladišče, o katerem mnogi razmišljajo, da bi ga bilo treba preseliti na primernejše mesto. V tem primeru bi potrebovali za gradom kar lep prostor, ki bi bil lahko v skrajnem primeru tudi parkirnišču, ki bi razbremenilo Partizanski trg.

STARŠI OTROK, ki obiskujejo osnovno šolo v Podzemlju, so se začeli zavzemati pri vodstvu šole za izdatkejšo malico. Zaenkrat verjetno in to merse ne bo kaj ha, kajti šola nima primerne menze, manj kuhinje in pribora. Da pa je stvar za deti še bolj črna, naj zapisemo, da ni denarja tudi za ureditev vseh naštetih stvari. Bodo pa v šoli malice le »pojačali«, saj starši v izvedeni anketi pokazali pripravljenost odšteti mesečno več denarja za prehrano. Zdjaj stane malica 100 din.

SREČANJE STAROSTNIKOV V METLIKI — Prejšnje sredo je bilo v organizaciji metliškega doma starejših občanov na prostoru metliškega kopalnišča ob Kolpi srečanje oskrbovancev in osebja domov starejših občanov iz Ponikve, Grosuplje, Kočevja, Črnomlja, Novega mesta in Metlike. To je bilo že tretje tako srečanje, ki ga vsako leto prirejajo v drugem kraju. Letošnjega se je na primernem in prijetnem kraju ter ob lepem vremenu udeležilo okoli 300 oskrbovancev in članov osebja iz naštetih šestih domov. Gostom je najprej direktor metliškega doma Ivan Škof na kratko predstavil Metliko in Belo krajino, pripravili so tudi krajši kulturni program, potem pa so se do iztekajočega se popoldneva vsi skupaj povsneli ob živi glasbi, domači kapljici in odojkah na raznju. Tudi to srečanje je pokazalo, kako malo je pravzaprav potrebno, da se stari ljudje razvedrijo in poveselijo, in kako hvaležni so za to. (Foto: A. B.)

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

Opekarna se ozira za razvojem

Novi programi, glineni izdelki, suha malta in fasadne plošče, slonijo na domačih surovinah — Zdaj še trgovina z gradbenim materialom

BREŽICE — Osnovna dejavnost podjetja Opekarna-Rudnik Brežice je proizvodnja silikatne opeke in cepilnih zidakov. V peskokopih na Bizeljskem in v Globokem pripravljajo in separirajo pesek. Zavedajo se, da imajo na razpolago samo omejene količine surovin, zato jih ne nameravajo več prodajati, ampak jih uporabiti zgolj za lasten razvoj.

V Globokem med drugim kopljejo tudi dobro keramičarsko glino, ki jo bodo uporabljali za izdelavo okrasnih in drugih glinenih predmetov, značilnih za ta kraj. Tovrstna proizvodnja naj bi stekla v bivši osnovni šoli na Bojsnem. Na območju Bizeljskega kopljejo kakovostne steklarne peske, zato ni nič

čudnega, da svoj razvoj gradijo ravno na razpoložljivih surovinah.

Ob osnovnem razvijajo še dopolnilne programe proizvodnje. V petek so na

rektor Opekarne Martin Preskar.

Med novimi programi je tudi izdelava suhih malt, za kar ima opekarna surovine in tudi še proste zmogljivosti, ki bi jih dopolnila s pakirnimi stroji. Trenutno že zbirajo ponudbe za opremo,

• **S polletnim poslovanjem so zadovoljni, saj se jim je prodaja osnovnega programa, to je silikatnih zidakov, v zadnjih dveh mesecih povečala za petino. Tržišče ni več tako odvisno od političnih razmer in nekateri kupci se spet obračajo na njih. Kljub ugodnim rezultatom in predvideni akumulaciji nimajo dovolj sredstev za planirane programe.**

medtem ko naj bi sam program stekel pozimi. V obdobju petih let naj bi spet začeli izdelovati kakovostno strešno kritino, ki je na našem tržišču še vedno iskana.

B. DUŠIČ

POMOČ PRIPRAVNIKOM IN OSTARELIM

SEVNICA — Klub sevniške ZKS-SDP je na seji občinske skupščine dal dve pobudi, in sicer je predlagal, naj se na vsak način omogoči pripravništvo mladim, ki prihajajo iz šol, da bi jim tako olajšali zaposlitev. Pri Centru za socialno in svetovalno delo pa naj bi organizirali pomoč ostarelim in onemoglim občanom na njihovih domovih, da bi tako razbremenili domove starejših občanov na Impoljci in v Loki.

Martin Preskar

primer odprli novo trgovino z gradbenim in tehničnim materialom v prenovljenih prostorih stare opekarne. Prodajali bodo kratkotalno vse za izgradnjo in osnovno opremo stanovanj.

»Naše cene bodo konkurenčne, saj bomo v povprečju kar za petino cenejši od ostalih družbenih in zasebnih prodajalcev. Računamo, da bi v končni fazi trgovina morala imeti 6 milijonov mesečnega prometa, to pa je že toliko, kot ga ima proizvodnja. Zdjaj smo začeli izdelovati izolacijske fasadne plošče, ki so zelo pripravne tudi za popravilo starih neizoliranih fasad. Izredno uporabne so v klimatskih pogojih naših in skandinavijskih krajev.

Na domačem tržišču že imamo nekaj naročil, sklenili pa smo tudi prvo pogodbo s Švedsko. Gre samo za poskusno serijo plošč za 4 objekte v vrednosti 200 tisoč DEM, a že v naslednjem letu planiramo povečanje proizvodnje in tudi dograjevanje proizvodne linije,« je ob otvoritvi nove trgovine povedal di-

RAZVOJ PODEŽELJA JE ŠE DALEČ

KRŠKO — Aktivnosti pri projektu »Razvoj podeželja« in »Krajinska zasnova Krško polje« so zdaj tako daleč, da bodo prvo fazo projekta o razvoju podeželja lahko predstavili javnosti. Sicer pa imajo nosilci — do sedaj je bila to Medobčinska gospodarska zbornica — pred sabo še veliko nalag. Z reorganizacijo MGZ se je pojavilo vprašanje, kdo naj bo poslej nosilec nalag, saj se je aparat posavske zbornice zelo zmanjšal. Predvidena predstavitev projekta bo tako prestavljena na pomlad.

KOVINARSKA KRŠKO SE JE IZVLEKLA

KRŠKO — Iz Kovinarske v Krškem, ki je bila več kot dva meseca blokirana, je pretekle sredo prišlo sporočilo, da so deblokirani. Vodstvo kolektiva, še posebno pa delavci so se gotovo oddahnil, saj so se bali stečaja. Kot je dejala direktorica Mira Fabjančič, so se sami izvlekli iz blokade, in sicer z dodatnimi krediti ter z zaposlenimi prilivi iz tujine, ki so prišli v zadnjem trenutku. Za vodstvo podjetja se drama še ni končala, saj mora pripraviti ukrepe za nadaljnje delo in poslovanje.

Otroci so živi, zidovi niso!

BREŽICE — Kako dvojni smo ljudje! Čeprav izračuni natančno govorijo, kako majhen kos od celotne potice, ki jo gospodarstvo peče družbeni nadgradnji, ostane v občini, si hočemo stanjšati še tega. Ampak tako zelo, da bo od njega ostala le drobtina. To bodo morali zoboti in se za njo ključvati občani sami.

Brežiška občina je revna in morda je tudi zaradi lastne nesposobnosti tako malo dobila od republike. V občini imajo v glavnem toliko, kot so si sami zgradili. In to ni veliko. Celotno toliko ne, kot zahtevajo republiški zagotovljeni programi. Enako, kot zahtevata osnovno zdravstveno varstvo in osnovno šolstvo, zahtevajo tudi razvojni oddelek za varstvo otrok, ki so moteni v telesnem ali duševnem razvoju.

Do danes občina takega oddelka ni imela (razen metliške je s tem »dosežkom« edina v Sloveniji). Starši so se morali znanji in poiskati pomoč pri sosedih v Krškem. Zdjaj, ko tam zanje ni več prostora, jim ne gre v račun, da se njihova občina obnaša tako mačehovski. Skrb za njihove otroke je potisnila v isti žanjek kot stare zidove brežiške cerkve. Res so tudi zidovi pomembni, a vendar, otroci so živi in odrasčajo, zato je vsako leto zanje usodno.

V Brežicah jih je trenutno 13, ki potrebujejo posebno usposobljenega pedagoga. Kot pravi otroški zdravnik v Brežicah Marko Lipovšek, so pomoči potrebni tudi starši, ki se pogosto znajdejo v nemogočem položaju. Tega bi se moral zavedati vsak občan in pomisliti na to, da se lahko njemu ali njegovim bližnjim vsak trenutek rodi tako ali drugače prizadet otrok.

Ana Kupina, ravnateljica otroškega vrta v Brežicah, noče ugotavljati, kdo je kriv, da razvojne oddelka v občini še ni. Kar je bilo v njeni misli, je naredila, o ostalem bodo odločali drugi. Ali bodo res sami sebe prikrajšali še za tisto, kar je drugod po Sloveniji že davno nekaj običajnega? Se bodo sami odločili, da bodo še bolj revni, kot so že, ob tem pa za republiko in zvezo še kar dajali? Morda bo res lep uspeh, če bodo prispevne stopnje znižali glede na začetek leta kar za polovico, a precej grenak. Naše potrebe, če smo še tako skromni, se niso zmanjšale za toliko.

B. DUŠIČ

S polževo hitrostjo do cest

Sevniška občina ima še vedno 84 km makadama

SEVNICA — Četrtna seja sevniške občinske skupščine je bila maratonska, ker so v preobsežen dnevni red uvrstili tudi tako pomembno točko kot je bila informacija o stanju cest na območju občine. To so pristojne službe pripravile, ker je bilo o cestah na zadnjih zasedanjih skupščine izrečenih največ besed dokaj vroče razprave. Navkljub 6-urni seji pa se odborniki in gostje pretekli četrtek nikakor niso dolgočasili.

Začetno lahko z ugotovitvijo, da je bilo v sevniški občini v zadnjih štirih letih, torej v iztekajočem se srednjeročnem planskem obdobju, na področju cestne infrastrukture narejenega več, kot so dopuščale občinske materialne možnosti in kot bi bilo realno glede na zagotovljene finančne vire. Dejstvo je, da se za skupaj 759 km kategoriziranih in nekategoriziranih lokalnih cest zbere in namenja bistveno premalo denarja. V ponazoritev naj omenimo primer krajevne skupnosti Loka, ki je lani za vzdrževanje nekategoriziranih cest prejela 20.429 din ali 528 din na kilometer ceste, letos do konca junija 83.850 din ali 2.167 din na km, za normalno vzdrževanje cest pa bi potrebovala 30.000 din na kilometer.

Ako bi 8.030.000 din, kolikor bodo letos zbrali iz občinskih in republiških virov v celoti porabili za modernizacijo cest (brez vzdrževanja!), bi lahko letno posodobili 8 km cest, to je pa še vedno komaj desetina kategoriziranih makadamskih cest. Ob tem pa je treba vedeti, da so pranske še celo regionalne ceste Impoljca — Bučka, Loka — Radeče in Sevnica — Planina, na odseku od Podgorja. Po zagotovljenih predstavnikov republiške uprave za ceste so ukrepi na

• **Pri sofinanciranju cest naj bi v celotni občini plačevali enak prispevek ob upoštevanju socialnega stanja občana. Ker se na račun novogradenj in rekonstrukcij vse preveč zapostavlja obnavljanje cest in objektov, naj bi v prihodnje v sevniški občini več pozornosti posvetili ohranjanju obstoječih cest in objektov, preostali denar pa vlagali v razvoj cestnega omrežja. Izdelali bodo minimalno potrebno tehnično dokumentacijo za posodabljanje s prednostnim vrstnim redom določenih cest, pri čemer bodo imele prednost ceste z vpejanim avtobusnim prometom. Za vzdrževanje cest bodo izvedli natečaje za posamezne odseke, da bi tako razbili monopol in izbrali najugodnejše ponudnike.**

cestah Impoljca — Zavratac — Raka, Zavratac — Bučka — Škocjan in na odseku Podgorje — Planina vključeni v načrt srednjeročnega plana 1991—1995, ki ga pripravljajo za obravnavo in sprejem na republiški skupščini. Stvarno pa je možno pričakovati posege na navedenih odsekih med 1992 in 1995. Kot kaže, je še najdlje priprava posodobitve ceste Impoljca — Zavratac. Bučklanarji so se sicer bolj ogrevali za modernizacijo odseka Bučka — Zavratac, a so le spoznali, da je boljše vrabec v roki kot pa golob na strehi.

P. P.

Na Dovškem bo več kot samo lovski dom

Opravili 20 tisoč ur prostovoljnega dela

DOVŠKO PRI BREZJU — V soboto so člani lovške družine s Senovega slovesno odprli nov lovski dom. Bil je to prvi krajevni praznik, ki sta mu svoje dodala še pihalni orkester in oktet domačega delavskega kulturnega društva. Lovci so k prijetnemu dogodku povabili tudi predstavnike sosednjih lovskih družin in oblasti.

Lovska družina Senovo trenutno združuje 57 lovcev, ki upravljajo 2.800 ha lovišč na območju Senovega in Bohorja. Njihovi stari prostori so bili v zapuščeni rudniški stavbi, a ker so pred petimi leti slišali govornice, da jo bo rudnik spet potreboval, so se odločili, da bodo na že pred 20 leti kupljeni parceli zgradili nov lovski dom. Z gradnjo so začeli spomladi 1986 in ob občini prostovoljnega dela ter ob značilni trdoglavosti, kot radi sami povejo, kar hitro napredovali. Vsak član je moral letno opraviti od 80 do 100 prostovoljnih delovnih ur, tako da so skupaj s krajani in znanci vložili kar preko 20.000 ur dela. Samo zahtevnejša obrtniška dela so plačali.

Lovci so zaslužili z delom na različnih prireditvah, precej pa jim prinesejo tudi italijanski lovci, ki redno zahajajo v senovška lovišča. Uspehi so s prodajo starega doma in k sodelovanju pritegnili tudi domačo krajevno skupnost ter delovno organizacijo v občini. V prostorih doma, ki obsega kar 117 kv. metrov, se namreč ne bodo samo sestajali in družili člani lovške družine, temveč bo to postal objekt širšega družbenega značaja. Kot je povedal starešina družine Ernest Breznikar, naj bi lovski dom odprli tudi ob koncu tedna, saj je na znani izletniški točki. Vsem, ki zahajajo v ta kraj, bi ponudili pijačo in lovške specialitete. Razmišljajo, da bi prostore dali na razpolago tudi za različne sestanke in srečanja. Podstržeje bi radi preuredili v sobe za turiste. Dom, v katerega so vložili veliko truda, bo namreč potrebno vzdrževati, zato pa je potreben denar.

B. D.

Ukrepi so samo kaplja v morju

V Posavju se je vrednost izgub in tudi število izgubarjev povečalo — Največje breme nosi krška občina, sicer poglaviti nosilec gospodarstva v regiji

KRŠKO — Za posavsko gospodarstvo ne bi mogli ravno reči, da preživlja rožnate čase. Ob zaključku prve polovice letošnjega leta je v posavskem gospodarstvu z izgubo poslovalo 35 podjetij. Od prvega četrtrletja se je število izgubarjev povečalo, ravno tako pa se je povečala tudi sama vrednost izgub. V podjetjih s tako neugodnimi rezultati poslovanja je zaposlenih kar 40 odst. vseh posavskih delavcev, vendar pa ob tem ne bi smeli pozabiti, da so nekatera podjetja izkazala le minimalno izgubo, medtem ko je 14 podjetij imelo kar 96 odst. vseh negativnih števil.

Največ izgube odpade seveda na občino Krško, ki je sicer nosilec gospodarstva v regiji. V njej polovica vseh zaposlenih Posavcev ustvari skoraj dve tretjini vseh prihodkov regije. Enak delež dosega tudi v prihodkih na tujem trgu. Temna plat krškega gospodarstva je v tem, da je imelo ob koncu prve polovice leta manjše prihodke od dohodkov. Gre za sto milijonov dinarjev, kar ob izkazani izgubi nedvomno kaže na precej neugodne finančne rezultate.

Posavsko gospodarstvo je v prvih 6 mesecih tega leta ustvarilo 15 odst. vseh prihodkov na tujih trgih. Tu je bilo najuspešnejše krško gospodarstvo, ki je k temu deležu doprineslo kar dve tretjini. Brežičani so z izvozom ustvarili 5 odst. vseh prihodkov, Krčani 16 in Sevniciani 17,5 odst.

savskih podjetjih, so vsi ti ukrepi samo kaplja v morje, saj občinski prispevki predstavljajo samo sedmino vseh obremenitev gospodarstva.

B. DUŠIČ

NESREČNA ŠTEVILKA 13

SEVNICA — Ko smo zadnjič v Sevnicih paberkih omenili, da se stanovaleci Naselja heroja Maroka 13 z jezijo, da imajo, češ ne po svoji krivdi, najbolj zamenjano okolico, so se po praviči ogorčeni oglasili odgovorni iz hišnega sveta bloka 13 a na Trgu svobode v Sevnici, češ poglejte si, kako je šele pri nas. In res smo se lahko prepričali, da je sosesčina z bodočim HTC za stanovalce ne le silno moteča, ampak celo nevarna, zlasti za otroke. Graditelji hotela so tik ob bloku pustili odprti sod katrana, podporni zid med blokom in HTC je še od lani vez v opažu in deluje kot nekakšen torzo, iz škarpe namreč štrlijo dolge železne palice ob armatur. Te niso nikakršna improvizirana ograja, kvečjemu izziv za malčke, da se preizkušajo v plezalnih veščinah, kljub nevarnosti.

P. P.

OBRT JE 30-KRAT BOLJ PRODUKTIVNA

BREŽICE — V brežiški občini so resno zagrizli v problem izredno visokih prispevkov za spremembo namembnosti zemljišč. Svoj predlog o tem so poslali tudi na republiko, od koder so jim odgovorili, da nobena dejavnost ne more biti tako produktivna, kot je lahko kmetijstvo. Jezni zaradi negativnega odgovora, so se Brežičani podali v matematiko. Izračunali so, kako bi bila na istem zemljišču produktivna obrtna dejavnost in kako intenzivno kmetijstvo. Prišli so do razmerja 30:1. Seveda ob tem niso upoštevali, da je zemljišče le eno in da ga lahko izgubimo samo enkrat, a so vendarle dokazali svoje!

KOSA OPRAVILA SVOJE

SEVNICA — Novomeške cestarje je treba pohvaliti, ker so se naglo odzvali na našo bodičko Kosa, objavljeno v Sevnicih paberkih, in so že pokosili odsek Ceste na grad proti klavnici in Drožanjski cesti. Zdjaj ponuja dolina brez številnih zeli tik ob cestišču čisto drugačno »turistično« podobo kot še pred kratkim; upajamo, da se bodo prihodnji cestarji sami spomnili, kaj je njihova dolžnost, še zlasti zato, ker so ob treh zelenih zimah lahko imeli izdatno zimsko spanje.

Denacionalizacija nepremičnin

Doslej so v Sevnici prejeli 46 zahtevkov, tudi iz tujine, največ iz Avstrije

SEVNICA — Do 16. septembra, to je še za mesec dni podaljšanega roka od tistega dne, ko je po prejemu okrožnice republiškega sekretariata za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano sevniški občinski komite za družbeni razvoj in gospodarsko-upravne zadeve objavil poziv vsem prizadetim lastnikom zaradi nacionalizacije, agrarne reforme, arondacije in drugih prisilnih ukrepov, naj v roku enega meseca prijavijo svoje zahteve, so na sevniško občino dobili 46 prijav občanov in civilnopravnih oseb.

Po besedah Andreje Flaš, s premoženjskopravnega referata, je bilo od 33 prijav v prvotno določenem roku 5 primerov, ko so prizadeti prijavili zahteve za vrnitev nacionaliziranih delov stavb ali celotne zgradbe, v dveh primerih gre za plačilo razlike v odškodnini, v 26 primerih pa za vrnitev stavb in zemljišč. Površina kmetijskih zemljišč znaša okroglo 83 ha, gozdov pa 261 ha, od tega znaša površina samo v enem primeru več kot 150 hektarjev. Med »zamudniki«, ki se pojavljajo z

določenimi zahtevki, pa je zdaj tudi nekaj tujcev, predvsem iz Avstrije, in celo neka Poljakinja, katere dediči živijo v Velenju. Vsekakor gre v tej fazi zgolj za evidentiranje zahtevkov, kako pa jih pravičivo razrešiti za vse prizadete, je povsem drugo, mnogo bolj zapleteno poglavje. Na sevniški občini se zavedajo, da bo teh zahtevkov gotovo še več, kajti nekateri, prizadeti od denacionalizaciji nepremičnin, so se obračali po pomoč tudi neposredno na republiške organe.

P. P.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 15. do 21. septembra so brežiški porodnišni rodile: Ana Juric Senkocva — Ivana, Zofija Drožan Mrtvic — Marka, Vijolica Isufi iz Korf glava — Cedrina, Vesna Stojčevs Jakobina iz Brežic — Adelo, Snježna Rajčič iz Krškega — Žana, Jozica Hor iz Slivja — Špelo, Nataša Koles z Led — Matija, Jasminka Požgaj iz Molvice, Antonia, Pavla Planinc iz Sevnice, Boštjana, Danica Arnsček iz Brežic, Anjo, Silva Teraž z Blance — Mateja, Liljana Drugovič iz Dobove — Marjan, Romana Golovšek z Male Doline, Roka, Ivanka Lončariček iz Pišec, Aleksandra, Marija Podpečan iz Župelca — Matica, Jadranka Slak iz Podv — Lidijo, Štefica Matkovič iz Celin, Ireño in Jasna Šafar iz Kačkocva — ka. Čestitamo!

Krške novice

LUKNJE — Zadnjič, ko je krški župnik Lepo sproščeno prekržal noge na kolemi smo opazili prvič. Čisto zadaj, na podplat, ima župnik čevlje lunkjno. Znano, ali se je izbral na naporni poti in vzgor do županskega stolčka ali pa moti pozneje. Verjamejo tudi v slednje, kar danes županom ni več povsod s prepričani pogrnemo.

BOJ ZA SMETI — V Posavju se dogovarjajo za regijsko deponijo odpadkov in po najnovejših mislih naj bi ta postala prava mala tovarna za predelavo odpadkov. Glede na to, da smatrago odpadke surovino prihodnosti, pričakujemo v krškem, da se bo v Posavju razvil drugačiji boj. Ne več tisti, ko se bo vsaka občina branila deponije na vse kriplje, ampak presenetljivo, boj za smeti.

REŠITEV — Lojze Peterle je započel posavski konec tedna, zato ne bi bilo prečnega da bi omenili tudi v tej rubriki. V se je namreč rešil vse posavske in krške težve na en mah. »Ko bo jedrska elektrarna zaprta, bo zmanjkalo elektrike in bomtemi. Takrat boste tudi Posavci morali dobiti veselje do življenja in bo v regiji enkrat več ljudi,« se je pošali.

KAMEN NA KAMEN — Ob stavbi krške teritorialne obrambe, kjer načrt dan stražarjio teritorialci, so počasi postajali stvarsko utico. Sicer improvizirani a vendarle pravo. Najprej so zadržali otje, nato vzpostavili stražo, nato postajali, to. Morda se ne bi smeli preveč čuditi, bo brez noč v bližini zrasla še kasarna.

Sevniški paberki

DINOS — Kdor misli, da bo obogatil z zbiranjem sekundarnih surovin, se hitro moti. Odkupne cene starega železa, papirja in drugega so pri Dinosu tako nizke, se ne splača niti trošiti podlate, kaj šele bencin, da bi pripeljali odpadke na sevniški Dinosa. Tu pa so, kot so nam pototeli, se hudovali nekateri naši bralci, tako »poslovni«, da nimalokrat enostavno prejo »stacuno«, ne da bi o kakšni začasni spremembi delovnega časa obvestili njene zbiralce surovin. Tako se je pripetilo preteklo sredo, ko so nekateri Sevniciani kar nekajkrat zaman skušali oddati star papir in drugo, ker skladiščnika ni bilo od nikoder, so nekateri zbiralci obupali. Dinosa brezplačno prepustili odpadke pred vrati skladišča.

KOPI TARNA — Obljubimo, da nam nekaj časa pustijo take kolektivni priru, vsaj kar zadeva njegovo pojavljanje v tej rubriki. Tokrat pa samo povedemo, da je Kopitarne poslali na uredništvo »spoštovanemu gospodu uredniku« jazno povabilo novinarju, ki je napisal spevek »Stavka zaradi klopi«, na oglednišnice v podjetju. Najnovše, kar se zvedeli od delavcev Kopitarne, pa je to, da je enega delavca direktorica poklicala na pogovor, verjetno o kulturnem izražanju. Nesrečneža je nekdo pač zašepetal, da je objavil, češ ta ženska nas pa že ne bo potegnila v godlje. V nedeljo pa smo imeli priložnost poslušati iz ust delavca Kopitarne zelo pohvalne besede o direktorici, o njeni sposobnosti in odločnosti. Ko bi direktorica zvedela za ime tega možaka, mu ne bi bilo treba dolgo dobiti priložnega dopusta in preživljanja s ekonomijo v nevarnih višavah.

»Slikar piranskih vedut«

Slikar Jože Kotar že desetič na piranskem ekstemporu — Prišel do pomembnih spoznanj

PIRAN, NOVO MESTO — Letošnjega, že 25. mednarodnega slikarskega ekstempora v Piranu se je udeležilo več kot 220 slikarjev, ki so oddali 300 platen. Kvaliteta ustvarjenih slik je razmeroma visoka, kar potrjuje podatek, da je mednarodna žirija izbrala za razstavo najprej 120 del, nato pa naredila ožji izbor 44 slik. Prvo oziroma veliko nagrado 25. jubilejnega ekstempora (15.000 dinarjev), ki jo podeljujejo Obalne galerije Piran, je dobil slikar Marjan Blažina z Reke. Mednarodna žirija pod predsedstvom tržaškega likovnega kritika Enza Santeseja pa je izbrala še večje število del za skupne nagrade. Eno od teh je prejel tudi novomeški slikar Jože Kotar, ki je poleg tega dobil še diplomu za večkratno udeležbo na piranskih ekstemporih.

Kotar je sicer eden najuspešnejših likovnih ustvarjalcev, ki so se izkazali v Piranu. Na vseh ekstemporih, ki se jih je udeležil, je dobil kar sedem nagrad in priznanj (diplomo) za kvaliteto. Uspešen pa je bil tudi na drugih ekstemporih — v Rogaški Slatini, Opatiji, Beljaku in seveda na Labodovem v Novem mestu. Na vseh teh likovnih prireditvah je samo v zadnjih petih letih prejel 12 nagrad. Pravi, da je škoda, ker Labodovega ekstempora ni več, da je prenehal prav v trenutku, ko je preračal v zanimivo mednarodno prireditve.

Vprašal sem ga, kako se mu je

Jože Kotar: »Odlučil sem se hoditi po lastni poti.«

vtisnil v zavest piranski ekstempor, ki se ga je največkrat udeležil.

»Udeležbo na mednarodnih ekstemporih v Piranu štejem za pomembno obdobje lastnega iskanja in samopotrjevanja,« je odmlil. »V teh letih sem veliko razmišljal o slikarstvu, o tem, kako zgraditi sliko kot izpovedni akt in ji kar najmočnejše vtisniti prepoznave osebnosti. Spoznal sem, da mora vsako dobro delo nositi s seboj in v sebi neko moč, da opozori nase, da z ustreznim koloritom in niansiranjem barv spregovori o avtorjevem značaju in temperamentu, obenem pa, da s svojo neposrednostjo spodbudi dialog z gledalcem. Kajti slika mora biti sposobna komunicirati z gledalcem in okoljem, v katerem je nastala, sicer ostane neopazna ali celo deplasirana.« Kotar je pripomnil, da se omenjeni dialog zanj začne že med samim delom, od trenutka, ko pred očmi gledalcev naredi prve potege s čopičem po platnu, do konca, ko podpisuje narejeno delo. V Piranu je bil vsakič eden od redkih slikarjev, ki so ustvarjali na ulici — na obeh ljudi, ne pa se zapirali v ateljeje ali se umikali v neopazna zakotja. Zaradi tega je dobil vzdevek »slikar piranskih vedut«.

Jože Kotar je dejal, da se piranskih ekstemporov najbrž ne bo več udeleževal. Preveril se je na njih in dosegel več, kot je pričakoval. Pomagala so mu do samozavesti in potrditve, da kot slikar ni na zgrešeni poti. S slikarstvom si pravzaprav osmišlja življenje.

Tako je to pojasnil: »Slikarstvo je poglavitno iz moje biti in v vsaki sliki je del mojega življenjskega nemira. V svet neodkritih duševnih labirintov me vodijo načela, ki sem jim že vesekoli zvest. To, da se zdijo nekateri slike lahkotne in druge težke, ne pomeni nič drugega, kot da so nastale v nekem čustvenem razpoloženju, kot izraz notranjega nemira.«

I. ZORAN

Večer J. F. Zupana

Skladbe očeta prve slovenske opere bo 9. oktobra pel Consortium musicum

NOVO MESTO — Knjižnica frančiškanske samostana in kapiteljski arhiv hranita pomembne in redke kulturne dragotine, ki pa jih spoznavamo šele v novejšem času. Mednje spada tudi bogata zbirka notne literature Jakoba Frančiška Zupana, osrednje glasbene osebnosti slovenske prosvetljenske dobe. Zupan, sicer rojen na Avstrijskem (v Zgornji Štajerski), je znan predvsem kot skladatelj prve slovenske opere Belin. Libreto oziroma besedilo je napisal bosonogi agustinec Janez Damascen Dev in ga objavil leta 1780 v Pohlinskih Pisanicah.

Letos, ob 180-letnici Zupanove smrti, sta Muzikološki inštitut in pevski zbor Consortium musicum iz Ljubljane pripravila v Narodni galeriji koncert z njegovimi deli. Ta glasbeni dogodek bodo isti izvajalci ponovili prihodnji mesec v Novem mestu, in sicer bo koncert Zupanovih skladb v torek, 9. oktobra, ob 19. uri v frančiškanski cerkvi. Prireditve bo torej prav tam, kjer so novomeški obiskovalci letos lahko že prisluhnili starim skladbam, ki so jih odkrili v arhivih frančiškanskih samostanov v Novem mestu in Klanjcu na Hrvaškem, le da so bile izvajane samo na orgle.

Napovedani koncert bo velik kulturni dogodek za Novo mesto, ki bo tako lahko vsaj malo popravilo občutke, da je njegov odnos do kulturne in umetnostne dediščine še prevečkrat prehladen.

I. Z.

OPERA SEZONA SE ZAČENJA

LJUBLJANA — S sinočno premiero Donizettijeve opere Lucia di Lammermoor se je začela nova gledališka sezona v Operi SNG v Ljubljani. To delo bodo ponovili v soboto, 29. septembra, štirikrat pa bo na sporedu tudi v oktobrskem terminu. Iz oktobrskega programa kaže opozoriti na premiero znamenitega Orffovega dela Carmina burana, ki bo na sporedu v četrtek, 11. oktobra, ob 20. uri. Za petek, 26. oktobra, je napovedano gostovanje ljubljanske Opere v Zürichu, in sicer z delom Prokofjeva Romeo in Julija.

PRAZNIK SITUL ŠE TRAJA — Ena od prireditev, s katerimi so v Novem mestu počastili 100-letnico arheoloških raziskovanj v tem kraju, je razstava Praznik situl v Dolenjski galeriji. Ta nenavadna arheološka razstava, ki so jo pripravili študentje arheologije na Univerzi v Ljubljani pod vodstvom dr. Mitje Guština in bo na ogled do 18. novembra, je sestavljena iz dveh delov. Prvi (slikovni) del predstavljajo povečave avtentičnih posil in situhal in v smiselnem zaporedju slik prikazujejo, kakšno bi naj bilo življenje na novomeških tleh pred kakimi 2.500 leti. Drugi del so arheološke najdbe iz omenjenega obdobja, odkrite med raziskovanji v Novem mestu in shranjene v arheološkem oddelku Dolenjskega muzeja. Takšna razstava, ki je strokovno neoporečno pripravljena, hoče biti poljuden prikaz tistega, s čimer se ukvarja, in do kakšnih izsledkov prihaja arheologija. Zato je kot taka privlačna predvsem za tako imenovano laično javnost. — Na posnetku: obiskovalce je razstava pritegnila že ob otvoritvi. (Foto: I. Zoran)

Breg so najeli za poezijo

Na promociji zbirke Ki greje življenje Mira Gutmana v restavraciji Breg se je trlo obiskovalcev

NOVO MESTO — Marsikateri avtor bi upravičeno izjavil, da se počuti kot v rajju, če bi mu uspelo svojo ustvarjalnost predstaviti tako, kot je to doživel ob promociji svojega pesniškega prvenca Miro Gutman. Za predstavitev njegove pesniške zbirke Ki greje življenje in poezije, objavljene v njej, so minuli petek zvečer najeli malone celo restavracijo Breg.

Duhovni del dogajanja, začeta z napitki in prigrizki v Hladnikovi sobi, je potekal v Kettejevi sobi. Tam je najprej Tonji Vovko povedal, da je Gutmanovo knjigo izdal v zasebni založbi Erro in s tem izpolnil obljubo, ki jo je nekoč dal Miru Gutmanu kot prijatelju. Dodal je, da je knjiga do tega večera tako rekoč že pošla, in napovedal, da bo njegova založba tudi poslej izdajala v glavnem samo literaturo.

O poeziji zbirke Ki greje življenje je govoril prof. Jože Škufca in pri tem navedel nekatere odlike Gutmanovega pesnjenja. Izpostavil je zlasti poseben slog in izraz Gutmanovih verzov ter dodal, da je pomemben element te poezije njena nadčasovnost. Prof. Škufca

je v nekem smislu razširil besedo, ki jo je o Gutmanu napisal pesnik Severin Šali — to so na prireditvi tudi prebrali — ter še bolj osvetlil vsebinske in pomenske sklope Gutmanovih pesmi. Interpretacija pesmi iz knjige se je prepletala z izbrano glasbo.

Večer je vsakakor bil posebno doživetje, čeprav so ga morali mnogi obiskovalci spremljati na temnem in stoje. Prišlo jih je namreč toliko, da bi zlahka napolnili dvoran Dolenjske galerije. Toda, ker si je pesnik sam izbral Breg za takšno slavo in ker je prireditve v gostinski sobi stekla, kakor so si jo zamislili, je omenjena stiska s prostorom bolj obrobnegega pomena.

I. Z.

Kmalu posavska likovna razstava

BREŠTANICA — Začele so se zadnje priprave za posavsko likovno razstavo. To skupno prireditve likovnikov, ki živijo in delujejo v Posavju, ljubiteljskih in akademsko izolanih, pripravijo vsakokrat v drugi občini, potem pa razstava potuje, da si jo lahko ogledajo ljubitelji likovne umetnosti še v ostalih dveh posavskih občinah. Organizacija za to likovno manifestacijo, katere namen je prikazati likovno ustvarjalnost posameznikov ali skupin v novem obdobju, je tudi tokrat v rokah občinskih ZKO-jev.

Letos bodo razstavo pripravili v galeriji na brestanski gradu. Odprli jo bodo oktobra ali novembra in že zdaj napovedujejo kulturni program ob otvoritvi. Vodja galerije Stane Fabjančič iz Breštаницe, tudi sam ljubiteljski slikar, je zbral dela avtorjev, ki so se odločili sodelovati. Izbor pa bo opravila strokovna žirija Združenja likovnih skupin Slovenije. Predvidevajo, da bo na ogled okoli 30 različnih stvaritev.

— am

Kaj bi »deželan« v prestolnici ...!

Ali bomo Slovenci odslej častili spomin na pesnike, pisatelje in druge pomembne može duha in uma, ki so izšli izmed nas, samo še lokalno, kot se je to pred kratkim zgodilo ob stoletnici rojstva Franceta Bevka in, denimo, nekoliko prej ob devetdesetletnici rojstva Mirana Jarca? Ali je Bev, čigar pisateljsko delo je že zdavnaj postalo del slovenske klasične in se morajo o njem učiti tako osnovnošolci kot srednješolci, res pomemben le še za Zakočino in še kako krajevno skupnost na Primorskem? In ali bodo morali o Miranu Jarcu poslej kaj vedeti samo še v njegovem rojstnem Črnomlju in nekaj malega v Novem mestu, kjer je preživel toliko in toliko časa, kljub temu da je ta pesnik, pisatelj in dramatik tako blesteča osebnost slovenskega ekspresionizma? Kdo, po kakšnih merilih in po čigavi volji bo v bodoče smel biti slavljen vsaj v predmestju vesoljne slovenske prestolnice, če že ne v njej sami? Za koga je potem rezervirano belo stolno mesto ob Ljubljani? Ali res samo za tiste, ki jih bo nekdo v Ljubljani z dekretom »naredil« za velepomembne, za elito, pač zaradi tega, ker so za življenja naredili več hrupa kot ostali, ali še za koga drugega, ki si je »hrup« ustvarjal s tem, da je pisal neposredno v zavest in spomin vseh Slovencev? Pa menda ja ne bomo doživeli še tega, da se bo Prešeren s svojo muzo nekoga dne iz bele Ljubljane pod »najno« selil na Ribičevino — Na Vrhu?!

I. Z.

Večer »kosmatih«

Drevi ob 21. uri v novomeškem Domu kulture

NOVO MESTO — V novejšem času, ko izginjajo mnogi tabuji, prihaja v javnost tudi marsikaj takega, kar je bilo tako rekoč še včeraj pod ključem kot pregreha zoper javno moralo. Tako se iz molka približajo tudi slovenske pornografske pesmi, ljudske in umetne. Letos januarja je v knjižni zbirki izšla antologija slovenske pornografske poezije pod naslovom Fuk je Kranjec v kratak čas. Znani slovenski zborovodja je nekaj pesmi iz te knjige priredil za oktet in jih zdaj poje Obalni oktet iz Izole. Ta bo »kosmate in žgečljive pesmi« predstavil na nočnejšem koncertu, ki se bo začel ob 21. uri v klubskih prostorih novomeškega Doma kulture. Vstopnice so po 50 din, število obiskovalcev pa je omejeno na 80.

Čvrst kulturni utrip

Poletnih kulturnih prireditev na grajskem dvorišču se je udeležilo okoli tisoč ljudi — Zaslužek za noše

METLIKA — Metliške poletne kulturne prireditve imajo pravzaprav že lepo tradicijo, saj so jih letos priredili že šestič. Prireditve sicer niso prirejali vsako leto in tudi prireditelji niso ves čas eni in isti, dejstvo pa je, da se je v zadnjih letih poletij v Metliki stalno nekaj dogajalo in to »nekaj« so kulturne prireditve, s čimer se ne more pohvaliti tudi marsikateri večji in bogatejši kraj, kot je Metlika.

Začelo se je, kot je v Metliki pri takih in podobnih stvareh sploh navada, z znanostjo za kulturo navdušenih posameznikov, ki so po pravilu tudi dobri organizatorji. Po nekaj letih pa je volja opešala, saj je bilo vse breme (in tega pri taki stvari, kot je organizacija poletnih kulturnih prireditev, ni malo) stalno na enih in istih redkih ljudeh, ki za to niso dobili ne plačila ne nagrade, ponavadi še priznanja in dobre besede ne.

Ko je že kazalo, da bo metliških poletnih kulturnih prireditev na grajskem dvorišču konec, so to lepo tradicijo rešili člani metliške folklorne skupine Ivan Navratil. Ti so prej več let prirejali »razkošje v stelji«, veliko prireditev, nekakšno velevselico na Vinomeru pri Metliki, dobiček od nje pa seveda porabili za svojo dejavnost. Tako kot večina podobnih prireditev se je tudi ta nekako »izpela« in namesto nje so folkloristi poprijeli pri organizaciji in izvedbi metliških kulturnih prireditev, ki jih je začela ekipa ravno opuščala.

Tako je letošnje poletje metliška folklorna skupina že drugič zasnovala in izvedla poletne kulturne prireditve na grajskem dvorišču, tokrat pod skupnim imenom »pridi zvečer v grad«. Julija in agusta se je izvrstilo sedem prireditev, in sicer nastop znanega tamburaškega orkestra iz Samobora, predavanje Zvoneta Šeruge o potovanju po Afriki, razgovor o ekoloških problemih v občini, »obarvana svetloba« Lada Jakše, predvajanje kratkih filmov mlade metliške režiserke Maje Weiss, predstavitev no-

ve knjige humoresk Tonija Gašperiča ter večer ljubezenske poezije v izvedbi zagrebške igralka Gorana Matovića. Prireditve na grajskem dvorišču si je ogledalo več kot 1000 ljudi, kar je za majhno Metliko veliko; razveseljivo je zlasti, da se je število obiskovalcev v primerjavi z lanskim poletnim prireditvami povečalo kar za četrtno, folklorni skupini pa je ostalo 20 tisočakov čistega dobička, ta denar pa bodo namenili za izdelavo bojanjskih noš.

Poleg metliške kulturne skupnosti so letošnje metliške poletne kulturne prireditve omogočili še metliško turistično društvo, Belokranjski muzej in Brinčeva cvetličarna.

A. B.

Začetek z malo poslušalci

Predavanju dr. Strehovca v novomeški študijski knjižnici prisluhnilo le 15 ljudi — Jutri dr. Vrečko o naši zgodovinski avantgardi

NOVO MESTO — V študijski knjižnici Mirana Jarca se je začel nov, jesenski cikel predavanj, in kot prvi je minuli petek zvečer v veliki čitalnici dr. Janez Strehovec iz Ljubljane govoril o postmoderni kulturi in novih tendencah medijske umetnosti. Tema je bila izjemno zanimiva in tudi predavatelj se je zelo potrudil, da bi zanimiva dogajanja v svetu kar najbolj privlačno in razumljivo približal in pojasnil sicer maloštevilnim (samo 15) poslušalcem.

Kar se je dogajalo in kar se še vedno dogaja novega v kulturi oziroma v umetnosti, je po mnenju dr. Strehovca odraz sprememb v načinu življenja in mišljenja tako imenovane postindustrijske družbe, ko dobivajo pomembno besedo računalniki. Vsestranska uporabnost računalnikov omogoča številne nove stvaritve tudi v umetnosti, še posebej v tako imenovani medijski umetnosti. Odtod danes toliko multimedijskih projektov, najrazličnejših spotov in podobnih oblik »računalniškega« izražanja. Razumljivo, da se na vse to svoje odziva tudi literatura, ki vgrajuje, denimo, vse mogoče sloge v pripovedi, na stare pripovedi zida nove zgodbe in je včasih res da palimpsestno zastavljena. Res pa je, da marsičesa, kar je novo in atraktivno, še ne gre kar takoj proglasiti za umetnost, saj je v njem nemalo potvorb in špekulacij.

Jutri, v petek, 28. septembra, bo v študijski knjižnici literarno predavanje.

NOVA SLOVESNOST V STIČNI

STIČNA — V Stični napovedujejo novo prireditve v počastitev 900-letnice rojstva sv. Bernarda. V četrtek, 11. oktobra, ob 10. uri bo v opatovi kapeli stiškega samostana slovesnost, na kateri bodo predstavili knjigo dr. Marijana Zadnikarja »Stična« in novo kaseto Ribniškega okreta. Ribniški oktet pa bo ob tem izvedel krajši koncert.

Dr. Janez Vrečko bo poslušalcem govoril o slovenski zgodovinski avantgardi, ki jo v literaturi predstavlja pesnika Srečko Kosovel s Krasa in Anton Podbevšek iz Novega mesta. Predavanje se bo začelo ob 19. uri, prireditelji pa upajo, da bo dr. Vrečko prisluhnilo več obiskovalcev kot dr. Strehovcu. V knjižnici bo ob tej priložnosti na ogled priložnostna slikovno-knjižna razstava o »novomeški pomladi«, znanem kulturno-umetniškem gibanju v Novem mestu pred 70 leti.

I. Z.

NOV URNIK ZA OBISKOVALCE VALVASORJEVE KNJIŽNICE

KRŠKO — Valvasorjeva knjižnica bo od ponedeljka, 1. oktobra, odprta za obiskovalce ob ponedeljkih od 9. do 18. ure, ob torkih, središčih od 9. do 14. ure, ob petkih od 9. do 18. ure in ob sobotah — vsako prvo in drugo soboto v mesecu — od 8. do 12. ure.

JUTRI V KRŠKEM MARATON

KRŠKO — Jutri, 28. septembra, bo ob 20. uri v kulturnem domu v Krškem predstava gledališke komedije, uspešnice Maraton. Vabljeni!

kultura in izobraževanje

Ob jubileju naše druge univerze

Univerza v Mariboru slavila 15-letnico obstoja

MARIBOR — Mariborska univerza je minuli teden praznovala petnajst let delovanja. To resda ni posebno visok jubilej, ki bi ga morali oznanjati z velikim zvonom, vse kaj drugega pa je, če se ob obletnici pomudimo kot mejniku, pomembnem za dejavnost in avtonomnost slavjenke.

Pomembnost je deloma razvidna iz naslednjih podatkov. Univerzo v Mariboru obiskuje že tretjina slovenskih študentov, do zdaj pa je na njej doštudiral več kot 36.000 diplomantov. Čedalje bolj se uveljavlja na njej podiplomske študij. Tako je izšlo s te univerze že 217 magistrstrov in 92 doktorjev znanosti.

Ob tem omenimo, da se je na mariborski univerzi izšolalo tudi nemalo Dolenjcev, Belokranjcev in Slovancev, predvsem v nekaterih strokah. Redno in ob delu. Nekateri mariborske višje in visoke šole so na Dolenjskem, zlasti še v Novem mestu, organizirale študij ob delu že v času, ko v Mariboru še ni bilo univerze.

V petnajstih letih delovanja se je mariborska univerza utrdila v zavesti Slovencev kot popolnoma avtonomna šolska ustanova, kot naša druga univerza, ki pa je druga le po starosti. Za ljubljansko univerzo mariborska ni druga kot mlajša sestra z manj izkušnjami, ne pa ustanova nižjega ranga.

Če se v zadnjem času spet odpira vprašanje avtonomnosti, velja lo predvsem za odnos med univerzo in državo. To je občutljiva točka obeh slovenskih univerz, ki ne dovoljujejo podrejanja državnim ciljem, ampak hočeja ostati ustanovi z zagotovljeno svobodo do intelektualnega dela in življenja.

I. Z.

PREDSTAVITEV KNJIGE »MOJA KRATKA VEČNOST«

KOČEVJE — V okviru praznika občine Kočevje bo v torek, 2. oktobra, ob 19. uri v tukajšnji knjižnici Državne založbe Slovenije literarni večer Cirila Zlobca. Na njem bo pesnik predstavil svojo najnovejšo zbirko (šestnajsto po vrsti) Moja kratka večnost. Gre za zbirko pesmi, ki je tudi po avtorjevem mnenju njegova doslej najboljša. V njej prevladujejo pesmi o ljubezni, in to ne le do ženske, ampak tudi naroda, saj pesnik v poglavju Triptih triptihov o narodu piše tudi o svojih izkušnjah v boju za sodobno slovenstvo. Zlobčev najnovejšo zbirko je založila Državna založba Slovenije.

Še eden manj Ob smrti književnika Marjana Rožanca

Smrt neprizanesljivo posega v vrste slovenskih književnikov. Komaj so se dobro posušila peresa, ki so pisala trpke besede slovesa od Jožeta Javorška, že je s priziščja človeškega življenja za vselej odšel pisatelj, dramatik in esejist Marjan Rožanc. Na pragu svojega 60. leta je v Ljubljani po hudi boleznini umrl le nekaj ur po javni predstavitvi svoje najnovejšega dela Manihejska kronika.

Teško je pisati o človeku, ki ga nisi poznal samo po njegovih delih, s katerimi se je vpenjal in z njimi zapisoval svoje ime na najvidnejšo, zgorjno stran slovenskega literarnega obnebnja, ampak tudi osebno in v nekem času, sredi petdesetih let, celo odmeril nekaj mladostne poti z njim. Od takrat in za vselej sem si zapomnil njegovo visoko, sloko postavovo in zagrenjeno ironični izraz njegovega obraza.

Marjan Rožanc je bil ljubljčan. Po nižji gimnaziji je končal grafično šolo, delal nekaj časa v tis-karnah, potem pa deloval kot svobodni književnik — z izjemo nekaj

let, ko je bil tudi športni delavec. Ko se je v celoti posvetil pisanju, je sledil izbruh več tehtnih in poglobljenih del.

Pisateljsko pot je začel z novelami Mrtni in vsi ostali (1959), potem so sledila dela: Zračna puška, Vstajenje mesa, Slepo oko gospoda Janka, Ljubezen, Metulj, Hudodelci, Nebesa, Sentimentalni časi, Markov evangelij 1/8, Lectio divina in Indijansko poletje. Od dramskih besedil so najbolj znana: Jutro polpreteklega večera, Slavba in Topla greda. Slednja se je kot družbenokritična drama najgloblje zarezala v javno odzivanje.

Posebno poglavje Rožančevega pisanja je esejistika. Izdal je več knjig esejističnih besedil, od prvih Demon Iva Danecua in Iz krvi in mesa do zadnje, že omejene Manihejske kronike. Z njo je dosegel enega od vrhov slovenske esejistike in trajneje zaznamoval sodobno slovensko duhovnost in intelektualno misel.

Bil je pisatelj, ki je trdno stal v areni življenja, kritično motril svoj čas in o njem povedal, kar je moral povedati, brez spogledovanja in sprevedenja. Spogledoval se je samo z resnico.

I. Z.

Komu koristi vzdušje strahu med delavci?

NOVO MESTO — Pri novomeških Svobodnih sindikatih se naprej deluje brezplačna pravna pomoč za delavce. Lani se je po nasvet ali pomoč obrnilo nanje okrog 800 delavcev, letos so to število dosegli že do sedaj. Predsednik občinskega sveta Zveze svobodnih sindikatov Igor Vizjak ugotavlja, da bi bil naval na sindikalno pravno pomoč še mnogo večji, če se delavci ne bi bali, saj je grožnja s knjižico danes ena najbolj vsakdanjih zadev.

Prišli smo namreč tako daleč, da so delavci danes povsem na čisti. Namesto za dobro delo najnege konsenza med kapitalom, delom, državo oz. menedžerjem, delavcem in oblastjo vlada argumenti instance, med zaposlenimi se ustvarja klima strahu in negotovosti. Krha se celo zdrava delavska solidarnost, ker se vsi bojijo, čeprav neka meja tu gotovo bo. Čeprav deležni mnogih nepravilnosti in šikan, ki spremljajo določanje presežkov, delavci sploh niso prepričani, ali naj jih sindikat sploh štiti in jim piše pritožbe, če tudi gre za očitne protipravne zadeve, ker se v tem primeru bojijo še večjih šikan. Tudi strokovne službe se iz neznanja ali strahu nočejo izpostaviti pred delavci, jim zadev razložiti, kot je treba, oz. jih tako tudi izpeljati. Dejstvo je pač, da se poslovodstvo zaenkrat v glavnem poslužuje le zakonsko danih večjih pooblastil in ponekod tudi možnosti, da sebe izdatno plača (tudi dvajsetkrat več kot delavce), medtem ko uveljavljanje temu primerne večje odgovornosti očitno čaka lepših časov, enako izgrajevanje modela participacije delavcev, ki je v razvitih družbah precej prehitel naše dosedanje samoupravljanje.

Kot rečeno, so delavci danes potisnjeni povsem ob zid. Cel kup nepravilnosti se dogaja predvsem v tistih podjetjih v novomeški občini, ki so v težavah, ter pri določanju presežnih delavcev. Biti presežek

ni le ekonomski in socialni, ampak tudi globoko človeški problem, na kar se v večini podjetij ne ozirajo. Uspoštavljajo vse težave in prevelike obremenitve, ki bremenijo danes mnoga podjetja, ni ničemur podobno, da dobivajo pisanje o odvečnosti delavke na porodniškem dopustu, zaposleni na bolniški, delovni invalidi, seveda tik pred zdajci in brez pravih

• **Nepravilnosti je še mnogo. Zelo sporno je na primer zapiranje posameznih obratov in oddajanje v najem. V enem od novomeških podjetij si zelo po svoje razlagajo konkurenčno klavzulo. Pogodbo o medsebojnih pravicah in obveznostih so dobili v podpis vsi zaposleni, nikjer pa ni določeno, kaj je za podjetje konkurenčno klavzulo. Hudo sporno je, da »šef« zaradi minute zamude na delo na lastno pest vzame delavcu celomesečno stimulacijo pri plači. So tudi primeri, ko podjetja ne izvajajo veljavnih sklepov sodišč itd. itd. Še posebno pa je sporno določanje začasnih presežkov. Takšne v glavnem tudi poznamo. Zakaj? Začasni presežek je lahko vsak, za to ni kriterijev, ni časovne opredelitve. Čisto drugačne obveznosti namreč ima podjetje, če naj določi trajno odvečne delavce, in temu se zdaj zato vsi izogibajo, v škodo delavcev, seveda. Nova oblast res še ni dolgo, a se bo le morala bolj povzdati pri razreševanju nekaterih stvari, če naj ne pristanemo v najbolj grobi načini zgodnjega kapitalizma, posebno, ker so se nekateri v socializmu naučili biti ljudje le zase.**

pojasnil. Znan je celo primer, ko je delavka zvedela, da je »presežek«, na bolnišnični postelji. Čemu je podobno, če delavec, ki redno dela, po pošti dobi sporočilo, da ga v tovarni ne rabijo več. Ali res ni vreden odkrite besede na delu? Zgodilo se je, da je bilo kot presežek spoznanih večje število delavcev, potem pa so njihova mesta zasedli drugi. Če gre za vprašanje sposobnosti, je zadeve treba speljati po za to normalnih postopkih, ne pa preko instituta odvečnih delavcev.

ZDENKA LINDIČ-DRAGAŠ

Izguba ob 70-odstotnem izvozu

Gospodarstvo je pred infarktom. Zato naj sevska občinska skupščina odločno zahteva razbremenitev gospodarstva, ker to sedanjih obremenitev enostavno prenese več. Takih in podobnih pozivov, žul bolj klincev v nebo vpjoch v puščavi, smo lahl'o v zadnjem času slišali že kar precej na raznih sestankih in pogovorih z gospodarstveniki, nazadnje pa pretekli četrtek na skupnem zasedanju vseh zborov sevske občinske skupščine.

Že kar dramatični poziv iz največje jugoslovanske tovarne otroške konfekcije Jutrarnka ni prvi, naslovljen širši javnosti in podkrepjen s številnimi podatki. Gotovo se še marsikje strinjajo s pobudo Jutrarnke, naj bi se obremenitve slovenskega gospodarstva povrnilo vsaj na raven v letih 1985 in 1986, če hočemo ohraniti ne samo njegovo konkurenčnost doma in na tujem, temveč tudi na ta način preprečiti, da se slovensko gospodarstvo ne sesuje, v prepad pa poleg tega vse ostale. Čeprav so razmere na trgu domala katastrofalne, ko na jugu plačujejo dobavljeno blago, kakor se jim zljubi, finančna disciplina pa slabi tudi v Sloveniji, ko močno usiha kupna moč ljudi itd., se morda še premalo zavedamo, kaj bo to pomenilo, ako se bo res samo v Sloveniji znašlo na cesti okrog 15.000 tekstilcev. Vedeti je treba, da je prav tekstilna industrija še vedno akumulativna, da je pretežni izvoznik, da pa je zaradi neustreznega tečaja dinarja ta izvoz vse prej kot spodbuden.

• **Podoben položaj kot v tekstilni je pravzaprav v vsej predelovalni industriji. Tudi v kovinski, saj so nam, denimo, v Trimu v Trebnjem povedali, da ob približno 70-odstotnem izvozu (7 milijonov dolarjev ob polletju in po oceni — 11,5 milijonov ob tričetrtletju!) ne pričakujejo pozitivne bilance niti ob koncu leta, četudi bi postrgali vse »notranje rezerve«.**

In spet se pritožujejo, podobno kot tekstilci, zavoljo mnogo precejnejega dinarja ter podcenjene marke in dolarja, ker ne občutijo izvoznih spodbud, in podobno. Doklej še bo torej Markovičeva vlada sprenevedavo odpravljala upravičene zahteve izvoznikov in imela posluš, ko gre za nabiranje točk njeni stranki, celo za srbsko tiranijo in politiko na Kosovu?

P. PERC

regijske službe prenesli drugam. Vprašanje o teh zadevah so odprli konec minulega tedna na sestanku predsednikov izvršnih svetov in skupščin posavskih občin. Na nedeljskem pogovoru v Brežicah so s težavo in dvomi seznanili tudi predsednika slovenskega izvršnega sveta Lojzeta Peterleta. Njegov odgovor je bil, da bodo regije oblikovali tako, da bodo od tega nekaj imeli prav vsi. Dejal je tudi, da se bo vsaka občina smela povezovati, kakor ji bo ustrezalo, a je tako misel takoj zagrenila druga, namreč, da bodo občine morale same zagotavljati sredstva za skupne službe pri takem povezovanju.

Minister za planiranje in urbanizem Igor Umek zagotavlja, da je Posavje primerno za regijo, a so v brežiški, krški in sevski občini še vedno v negotovosti. Republika je do sedaj razvijala regije, ki so potrebovale precej časa, da so zares zaživele, zato je umestno vprašati se, ali je zdaj pametno ponovno spreminjati regije in trgati komaj nastale vezi. Pred Posavci je zahteva težka naloga, da to dopovejo republikli. Zanje je Posavje regija v geografskem, demografskem, gospodarskem in ne nazadnje tudi v političnem smislu, zato bodo morali jasno pokazati, da se razlikujejo od celjske ali dolenske regije ali, kot je že od nekdaj znano, da niso niti Dolenjci niti zgornji Štajerci, temveč spodnji Štajerci. Preprečiti bodo morali, kolikor taka težnja zares obstaja, da bi jih spet razdelili kot nekoč: vsako občino na svojo stran. Ne bodo smeli dopustiti, da njihove regionalne službe prestavijo v središča drugih regij na podoben način, kot naj bi se zgodilo s pokrajinskim štabom za teritorialno obrambo, ki naj bi ga kmalu preselili v Novo mesto.

• **Posavje je, če hočemo ali ne, homogena regija, zato nikakor noče postati »slepo**

črevo Dolenjske, ki bi se znalo kaj hitro vneti«. Vsekakor bi za začetek bilo že precej, če bi lahko sodelovali pri odločanju o kakršnihkoli spremembah. Morda je res, da Slovenije ne bi smeli več deliti na drobne enote, toda preden se odločimo z takšen ali drugačen korak, bi bilo dobro pogledati način dela in življenja v dosedanjih regijah. Šele po ugotovitvah o tem, kako se obnese, bi smeli razmišljati dalje.

Skupnost posavskih občin je danes postala realnost, čeprav, kot smo dejali, mnogokrat počasna in neučinkovita. Svet posavskih občin naj bi se spremenil v učinkovito operativno telo. In morda bo Posavju ob posegih republike v njihov prostor in ob grožnji, da jih nekdo spet hoče razbiti na majhne, nemočne dele, končno uspelo dobro zaživeti v skupnem prostoru. Čas bi vsekakor že bil.

B. DUŠIČ

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal

v novomeškem Kabelskem razdelilnem omrežju na kanalu 3

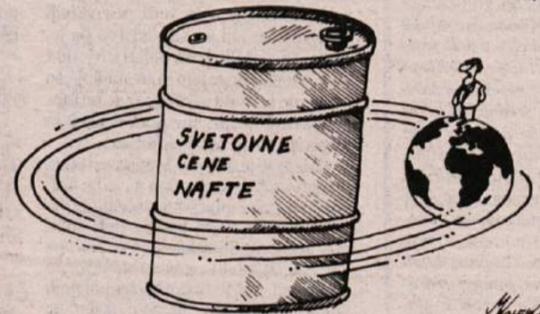

(Ekonomska politika)

Posavje noče biti slepo črevo

Posavje morda še nikoli ni bilo tako enotno, kot je v zadnjem času. Do tega stanja so, sicer pogosto sprje in pri reševanju težav počasne posavske občine pripravile nekatere skupne naloge. Gre za posege v posavski prostor, za nekatere skupne težnje v gospodarstvu in predvsem za odnos do jedrske elektrarne, njenega zaprtja in končno za zahteve po ekološki odškodnini.

Posavci so zadnje čase vse bolj prepričani, da republiška politika regionalne organiziranosti njihovi regiji ne bo prinesla nič dobrega. Vse pogostejše so namreč težnje, da bi nekatere

"GALILEO SE JE MOTIL!"

HOHEN

Da resnice v vinu ne bi utopila laž

Star latinski rek pravi, da je v vinu resnica. Nekateri vivodinski vinogradniki, ki svoje grozdje prodajajo metliški Vinski kleti oziroma tamkajšnji Kmetijski zadrugi, pa bi radi v vino zamešali celo nekakšno politikanstvo. V metliški Kmetijski zadrugi pa si prizadevajo, da bi se tudi v tem politikanškem vinu spet »naselila« samo resnica.

Za kaj pravzaprav gre? Pred leti je metliška Vinska klet razširila svojo ponudbo na trgu z ozijskim »bijelim« vinom. V sodelovanju s Poljoprivredno zadrugo Ozalji iz sosednje hrvaške obkopske občine, s katero metliška na številnih področjih dobro sodeluje in je z njo tudi pobratena, je začela Vinska klet odkupovati grozdje od tamkajšnjih vinogradnikov, ki imajo zvečine vinograde v vinorodno bogati in znani Vivodini. Metliška klet je že prej od hrvaških sosedov odkupovala grozdje, med tamkajšnjimi vinogradniki so bili celo kooperanti metliške Kmetijske za-

druge. Vendar so prej to grozdje skupaj z belokranjskim predelovali v belokranjska vina.

Ko pa so začeli sodelovati z ozijsko zadrugo in je vsa stvar dobila večje razsežnosti, so iz grozdja iz sosednjih hrvaških vinogradov začeli v metliški kleti proizvajati posebno vino, ki je dobilo ime »ozaljsko bijelo«. Pri tem imenu so vztrajali Hrvatje, čeprav bi v metliški zadrugi takrat novemu vinu radi dali drugo ime, vivodinec ali kaj podobnega. Poleg tega se je vse v zvezi s tem vinom moralo ves čas ravnanj po hrvaškem zakonu o vinu, ki se razlikuje od slovenskega.

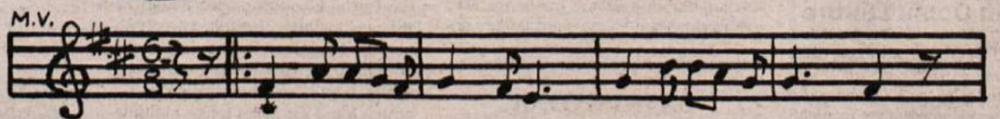
V vseh pogledih pa je to vino precej podobno metliškemu belokranjcu, saj je pridelano iz grozdja enakih tri, ki rastejo v enakih razmerah, pa tudi sortni sestav je skoraj tak kot pri belokranjcu. Pa vendar se ozijsko »bijelo« že vseskozi prodaja slabše kot belokranjec. Prva leta so ga morali prodajati le kot vino z geografskim poreklom, ker tako zahteva hrvaški zakon o vinu, čeprav bi v Sloveniji lahko bilo kakovostno vino, kar se da tudi je. Zaradi tega, ker je bilo v prodaji le kot vino z geografskim poreklom, pa tudi zaradi imena se v Sloveniji prodaja slabše, kot so pričakovali in kot bi si konec koncev to vino zaslužilo. Na Hrvaškem pa tudi ne gre najbolje v prodajo, samo da je tam razlog drug — za tamkajšnje razmere in zahteve previsoka cena.

Tako je bila metliška zadruga prisiljena ceno »ozaljskega bijelega«, letnik 1988, znižati iz maloprodajne 22 dinarjev brez davka na 17 dinarjev za liter, medtem ko letnika 89 sploh še niso dali v prodajo. Pri izračunu za odkupno ceno grozdja v metliški Kmetijski zadrugi izhajajo iz maloprodajne cene vina, in tako je izračun pokazal, da bi morali ob letošnji trgatvi mešano belo vivodinsko grozdje, iz katerega proizvajajo »ozaljsko bijelo« vino, odkupovati po 8 din kilogram, medtem ko je odkupna cena za kraljevino, ki je glavna surovina za belokranjca, 9,5 din za kilogram. Vendar so na zboru vinogradnikov sredi septembra predlagali za vivodinsko grozdje ceno 8,5 din za kilogram.

• **Kljub temu pa je med hrvaškimi vinogradniki završalo in nekaj jih je vsa stvar očitno hotelo speljati v politikanške vode ter je vodstvo metliške zadruge obdolžilo, da jim hočejo grozdje plačevati slabše zato, ker so Hrvatje, da gre za politiko načrtnega zapostavljanja, za izkoriščanje, malodane kolonialen odnos in podobno.**

Ne zato, ker bi se ustrašili takih napadov, kaj šele, da bi bilo v njih vsaj kanček resnice, ampak zgolj zato, da ohranijo tradicionalno dobre odnose s sosedi pa tudi s Poljoprivredno zadrugo Ozalji, s katero metliška zadruga že dolga leta dobro sodeluje, so se Metličani odločili, da bodo mimo ekonomske logike in celo zoper njo odkupno ceno za vivodinsko grozdje izenačili s tisto, ki velja za belokranjsko kraljevino. To so, konec koncev, naredili tudi zato, da resnice v vinu ne bi utopila laž.

A. BARTELJ

ŠE EN PREDLOG — mnogo je besed o novih državnih znakih, pa si oglejmo še en predlog. Predvsem ne moremo mimo ugotovitve, da ima tudi zdajšnji grb nekaj v sebi. Odstraniti bi bilo treba samo sorealistične sestavine (zvezdo, klasje), pa bi bil taisti grb uporaben še naprej. Izgledal bi pa takole: modro morje, bela gora, sivo nebo, starodavni kamen, zelen lipov venec, rdeč svilen trak in ščit iz ovčje kože. Nobenih plemiških primesi, nobenega hermelina, nobenega meča, nobenega ognja, nobene krvi, to je ta pravo, same domače sestavine! Himna, ki bi se lepo prilegla temu grbu, je tista ponarodela: Lipa zelenela je, tam v dišečem gaju... Lipa naj posodi svoje ime tudi slovenski valuti, ki bi se delila na 100 listov.

Še najmanj sporna je zastava (bela-modra-rdeča), ker se je že globoko vtisnila v slovensko zavest, edino, če bi zastavo spremenili v prapor (pokončne proge), pa bi se s tem ognili zdajšnji podobnosti z rusko in srbsko (kar ni nič slabega, pa vendar). Pa imamo vse: grb, prapor, denar in himno! Kaj bi si želeli še več?

SAMO MEZE
Ljubljana

(Začasno) slovo od vrtca

V krajevni skupnosti Mirna so v nedeljo glasovali o uvedbi samoprispevka za gradnjo otroškega vrtca in za uvedbo te dajatve je glasovala manjšina, tako da samoprispevka ne bo.

Glede na »sušna« leta, skozi katera se točjeje ljudje, je razplet komajda presečen, medtem je malce nepričakovan v nekaterih drugih pogledih. Na Mirni so v predpripravi na referendum v krogih staršev pogosto poudarjali, da je kraju potreben otroški vrtec, češ da so sedanji prostori vrtca kratko malo neprimerni. Iz kritik na rovaš otroškega varstva je nastal Inicijativni odbor staršev za rešitev problematike otroškega varstva na Mirni, ki je aprila letos zapisal v svoj delovni načrt boj za zidavo novega vrtca. Zaradi teh protestov, načrtov in zagnanosti pa je izid glasovanja lahko presenečenje. Ob njem se bodo na Mirni mogoče vprašali, ali je odbor napravil pred referendumom sliko mirskega otroškega varstva bolj črno, kot je v resnici, ali pa imajo v krajevni skupnosti prevladali tako majhne plače, da od njih ne morejo dati stran ničesar več, pa čeprav bi otroci mladih družin spali v vrtcih na pepihu in jedli na hodniku. Razpoke bodo neke pa ugotovili: ali v propagandi, ali v zavesti, ali pa v družinski blagajni. Mogoče bi se jih dalo zamašiti z zasebnim vrtcem?

M. LUZAR

Pomaga ljudem

Anton Petje, dolgoletni gasilec in krvodajalec

TRSTENIK — »Revsčina je bila pri nas doma. Zemlje nismo imeli, zato sta oče, zaposlen kot rudar, in mati le stežka preživljala 7-člansko družino. Oče je tudi v Franciji, kjer sem bil rojen, rudaril, a se je kmalu vrnil domov. Komaj kakšnih 6 ali 7 let sem imel, ko sem šel služiti za pastirja k stricu v Dol. Zabukovje.« je začel svojo pripoved 60-letni upokojenec Anton Petje s Trstenika pri Mirni.

Zatem se je Petje preživljal kot česar, nato pa je po sledeh očeta tudi on odšel v »jamo«, in sicer si je služil kruh v hrastinskem rudniku. Na Koroškem se je pri delih na hidroelektrarnah Vuženica in Vuhred, kjer je bil celo desetletje, pri Gradisu izučil za strojnika. Predno si je ustvaril številno družino, je bil na več zveznih mladinskih delovnih akcijah. Samo pri gradnji proge Samac — Sarajevo je postal 8-kratni udarnik.

Petje se je potem, ko se je vrnil v domače kraje, zaposlil v mirenki

Anton Petje

IMV. Predano je sodeloval z gasilci in tako, kot je ponosen na svoje humano delo v gasilski uniformi, je vesel, kadar lahko še kako drugače pomaga ljudem. Tudi s svojo krvjo. Kot krvodajalec jo je daroval že 66-krat, za krvodajalstvo pa je navdušil tudi svojo ženo in otroke Sonjo, Vlasto, Tončeta in Marka. Petje pravi, da zdaj daruje kri še dvakrat ali trikrat na leto in da ima venomer pred očmi dejstvo, da s tem svojim dejanjem morebiti koga tudi reši.

P. P.

USTANOVILI SMO SINDIKAT NEZAPOSLENIH

V četrtek, 13. septembra, je bil ustanovljen sindikat nezaposlenih in socialno ogroženih Slovencev. To je organizacija vseh tistih, ki ne vedo, kako bo jutri z njihovo zaposlitvijo in preživetjem. Organizirani in razviti nameravamo naslednje dejavnosti: pravni nasveti, posredovanje in pomoč pri iskanju začasnih zaposlitve, na splošni ravni pa bomo spremljali politiko zaposlovanja ter zakonodajo s področja varstva brezposelnih in ogroženih. V prvi vrsti pa želimo organizirati same nezaposlene in jih aktivirati pri reševanju lastnih problemov. Za ustanovno skupino

ANDREJ MAGAJNA

Razočaranje v Črnomlju

Volitve so minile, fotelji so polno zasedeni, kaj nam mar te dobrodelne prireditve ...

V črnomljski športni dvorani je bila dobrodelna prireditev za bolnike z multipla sklerozo. Brezplačno so prišli nastopat: narodnozabavni ansambel Rubin, Pop design, Co — Co, kantavtor Tomaž Zorko, Helena Blagne, Darja Damjanovič, Nace Junkar, Zvone Čilenšek in gledališka igralka Jerca Mrzel (na sliki). V dvorani

Jerca Mrzel

se je zbralo sto trideset gledalcev, v glavnem mladih ljudi. Človek je med njimi zaman iskal črnomljske družbenopolitične veljake, učitelje, profesorje pa še druge, ki imajo sicer pomoči sočloveku polna usta. Celo iz šole s prilagojenim programom ni bilo nikogar, čeprav imajo v tej ustanovi s po-

Majhne, a pomembne zmage

Drugo športno — družabno srečanje delavnic pod posebnimi pogoji iz dolenjske regije — Zahvala

Duševo prizadete osebe odstopajo od zdravih in normalnih ljudi. To se ne kaže samo v duševni prizadetosti, ampak tudi v telesnem razvoju. Zato je za te osebe toliko bolj pomembno športnorekreativno udejstvovanje, saj te aktivnosti pripomorejo k razvoju in bogatitvi njihove vsakdanje življenja. Športno-družabna srečanja razvijajo in utrjujejo medsebojne prijateljske vezi in vračajo te ljudi v družbo zdravih.

V dolenjski regiji smo strokovnjaki oz. delavci v delavnicah pod posebnimi pogoji že daj časa resno razmišljali o

Cirkus v Gabrju

Voda, Kellners, a še kdo

GABRJE — Nedavno je tukaj gostovala češka cirkuska družina Kellners in po zadnji predstavi, ko so domačini izročili cirkusantom rože, se je Zdenko, humorist pri Kellnersih, zahvalil v imenu cele skupine Gabrčanom med drugim tudi za sisterno vodo. Za nepoznavalce povejmo, da je s tem mislil na vodo, ki so jo gabrski gasilci v sisternih vozilih cirkusantom, da so ti lahko kuhali, umivali ritko najmanjšemu izmed Kellnersov, uporabljali izdelke Sladkorske itd.

Ker je o gabrski vodi torej govoril državljani ČSFR, je ta voda mimogrede postala mednarodni problem. Samo gabrski problem je namreč že velik del letošnjega leta, saj ne teče večino dni in noči.

Toda Komunalna Novo mesto, ta deluje, kot da so Gabrčani do vratu v vodi iz svoje vodovoda. Pošilja račune za vodo, na katere je nekaj časa nazaj pisala tolikšne številke, da te kap, za katere se je v veliko primerih pokazalo, da so dosežek računalniške in še prej človekove zmote. Iz Novega mesta v Gabrje torej pošiljajo položnice za porabljeno vodo, čeprav se potrpežljivi Gabrčani že tedne in tedne kopajo v lavorjih.

Tako je, kot rečeno, preskrba z vodo v Gabrju samo problem gabrskih družin. In slučajno se problem družine Kellners iz Češke, iz dežele torej, za katero ljudje iz Slovenije radi pravijo, kako da je zaostala.

M. LUZAR

OSILNICA: NEKAJ TURISTIČNIH PO DELU NA IZLET

PO DELU NA IZLET — Iztržek letošnjega turističnega dne je bil zaradi gospodarske krize nekoliko slabši, vendar bo dobiček zadoščal, da se člani Turističnega društva Osilnica, ki so tisti dan delali, odpeljejo na izlet po vinski cesti (Prekmurje, Ptuj). Izlet bo ob trgatvi, konec oktobra.

KJE BO KEMPING? — Prostor za taborjenje pri Osilnici dokončno še ni izbran. Nekateri predlagajo, naj bi bil pri mostu za vas Hrvaško, drugi so za sotočje Kolpe in Čabranke, tretji pa kar za Stare malne, kjer je kajakaška steza.

HARMONIKA UTHINIHA — V turistični sezoni so včasih tudi po nekajkrat na teden vozili s konjsko vprego turiste iz Osilnice do Grintovca in nazaj. Vmes so si izletniki ogledali cerkvico v Ribjeku. Ob takih izletih je bilo spet slišati sicer že skoraj pozabljeno peketanje konj in priljubljene zvoke harmonike.

RIBNIK DOKONČUJE — Na potoku v Ribjeku dokončuje Željko Knavs ribnik, v katerem bo gojil postrvi.

športno-rekreativni dejavnosti za te ljudi. Lani je bilo v Leskovcu pri Krškem prvo športno-družabno srečanje. Letos pa smo organizirali in izvedbo iger prevzeli v DPP Črnomelj. Zbrali smo se v avtokampu na Vinici. Prišli so varovanci oz. tekmovalci iz DPP iz Sevnice, Novega mesta in Črnomlja ter iz kluba iz Trebnjega. Kot gostje so se pripeljali varovanci Varstveno delovnega centra iz Ljubljane.

Tekmovali smo v 5 disciplinah. Te igre so nekoliko drugačne, a zato nič manj zanimive in koristne. Ekipo sta zmagala Ljubljana in Črnomelj. Prav vsi pa so dobili medalje, saj je zanje že samo sodelovanje v igri velika zmaga.

Za dobro počutje je poskrbel mladi in simpatični harmonikar Bojan Joh, ki se je z radostjo odzval našemu vabilu. Skupaj smo zapeli in zaplesali. Vse dogajanje je zabeležil z video posnetki Marko Banovec. Prav lepo hvalo smo dolžni gostilničarju »Pod velbom« Asani Nuhiju in njegovi ženi Danici. Pozabiti pa ne smemo gostinskih delavcev v avtokampu na Vinici, ki so poskrbeli za pristržno gostoljubje.

Ob vsem tem oz. ob zaključku iger in slovesu me je obhajal prijeten in topel občutek sreče in zadovoljstva, za kar je beseda hvala preskromna.

NADA BARIČ
vodja DPP Črnomelj

Slovenec doma in po svetu

Komisija skupščine Slovenije prosi za pomoč

Napočil je nujni in morda skrajni čas, da pogledamo svoji polpreteklosti v oči, predvsem pa, da zapišemo in shranimo vse spomine in pričevanja ljudi o našem travmatičnem polpreteklem času. Čas strahu je minil, nastopil je čas za besedo.

Skupščina Republike Slovenije je na sejah zborov 18. in 19. julija 1990 sprejela Odlok o ustanovitvi, nalogah in sestavi ter številu članov Komisije Skupščine Republike Slovenije za raziskavo povojnih množičnih pobojev pravno dvomljivih procesov in drugih nepravilnosti.

Komisija se je zavezala, da bo opravljala naloge, za katere je bila ustanovljena, s polno mero etičnega poslušanja, strpnosti in nepristranosti ter ideološke neobremenjenosti. Njena naloga je raziskava povojnih dogodkov, vendar bo Komisija verjetno morala seči tudi v dogajanja med vojno, kolikor se bo izkazalo, da so neposredno pogojevala povojno dogajanje.

Raziskava povojnih pobojev, pravno dvomljivih procesov in drugih nepravilnosti je nujna pot k resnični spravi na Slovenskem ter pogoj za pisanje dopolnjene zgodovine polpretekle dobe, ki bo temeljila na dejstvih in ne bo prilagojena

ideološkim gledanjem na tedanji čas.

Da bi komisija lahko dobro opravila svoje delo, prosi za pomoč Slovencev v domovini in po svetu. Prosimo vas, posredujte republiški komisiji ali pa tudi ustreznim komisijam po občinah, ki so jih ali pa jih še bodo ustanovile, vse znane podatke (kraji grobišč, število žrtev, okoliščine, v katerih so bili poboji, in podobno, podatki — pričevanja o pravno dvomljivih procesih in njihovih posledicah za posameznike ali skupine ter druge nepravilnosti).

Komisija bo ugotovljena relevantna dejstva posredovala pristojnim organom, da bodo storjene krivice tudi moralno, politično, pravno in materialno popravljene. Komisija bo delovala tako, da bo vsem pričevalcem zagotovljena osebna integriteta in varnost.

Komisija se obenem že vnaprej zahvaljuje vsakomur za dragoceno pomoč pri njenem odgovornem delu, ki je naša skupna dolžnost.

Komisija Skupščine republike Slovenije za raziskavo povojnih množičnih pobojev, pravno dvomljivih procesov in drugih nepravilnosti

Druga plat zastonskih dinarjev

Še en odmev na trditve, mimogrede navrženo v Vodniku v kupčiji (DL 6. sept.)

Kot bralcu Dolenjskega lista mi uga, da je tudi ta tednik pričel na kmetijski strani po zgledu Kmečkemu glasu objavljati informacije o kupčijah kmetijskih pridelkov. Tako bo bralcu omogočeno primerjati cene, ki jih dosega z njegovo organiziranostjo, s cenami, katere dosegajo zadruga, tržnice in drugi. Informacije so pomembne še toliko bolj, ker so iz domačih krajev, torej iz prostora, v katerem gospodarji tudi naš dolenjski kmet.

Trditve, objavljene v Dolenjskem listu 6. septembra 1990, da so kmetje dobivali zastonske denarje za razvoj kmetij, pa kot bralec in opazovalec kmetijske problematike ne morem sprejeti, zato želim bralec seznaniti z drugo platjo resnice o bogatjenju kmeta na tuj račun.

Kmetijski inštitut Slovenije dolga leta spremlja gospodarjenje na kmetijah. Rezultati kažejo konstantno izgubo oziroma dohodek, ki ne pokriva stroškov pridelave ali prireje, posebno še v živinoreji. V Sloveniji predstavlja dohodek iz živinoreje 76% celotnega dohodka iz kmetijstva, v občini Novo mesto pa znaša ta delež 87%. Tako kmetijstvo že v primarni delitvi izgublja okrog 30% dohodka v primerjavi s ostalimi panogami gospodarstva. Iz tega sledi, da kmetijstvo ne živi na nikogaršnji račun. Do tega je prišlo zato, ker je kmetu cene predpisovala država, ki je hotela imeti

poceni hrano in mir med delavci. Da pa razvoj kmetijstva ni popolnoma zaostal, je, blago rečeno, »z drobnicami« poskušala nadoknaditi izgubljenost z različnimi subvencijami, krediti, regresi itd.

Kako pa je s tovarnami, za katere piše pisec članka, da so »na psu«?

Zelo redke tovarne so bile zgrajene z lastnimi sredstvi, brez kreditov (tudi v času inflacije). Zaposlovalo so delavce, preživelo so lepo dobo z razmeroma visokimi osebnimi dohodki, na koncu pa ugotavljamo, da so prevelike, da slabo gospodarijo in grede celo v stečaj, delavci pa na ceste, kljub sanacijam in injekcijam družbenih pomoči. Tem kolektivnim smo v preteklosti veliko zapuili, saj so zaposleni z lahkoto dobili dolgoročne kredite za stanovanja, gradnjo hiš, avtomobilov itd., medtem ko čisti kmet v določenem času takih kreditov ni mogel dobiti. Država je v povprečju izgubo v primarni delitvi s subvencijami in regresi pokrila v zadnjih letih do ene tretjine, dve tretjini teh izgub pa je ostalo na plečih kmeta. S skromnimi spodbudami in krediti je zgradil hleve in si nabavil opremo in danes, po 45 letih, bi ga zopet radi naredili za dežurnega krivca revščine delavcev. Ali to ne diši po tistih davnih časih leta 1945, ko je moral pristati na to, da je primarno akumulacijo moralo dati

kmetijstvo za razvoj industrije? Mar to ne diši po želji, da se ponovno poberejo sadovi dolgoletnega odrekjanja, načrtnega gospodarjenja, slabega standarda na kmetijah in močne zaničevanosti? Beseda kmet je v mlajši zgodovini pomenila grdo posvko. Zaradi tega so se cela območja praznila, kmetije so ostale zapuščene, vsi so odhajali rajt tja, kjer je bilo bolje. V anketi, ki je bila opravljena v Sloveniji v letih 1986 — 1987, je kmetijski poklic po popularizaciji poklicev zasedel 51. mesto, 52. mesto pa duhovniški poklic. Temu primerno je bilo vpisovanje v kmetijsko šolo.

Če je bilo na kmetijah vedno res tako dobro, zakaj se je vse to dogajalo? To navsezadnje daje vrednost življenja na kmetiji in postavlja se mi vprašanje, zakaj prišlek v kmetijski poklic ni izredno velik. Saj bi ugotovitvi pisca, da so bili kmetje nenehno deležni zastonskega dinarja, s katerim so dosegali hiter razvoj svojih kmetij, morala botrovati večja želja po kmetovanju.

Tako izgleda del druge plati resnice, ki se je v zgodovini pisala s še drugimi dejstvi, zaradi katerih je bilo sramotno biti kmet.

STONE HROVAT
Novo mesto

Še o »osvoboditvi« cerkve

Odziv Stojne iz Kočevja na zapis v Dolenjskem listu

Kočevski avtobusni prevoznik, Integralov tozd Stojna, je poslal v uredništvo kopijo dopisa, naslovljenega na krajevno skupnost Osilnica. S poslano kopijo se Stojna odziva na zapis v Dolenjskem listu od 20. septembra letos, ki pod naslovom Iz KS Osilnica, »Osvoboditvi« cerkev — kaže na težave glede parkiranja avtobusov v Ribjeku.

»V zvezi z vašim dopisom vas prosim, da nam določite ustrezen parkirni prostor v Osilnici. Razumemo, da ni najboljši primeren prostor za parkiranje avtobusa v bližini cerkve, toda pri ogledu in razgovoru že leta 1988 nam niste nudili boljše rešitve. Torej prosimo, da nam določite ustrezen prostor za dva avtobusa, ki seveda mora biti varen in v vsakih vremenskih razmerah dostopen in uporaben. Avtobusa sta namenjena za prevoze prebivalcev vašega kraja. Tudi sami dobro veste, da se avtobusa sama z inkasno ne moreta vzdrževati in strošek pokriva mo solidarno z inkasno tistih linij, ki so bolj zasedene. Torej mi ne moremo biti udeleženi pri kakršnih

pisma in odmevi

Za vsak slučaj

Zakaj predsednik Peterle ne bi smel med gasilce? (DL, Novo v Brežicah)

Človek ne more verjeti svojim očem, a ker je bilo vse skupaj le zapisano na papirju (Novo v Brežicah, Za vsak slučaj, DL 20. septembra), in ne le bežno slišano, naj tokrat ne bo brez odmeva.

Vse skupaj je hudo čudno. Znani brežiški gasilski delavec je bil novinar-ko Bredo Dušič, to je zapisala sama, celo opozorilo na jasno ločnico med človekoljubnim poslanstvom gasilstva in političnostjo. Kljub temu B. D. to ni postalo jasno, ko »za vsak slučaj« (očitno je šlo tudi mimo skrbnega korektorja*) namiguje na čudno »gašenje« predsednika Lojzeta Peterleta. Sto pet let dela, samopodgovodvanj, udarniških vaj in tudi pravega gašenja je B. D. še vedno premalo, da bi sprevidela poslanstvo gasilcev, večina malih, a po srcu zelo velikih ljudi. Tistih, ki so že poveljevali po slovensko, ko se je tod še govorilo nemško.

Zakaj takšna dobrodošlica predsedniku Lojzetu Peterletu, četudi umaknjeno na notranjo, 6. stran časopisa za neko črto? Ker kljub pretežljivim obveznostim pride tudi med gasilce, predtem opravi pogovore tako s predstavniki občinske oblasti in poslovneži? Prezri bi marnje tega »slučaja«, če podobnega podcenevalnega odnosa do ene drugih strank izpod istega peresa ne bi prebral že to pomlad. Za take stvari pa že tako imamo časopise, kot so Evropa, radijski tingeltangel, da o beograjski sedmi isli sploh ne govorimo! Nisem član stranke, kateri predseduje Lojze Peterle. Ker je tako rekoč naš dolenjski rojak in res ljudski človek, je bil takšen »pozdrav« v Dolenjcu res nesmiseln. Ali kot je v Delovni Sobotni prilogi zapisala marljiva Marica Živič. »Najbrž se bomo morali navaditi živeti skupaj z različno mislečimi, tako, kot to znajo v kulturnem svetu.«

ALFRED ŽELEZNIK
Boštanj 56

* Prav nič ni šlo mimo! »Za vsak slučaj« naj si pisec le ogleda Slovar slov. knjižnega jezika IV, str. 756! (Op. lektorja)

Slovenija

Kdaj odškodnina internancem?

Če je bil denar izplačan, bi ga morali razdeliti oškodovancem — Rdeči križ Slovenije je razposlal obrazce — Prispevek v Nedeljskem dnevniku

Vsem, ki so bili za čas okupacije v internaciji v Nemčiji in Italiji, bi morali vrniti dejansko škodo. Če je Jugoslavija iz Nemčije in Italije prejela denar, bi bila dolžnost upravnih in državnih organov, da bi ta denar razdelili oškodovancem. Ko smo se vrnil v domovino, so nas vse popisali in so imeli točne naslove vsi pristojni upravni organi v občini. Po nekaj dneh smo prejeli živilske bone, da smo si lahko nabavili nekaj prehrane. Ostalo, krompir, mleko in nekaj moke, so nam ponudili sosedje. Kasneje smo tudi dobili pohištvo iz skladišč. Gestapovci in SS niso imeli časa odpeljati vsega pohištva v Nemčijo. Naše hiše so popolnoma izropali.

Po osvoboditvi smo se takoj vključili

v udarniška dela, kjer je bilo to potrebno. Taka dela smo opravljali tudi v večernih urah pri električni razsvetljavi. Vsa dela smo opravljali z največjim veseljem, brezplačno in za boljše življenje.

Odbor Rdečega križa Slovenije je poslal občinskimi odborom RK v Sloveniji formulirje za vse tiste, ki so bili v internaciji, in na te obrazce naj bi internanci napisali odškodninske zahtevke. Izpolnjeni obrazci se vrnejo RK, Mirje 19, Ljubljana. Tudi Hrvaška je razdelila internancem take obrazce. Mnenja pa sem, da bi moral pristojni upravni organ seznaniti vse internance s članom v Nedeljskem dnevniku o tem, ali smo upravičeni do odškodnine ali ne. V Ned. dnevniku 23. septembra letos je

glede teh zadev pisala v članku družina Slemenik iz Slovenjgradca. Podatki so v celoti točni.

V zadnjem času dogodki v Sloveniji in na Hrvaškem vendarle odpirajo boljše perspektive, kot je razvidno iz članka v Nedeljskem dnevniku 10. septembra letos. O odškodnini je bilo napisanih že več člankov v časopisu s strani prizadeti, uradno pa ni dal še nihče od prizadeti kakšnega pojasnila. Preteklo je že precej let po vojni, zato smatram, da bi se ta zadeva že lahko uredila po zakoniti poti in tako, da bi bili vsi prizadeti primerno obveščeni.

IVAN RAZPOTNIK
Kočevje
Cankarjeva 3

Kot da se je takrat podrl svet

Odziv na reportažo »Kje so tiste stezice?« Trda roka italijanskega oficirja — Komandantova žilavka — Verjeli smo v zmago pravičnega sveta

Z zanimanjem berem reportažo Toneta Jakšeta in Milana Marklja »Kje so tiste stezice?«. S posebnim zanimanjem in pretresen sem bral nadaljevanje v Dolenjskem listu 9. avgusta letos, kjer opisujeta avtorja dogodke okoli Beceletove jame in zločin, ki so ga storili italijanski okupatorji nad slovenskimi mladenkami. Resnično smo mladi v letih vojne veliko pretrpeli. In kako smo bili plačani?

Enajstega avgusta 1942 sem bil že ob 6. uri v Vičah pri učitelju Avgustu Kinclu, ki je bil posrednik med tereno in četo na Kleču. Oddal sem 5 kg koruznega zdroba, ki ga je dal za to četo Stane Lušin iz Semiča, in odbrzel s kolesom proti Rožnemu Dolu. V klancu pred Škedljevo trgovino v Rožnem dolu sta iznenada skočila name dva italijanska vojaka in me odvlekla h komandantu tamkajšnje postojanke s pripombo: »Egli guardava giu a linia.« Torej da sem gledal na prog. Oficir z grdim pogledom in črnimi podočnjaki me je začel pretepsti. Bil je besen, saj so mu 14 dni prej partizani likvidirali postojanko na Prelogah in 4 vojake odpeljali v ujetništvo. Pretepal me je do prihoda »tradotte« (vojaški vlak), nakar sta me vojaka odpeljala h komandatu. Ta, višji oficir, se je strahoma umaknil, kakor da sem zver, nakar so me odpeljali v vagon. Sedli smo v kupe 1. razreda, kjer je že sedel železničarski fašist. Sedel sem nasproti njemu, ta pa je proti meni pljunil. Odmaknil sem obraz in pljunek je padel na žametni sedež.

Izstopili smo v Novem mestu v Kandiji. Odpeljali so me v oficirski klub v stavbo, kjer je bila po vojni banka. Sredi dvorane je bila velika miza in na tej vojaška specialka, ob stenah pa je sedelo kakih 20 oficirjev. Komandant Zuchero (ali podobno ime) me je, kažoč na zemljevid, vprašal po partizanih. Odgovoril sem, da ne vem nič. »Ti si mali komunist,« so padale pripombe oficirjev. Komandant je imel ob sebi žilavko, kot jo imajo jezdecji, in z njo me je dvakrat usekal po obrazu, rekoč: »Dva dni ne boš šel nikamor, potem boš ustreljen.«

Kakor pijan sem se potem opotekal na Grm, kjer je bila komanda divizije. Spotoma mi je uspelo naročiti dvema civilistoma, ki sta tam napeljavala elektriko: »Sporočite Uličarkju, upravniku pošte v Novem mestu, da sem zaprt in da me bodo ustrelili.« Takoj sta pustila delo in šla v Kolonijo oddat sporočilo stricu Uličarkju. Ne vem njihovih imen. Hvala lepa, čeprav šele po 47 letih!

Popoldne me je zaslíševal višji oficir, zelo vljuden in zelo inteligent. Po zaslíšanju mi je rekel: »Naši vojaki so neumni.« Potem so me najprej odpeljali v Sokolski dom in nato v novomeški zapor. Prvič sem videl in okusil zapor. Vrgli so me v celico, kjer je bil že en arestant, moj rojak Anton Konda z Osojnika pri Semiču, ki je bil po vojni direktor Iskre Žumberk. Njega so še tega dne odpeljali na sodišče v Ljubljano. Žalostno sva se poslovila. Imela sva 16 let.

Dober teden sem bil sam v celici. Lovil sem bolhe in jih zopet souščal, saj sem se bal, da mi bo zmanjkalo zabave. Enkrat se je odprla linica in paznik Adam je sporočil: »Micka Mežnaršič je naročila, da ne boš kaj izblebetal.« »Brez skrbi,« sem odgovoril in linica se je zaprla.

Po dobrem tednu samice so me premetili v večjo celico. Tu sem dobil za sostanovalca vesela fanta Jožeta Derganca in Jermana iz Češče vasi. Vsak dan smo imeli polurne sprehode. Čeprav sta nas na njih opazovala dva vohuna, Mohar z Uršnih sel in neki žandar z Notranjskega, smo se mi vse dogovorili. Korl, neki aktivist iz

Novoga mesta, je preko mene celo sporočil fantoma iz Češče vasi glede miniranja proge v Prečni.

Ob roški ofenzivi je postala celica pretensna. Pripeljali so Rudija Štalcerja in Mačeta, invalida, in še druge. Zvedel sem, da so Brezje požgane (druga žrtev padca italijanske postojanke na Prelogah), povedali so, da so Italijani prodrli v Kočevski Rog, požgali tudi Vrčice, ujeli učitelja Kincla. Kup slabih novic. Počutil sem se, kot da se je svet podrl, saj sem imel Kočevski Rog za neosvojljiv. Posebno mi je bilo žal za Podstenice, saj je bilo tam glavno skladišče materiala za partizane, kamor smo vozili hrano in drugo blago iz cele Dolenjske. Škoda truda — toda v vojni se položaj menja vsako uro, kot je rekel Švejk.

Mladi smo zelo trpeli v zaporih, toda verjeli smo v zmago pravičnega sveta in smo vse tegobe in trpljenje zlahka prenašali. Bili pa smo žal »prevarana generacija«, kakor je napisal Jezeršek-Sokol.

To je moj utrinek na reportažo »Kje so tiste stezice?«

FRANC DERGANČ

ZA KOMANDNIM PULTOM
— Na fotografiji je član Radiokluba Ribnica Stane Piberčnik med vzpostavljanjem zveze. (Foto: Glavonjič)

V načrtu je zveza z vsem svetom

RIBNICA — Radioklub Ribnica dela z različno zagnanostjo že desetletja, še posebno pa so njegovi člani prizadevni zadnjih nekaj let, ko so krepkeje poprijeli mladi. Klub ima 15 članov, izpiti za operaterje pa jih je v zadnjem obdobju uspešno položilo osem, od katerih imajo štirje doma tudi radiodajnik na UKV področju, da lahko vzdržujejo zvezo s kolegi po Sloveniji.

Klub ima prostore na podstrešju stare občinske zgradbe. Prostori niso sodobni, a so jih klub temu veseli. Najbolj jim je potrebna nova oprema. Sedanja postaja je stara 12 let in je zastarela, za novo pa bi potrebovali okoli 20.000 din. S tem denarjem bi urečili sprejemno-oddajno postajo na KV področju, ki bi jim omogočila slišnost po vsem svetu.

Klub vsem težavam pa imajo že zdaj zveze z radiomaterji po vsem svetu. Se pravi, da člani kluba, ki imajo ustrezno opremo, vzpostavljajo zvezo z vsemi celinami. Ribniški amaterji so sodelovali tudi v nekaterih človekoljubnih akcijah. Tako jim je pred kratkim na klic kolegov iz Zagreba uspelo v ureh trah v Zagreb dostaviti (z avtobusom) zdravilo dermazin in tako so pomagali pri rešitvi življenja nekoga s težkimi opeklinami. Sodelovali so še pri akciji reševanja ponesrečenec na Poreznu in Triglavu, pri obveščanju o požarih itd.

M. G.

drugim scenarijem. Na naš skupni čas je mnogokrat zrl s posmehom, saj je kot mislec naše dobe dobro vedel, da družba, ki je pozabila na tisočletja stare vrednote, ne more preživeti. Ta družba je namreč intelektualce, s tem tudi učitelja, prenikovno odvednolita in na France je bil tisti, ki se je je to upal glasno očitati. Pogrešali ga bo mo v obdobju, ki prihaja, saj je novi našim prosvetnim delavcem že pokazal del svojega obraza — trebanjske kuhinje so že zakurile kotle. Krepko bi ga potrebovali, da bi pomagal s svojo modrostjo gasiti to GOGO.

Sprajšujem se, od kod je črpal moč. Koga je dvigalo k soncu? Včasih se mi je zdel kot suh bukov list, ki pada v globino čaka, da ga stre. A spet se je dvignil zletel od življenja.

Drugič se je zdel podoben utopljenicu umazani reki. In nenadoma se je dvignil vso silovitostjo in čilostjo na površino. Nesamotno drevesce me je spominjal, ki ga biča vihar in pritiska k tlom. A spet se je vzravnal.

So mu voljo in moč vračali objemi lenih plamenov, kamor je tako rad zahajal? Mu je pomagala tožba samotnega hrastovega lista, morda miriranje starega kozolca? Morda poljubi vetra, ki je vskozi zoreča žita? Se je hranil s soncem kamni in oblaki? Mu je pomagala knjiga. Le Bog ve, koliko jih je prelistal, koliko usod spoznal. Spoznal pa je tudi, da mislec svoje dobe žive pred svojim časom in je sodobnost kamenja, ker znajo pokazati žive rane časa in ker celo vedo za zdravila.

Delo? Je bila njegova neuničljiva volja do dela tista, s katero je pometel s poročasa? Ali pa jih preprosto ni priznal? So mu pomagale njegove pesmi — biseri kanj, spoznanj, bolečin?

Danes me naš France spominja na jezenski šopek na mizi. Nežen, vabljen sproščujoč je kot mahovitva odeja. Vztraja, žilav in trajen je kot bršljan. Zari, karžarijo lampijončki v pozni jeseni in časi prvih snežink. Na nekaj večnega spominja.

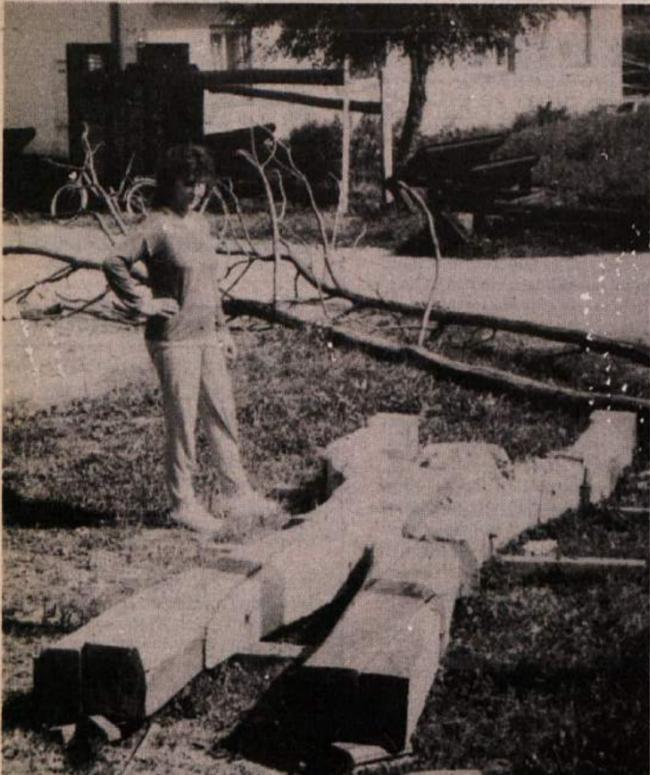
Naj se zahvalim našemu učitelju, ki ne je učil,

da je življenje lahko blesk rosne trave, vezena snežinka, podivjanost stebel in večna nosečnost sonca ... ali pa vse od drugo...

ANA DRAŽUMERIC
osnovna šola Jožeta Slaka-Silva
Trebni

pisma
in
odmevi

Št. 39 (2145) 27. septembra 1990

ODKRILI BODO PETRA KLEPCA — V okviru praznika občine Kočevje bodo 4. oktobra ob 13. uri odkrili v Mirtovičih to skulpturo kot simbol Dežele Petra Klepa. Taka skulptura pa bo stala tudi pri Zamostu, se pravi na drugem možnem vstopu po cesti v KS Osilnica. Obe skulpturi sta delo Marjana Leša, ljudskega umetnika iz Gerova. (Foto: Primc)

Je ribniški sejem opešal?

Letos je bil hladen in dolgočasen kot vreme

RIBNICA — Zadnji, petnajsti Sejem suhe robe in lončarstva je potrdil že prej izrečene sume, da izgublja svoj prvotni smisel. Na sejmu je vedno manj pravih lončarjev in izdelovalcev suhe robe, vedno več pa raznih trgovcev, da ne rečemo prekupčevalcev in tihotapcev. Na zadnjem sejmu je bilo opazno veliko tekstila in razne bižuterije (drobnarij), ki na tržnicah po svetu ne velja skoraj nič.

Ob teh preprodajalcih pa so obisko-

valci sejma komajda odkrili nekaj štantov, na katerih so se stare in pridne babice pa tudi prababice trudile, da bi pokazale obiskovalcem, kako nastajajo resnični izdelki suhe robe, ki so jih nekaj zdomarji prodajali tako rekoč po vsem svetu. Njihovo delo so si ogledali le redki, saj je večino obiskovalcev bolj zanimalo, po koliko so spodnje hlače iz Gorice in kava raznih vrst iz Celovca. Izkazalo pa se je tudi, da celo suho robo iz Ribniške doline prodajajo predprodajalci. Če si prodajalca vprašal, kako se ta ali oni predmet izdeluje, si dobil odgovor, da se pozanimaj pri človeku, ki to izdeluje.

Se posebno pa je žalostno, da letos na sejmu ni bilo mladih izdelovalcev predmetov domače obrti. Tudi tradicionalna povorka oz. parada je bila letos zelo skromna. Tako je bil letošnji ribniški sejem tak, kot je bilo vreme, hladen in dolgočasen.

M. GLAVONJIČ

STANOVANJE

Mlada sem se poročila po željah drugih, zato mi življenje ni naklonjeno. Sem mamica štiriletnega sina in iščem že pet mesecev stanovanje, da bi bilo najino življenje boljše. Pri iskanju tega zavetja se obračam s tem zapisom po pomoč. Znam prijati za vsako delo.

KATARINA ŽELJKO
Sela 10
68333 Semič, tel. 56-269

KROKODILICA

SEVNICA — Odbornik zbora združenega dela sevniške občinske skupščine miro Gačnik je na četrtkovi seji skupščine vprašal, kaj je z njegovo pobudo, da bi odstranili na začetku Sevnice napisne table, ki oznanjajo, da je sevniška občina pobratena s srbsko občino Babušnica. Ali pa naj odgovorni občinski moške pri pobratitih dosežejo, da bodo tudi oni končno nameslili podobne table v njihovi občini, čeprav napisane v »krokodilici«, je zaključil Gačnik.

ZAVAROVALNICA OBNAVLAJA — Hišo v strogem središču Črnomlja, v kateri ima svoje prostore zavarovalnica Triglav, so začeli obnavljati. Res je zaradi tega na tem že sicer ozkem delu ceste še zožena in je zato potrebna večja previdnost, bo pa, ko bo Begrad delo končal, središče Črnomlja kazalo lepšo podobo. Nasploh bi moralo biti staro mestno jedro lepše urejeno, ne pa, da se ob glavni cesti, le nekaj deset metrov naprej od hiše na sliki, vsem na oči, tako rekoč podira zapuščena in zanemarjena hiša, last ljubljanske Elektrotehne.

40 let ustvarjalnosti F. Režuna

Kdo je ta mož? Le kdo med nami, med najmlajšimi in najstarejšimi, si še ni postavil tega vprašanja? Nekaj nenavadnega, skrivnostnega zbujava v vsakomer. Nekeč, ko se je odpravil oblečen v svoj sivi plašč in kučmo v zimski dan, se je cicibanček ob pogledu nanj krčevito stisnil k babici in dejal: »Babi, je to volk?« In malo kasneje drugi: »Babi, to je dedek Mraz.« Za naše najmlajše je bil pravilna oseba.

In kaj je predstavljal in seveda se predstavlja mnogim generacijam svojih učencev? Izvrsten učitelj je bil. Kot geograf je znal s prosto roko in skoraj miže narisati domala vse dežele sveta. Učence je popejljal na čudežna potovanja na vse strani naše oble in ta se niso končala pri solski uri, ampak so se nadaljevala v knjižnični ob čudovitih potopisih. Odkrival jim je čudeša in bogastvo našega planeta in že pred desetletji svaril, da je na to bogastvo potrebno skrbno paziti, kajti nič ni za večno.

Kot zgodovinar je svojim učencem odkrival prehojeno pot človeštva od začetkov do moderne atomske dobe; navdse živo je opisoval vzpone in padce velikih civilizacij ter njihova včasih nenavadna izginotja. Burna zgodovinska obračunavanja, ki so preusmerjala tok zgodovine, je slikal tako živo, da so bitke trajale še več tednov zatem med otročaji na kmečkih dvoriščih, pašnikih in v gozdovih. Opozarjal je, da moderna atomska doba ne prinaša le napredka, ampak predvsem strah pred plameni nove Hirošime, in gorje, če uide atom z verige.

Njegove solske ure je zvonec prekinjal nasilno, saj so učenci neradi zapuščali učilnico. Vzgaljal ni s palico in ne s strahom ali s slabo oceno, ampak z odprtim srcem za vsakogar.

In kaj je predstavljal in še predstavlja nam učiteljem, da ga navdse cenimo? Izvrsten pedagoški vodja je bil, bogata osebnost, ČLOVEK, zapisan z velikimi črkami. Kaj je tisto nepozabno, morda celo za dolgo časa nenadomestljivo?

Spoštoval je slehernega človeka, vsakomur se je znal približati, mu prisluhniti in premišljeno odgovoriti. Naše želje, pripombe je rad upošteval, kolikor se je največ dalo. Njegovi odgovori so bili jasni, premišljeni, nedvoumni, brez vsake zaletavosti. Za slehernega izmed nas si je znal v današnji časovni dirki vzeti čas, veliko časa, kot da čas ni dimenzija, ki bi ga zadevala. Nevsiljivo nas je znal voditi.

Veliko svobode nam je odmeril, saj je dobro vedel, da le-ta vodi v ustvarjalnost, ustvarjalnost pa je pot k uspehu, k sreči. Razumel je, da ima tudi učitelj lahko slab dan. Ni nas sodil po enkratnih dogodkih, ampak si je ustvarjal kompleksno podoben posameznika in se pri tem vedno opiral na pozitivna spoznanja. Razumel nas je. Dobro je vedel, da smo učitelji tako drugačni od drugih ljudi, saj, ko zapremo solska vrata, službe ni konec, ampak potujejo z nami domov srečni in nesrečni obrzi naših učencev, vesela in pretresljiva doživlja, s katerimi naš skupni čas ni skoparil.

Z novostmi v pedagoškem procesu nas je nevsiljivo seznanjal in jih veled previdno vključevali, saj vse staro ni slabo in vse novo ni dobro. Še posebej pa smo pri na-

šem pedagoškem vodji Francetu Režunu cenili poklicno molčečnost. Ta je pri njem brez primere. Ni sedel za gostilniška omizja in razlagal ta ali oni naš spodsrljaj niti se ni zmotil v krogu svojih znancev in prijateljev. In vem, da bo ta njegov molk trajal do groba.

Veliko miru nam je podaril. Sredi burnih sprememb učnih načrtov, pravilnikov, sredni nenaklonjenosti naše družbe do šolstva in vsakodnevnne agresivnosti je bil ON

pravi balzam za naše rane. Z globino svojih misli je vedno znal vrniti podivjano reko v strugo.

NE ni bila njegova priljubljena beseda. Sploh ne verjamem, da jo je med nami kdaj uporabil. Vedno nam je skušal vse ustrediti, pošteno rešiti. Ni bil eden tistih vodilnih mož, ki bi razpadel molk med nami. Nasprotno, trgal je zastore molka in stene noči in iskal grgišče prepotrebne svetlobe za nas vse.

Upanje je vzbujal, tisto upanje, za katerega sam pravi, da je ob njem še smrt brez moči. Ali bo z njegovim odhodom z naše šole tudi upanje odšlo in se bo v nas naselil STRAH, ždel v nas, nas utrujal in utrudil? Močno se bojim.

Bil je eden tistih redkih Slovencev, ki je znal ovrednotiti 42-urni delavnik učitelja. Z natančno in pošteno analizo je dokazal, da ga izpolnimo z dvajsetimi pedagoškimi urami. S tem, ko se je kot že večkrat prej postavil na učiteljevo stran in ga branil pred zablodami časa, si je nakopal neprijetnosti v aktivni ravnateljstvu in prepovedali so mu prisostvovati na njihovih sestankih. Kakšen nesmisel! Kot mislec svoje dobe in izkušen praktik bi jim lahko le veliko pomagal. Sicer pa to pot ni doživel prvega nizkega udara razuzdane dobe. In njegova neuničljiva volja, želja po novem začetku, mu je spet podala ob roki.

Naš pedagoški vodja je neutrudno skrbel za pravilnost in lepoto slovenskega jezika. Leta in leta je bil urednik solškega glasila Zarje. Veliko je prispeval h kvaliteti prav s svojo ustvarjalnostjo, s svojo nevarljivo presojo za pristno izpoved.

Preprosto: všeč nam je bil, ker se je zoperstavil lažem svojega časa ne glede na ceno, ki ni bila ravno majhna. Ni nasedal ne občinskim ne pedagoškim in raznim

NAGRADNA KRIŽANKA

Reb je izmed reševalcev 35. nagrad-
križanke izbral TINO FLORIJA-
C iz Muhabera pri Novem mestu. Za
trado bo prejela knjigo pesmi Jureta
okarja Stvari v praznini. Nagrajniki
bitamo.

Rešite današnjo križanko in rešitev
ljite najkasneje do 15. oktobra na
lov: Uredništvo Dolenjskega lista,
svni trg 24, 68000 Novo mesto, s
pisom KRIŽANKA 37.

REŠITEV 35. KRIŽANKE

Pravila rešitev 35. nagradne kri-
ke se, brano po vodoravnih vrstah,
IRAK, KAVAL, ANOMALIJA,
RAS, RAI, ITAKA, MRK, ANE-
JA, KREMA, ANSA, ADUT,
TON, TS, NAVAL, JER, LOM,
A, EREMITAŽA, KAJMAN,
RTER, SATIRA, ANKARA.

NEKAJ MISLI MARJANA ROŽANCA

Vsak pokončen človek ima dve izbiri,
bodo s trpljenjem ali zadovoljstvo
svobode.

Čudnje merilo vseh stvari je indivi-
dualno in osebno, ker je samo indivi-
dualno in osebno zares človeško.

Ljubimo lahko samo tisto, kar nismo
kami.

Čudnost človeškega dostojanstva
naše duše izrazito podložno klerika-
tu in totalitarizmu, skratka nesvo-
boda.

Čudnost nasilnega vplivanja, prebivanja
v dušah je človekova najsilovitejša
bitaja.

DL	MIRUJOČI DEL ELEKTRI- ČNEGA STROJA	KAPLARNA CEV	LETOPIS	HIMALAJSKA KOZA	AVTOR J UDIR	NASPROTNIK ZIDOV	JUŽ AM NOŽ SEKAČ	ZNANI JAP GINEKOLOG (PLODNI DNEVI)	PLOD KAKAVOČCA
MORSKA RIBA ROPARICA					MALAJSKA BLAZNOST				
JEZERO V ETIOPJI					TIBETANSKO- BURMANSKA PLEMENA PREBIVALEC STARE AZ DRŽAVE				
BIROKRAT V SOCIALISTI- ČNIH DRŽAVAH					ZGOD. ME- STO V SRED. ITALIJI				
MREŽASTA TKANINA					SPORTNA JADRNICA				
PESNIK									
DL	KDOR APNO ZGE	DEL VOZA AM LRK (ROBERT)		POVRŠINA PRM BOG CASA ZA CETKA IN KONCA				NERODEN ČLOVEK	ZADRUGA V CARSKI RUSLI
USTNI OPRH								KEM SIMBOL ZA TANTAL	
PERIODIČNI LETNI TISK								NIŽKA VOČNA PREGRADA	
NARODNO- OSVOBODIL- NA VOJSKA		NEM FILOZOF (IMMANUEL) EMA CADEŽ			OBVOJNA RASTLINA			JANEZ DRNOVŠEK	
SPOKORNIK					VOTLO DREVO			ANGL PIVO	
LUKNAČ								ZADETEK PRI NOGOMETU	
					DL				PLOD

Zlata govornica starodavne kulture

Kritje kraljevskega groba — Zlato, srebro in drago kamenje pričajo o kulturi Moche, ki je cvetela v andskih dolinah in skrivnostno izginila

1. stol. našega štetja, ko je rimsko
stvo doživljalo svoj razcvet, se je
drugi strani sveta razcvetela civiliza-
o kateri se učenci v Solah še ne učijo
tudi med poznavalci zgodovine
ih kultur skoraj neznan. Starodav-
udstvo Moche je v dolinah rek, ki
jo z andskih vršacev v Tihim ocean,
irilo eno od pomembnejših kultur
ega sveta. Vrsta arheoloških odkritij
ziskav je odgrnila davno pozabljeni
te stare kulture.

čtos poleti so na arheološkem naj-
blizu kraja Sipan v dolini reke
ba yecue strokovnjaki ponovno na-
na prvovrstno presenečenje in na-
v dobesednem in kulturnem
enu. Našli so kraljevske grobnice
nji množino zlatih, srebrnih in po-
nih predmetov, nakit z dragim
jenjem, okrasno keramiko in ostan-
ragocenih tkanin. Najba celo pre-
tisto izpred treh let, ko so na istem
šču prav tako odkrili kraljevski
z bogatimi pridatki.

heolog Walter Alva, ki vodi izko-
nja, domneva, da se v grobni ploš-
skriva še najmanj trije enako po-
bnih grobov, v katerih so morda še
zakladi. Nič čudnega ni, da arheo-
ko najdišče neprekinjeno varuje
ožena policija. Huaquerosi, pleni-
grobov, bi se radi polastili dragocen-
plena. Navsezadnje so bili prav oni
ki so prvi zakopali na tem mestu in
prvi grob. To je bilo leta 1987. Na-
ne starine so prišle na črni trg in
navalci so takoj uvideli, da gre za
embne novosti. Poizvedovanja so
rijala do grobne ploščadi blizu Si-
Najdišče so zavarovali in dela so
čili strokovnjaki. Izkopavanja so
rodila sadove, saj so še isto leto
nedotaknjen kraljevski grob.
krati ko se kopičijo dragocenosti iz
ov, se kopičijo tudi znanje. Arheologi
no, da bodo v novih grobovih odkri-
no najdragocenejše - nova spozna-
o davni, skoraj povsem pozabljeni
inkovski civilizaciji Moche. Pri-
niki te kulture so bili odlični meta-
umetelni keramiki in tkalci ter
netljivo sposobni poljedelci, ki so z

gradnjo namakalnih sistemov ozelenili
puščavo. Vendar niso nikoli razvili pi-
save, vsaj kolikor je doslej znano. Tako
so predmeti, ki jih odkrivajo arheologi,
edina sporočila, ki nam jih starodavno
izgubljeno ljudstvo Moche pošilja preko
prepadov časa.

Mocheji so ustvarili svojo kulturo na
razmeroma majhnem prostoru ob paci-
fiški obali, dolgem le kakih 400 kilome-
etrov, predvsem so poselili doline ob re-
kah, ki pritekajo z andskega gorovja. Te
doline niso prav prijazne za življenje, saj
imajo zelo sušno podnebje. Vendar so
Mocheji znali naravne pomanjkljivosti
nadomestiti z znanjem. Izrabili so vod-
no bogastvo rek, ki se zlivajo z andskih
gora, jih preusmerili v kanale in v na-
makalna omrežja. Tako so na sušnih
tleh lahko pridelovali koruzo, fižol,
avokado, čili in kikiriki. V obalnih vo-
dah so lovili ribe, školjke, rake in gla-
vonožce, vsakdanji jedilnik pa so si po-
pestriili še z lamjnim mesom, morskimi
prašički in racami. V obilju hrane in
prostega časa so razvili presenetljivo
obrtno znanje in umetnost. Petnajst sto-
letij pred izumom elektrike so poznali
postopek elektrogalvanizacije brez zu-
nanjega vira elektrike in znali so baker
prevleči s tanko plastjo zlata.

Civilizacija je cvetela okrog 800 let,
potem pa je nenadoma skrivnostno za-
mrla. Kaj je bil vzrok propada, nihče ne
ve. Morda je bila kriva katastrofalna su-
ša, morda so se uprli kmetje in uničili
vladajoči sloj, z njim vred pa znanja in
kulturo, morda je vrsta potresov uničila
zelo gosto naseljena urbana središča,
morda je bilo kaj drugega. Ko so v 16.
stol. v Peru prišli španski zavojevalci, ni
od starodavne kulture Mochejev ostalo
skoraj nič, le erodirane prispeke piram-
ide iz ilovnatih opek in grobne ploš-
čadi, pesek pa je že davno zasipal nek-
daj zelenega polja, namakalne kanale
in naselja.

Kdo so bili Mocheji? Kako so sami
sebe imenovali? Tega ne ve nihče, saj
niso pustili za seboj pisnih dokumentov.
Najbolj znani in vidni ostanki moche-
jevske civilizacije so omenjene prispeke
piramide in grobne ploščadi v neka-

terih dolinah. Največja med njimi je
Sončna piramida blizu Trujilla. Visoka
je 42 metrov, njena osnovna površina
pa znaša 5 hektarov. V svojem času je
bila največja zgradba na obeh ameriš-
kih celinah. Prihod Špancev je dočaka-
la sicer na zunaj razjedana, vendar pa še
polna dragocenosti. Španci so v pohle-
pu po zlatu preusmerili tok reke Moche,
da je vodovje spodjedlo del piramide,
potem pa so se lotili ropanja. Menda so
našli veliko zlatih predmetov, ki so jih
neumisljeno pretopili in tako uničili
dragocena pričevanja o starodavnem
ljudstvu in njegovi kulturi.

Samo odkritje mochejevske civiliza-
cije je povezano s piramido, ki leži na
drugi strani doline in ji pravijo Lunina
piramida. Ob njenem vznosu je se že
leta 1899 Nemeč Max Uhle kot prvi lo-
til resnejših izkopavanj. Izkopal je 31
grobov in v njih našel predmete, s kateri-
mi se je nova stara ameriška kultura
prvokrat predstavila svetu. Imenovali so
jo po bližnji vasi Moche.

MiM
(Vir: National Geographic)

Najbogatejši

Medtem ko skoraj že cela milijarda
ljudi na svetu živi v veliki revščini ter se
prebija skozi življenje z bormimi 370 do-
larji letnega (!) dohodka, kar je ocenje-
no kot prag revščine, pa je nekaj stotin
ljudi tako bogatih, da bi s svojim pre-
moženjem lahko poravnali polovico
vseh dolgov držav v razvoju.

Ameriška revija Forbes je tudi letos
pripravila in objavila lestvico najpre-
možnejših ljudi na svetu. Ocenjevali so
skupno vrednost vsega njihovega gos-
podarsko aktivnega premoženja. Poz-
navalca ne preseneča, da na najvišjih
mestih ni Američanov, sicer prislovič-
nih milijarderjev. Že kar nekaj let na
vrhu kraljujejo Japonci.

Tudi na letošnji lestvici je na prvem
mestu že četrtič zapored japonski vele-
bogataš Jošiaki Tsutsumi. Ocenili so,
da poseduje v nepremičninah, železnici,
turističnih kapacitetah in dejavnostih
okoli 18 milijard dolarjev. Tudi na dru-
gem mestu je Japonec, in sicer Taikiširo
Mori, gradbeni podjetnik in posestnik
stotih palač, njegovo premoženje pa so
strokovnjaki ocenili na 14,6 milijarde
dolarjev. Šele na tretjem mestu boga-
taške lestvice je ameriški multimilijar-
der Sam Walton, lastnik omrežja vele-
blagovnic Wal-Mart; vreden je 13,3
milijarde dolarjev.

Med desetimi najbogatejšimi ljudmi
na svetu so poleg Japoncev in Američ-
čanov še Šved Rausing, bratje Reich-
mann iz Kanade in Južnokorejec Šin
Kui.

SOS za koale

Posebna akcija za ohranitev ogroženih živalic

Med najprijaznejše živalce, ki jih
občudujemo odrasli in otroci po vsem
svetu, gotovo spada avstralski medve-
dek koala. Čeprav so izdelovalci igrač
izbrali koalo kot osnovo za medvedka
Tedija, igračo, ki je osvojila svet, pa ko-
ala ne spada med medvede, marveč
med vrečarje. Biologi so zanj v žival-
skem sistemu odredili kar posebno dru-
žino Phalangeridae, katere edini pred-
stavniki je.

A vsa priljubljenost koali doslej ni
kaj dosti pomagala. Njen rod se naza-
držno krči. Od nekdanjih milijonov je
ostalo še 400 tisoč koal. A tudi tem bje
navček. Po življenju jim strežejo lovci
na krzno, dodatno pa število koal krčijo
še bolezni, prometne nesreče in izginje-
vanje evkaliptovih gozdov. Brez evka-
liptov je koala zanesljivo odpisana, saj
se hrani izključno s listjem teh dreves.

Koala živi samo v Avstraliji. Z mnogih
območij je že povsem izginila, drugje
je ogrožena. Da bi živalce rešili propa-
da, so v Avstraliji začeli posebno
akcijo. S prodajo spominskih žeblič-
kov, na katerih je vgraviran napis Rešil
sem koalo.

Bomo postali Marsovci?

Človeštvo si bo moralo poiskati nov življenjski prostor — Ena od možnosti je poselitev Marsa

John Noble Wilford, novinar New
York Timesa, ki si je s svojim pisanjem
o znanstvenih temah prislužil že dve ze-
lo ugledni Pulitzerjevi nagradi, je ne-
dolgo tega izdal knjigo, polno vznemir-
ljivih stvari. V delu Marsov namig
opozarja, da Zemlja ne bo edini člove-
kovdom, da bodo prihodnji rodovi pri-

sljeni živeti tudi zunaj rodnega planeta.
Ugledni novinar vidi na rdečem planetu
Marsu najprimernejši prostor bodoče
kolonizacije.

Mars sploh že dolgo buri človeško
fantazijo. Od simbola antičnega boga
vojne je Mars postal planet, ob katerem
se je v nemala domišljija tako znanstve-
nikov kot fantastov. V 19. stol. so astro-
nomi s preprostimi teleskopi na njem
ugledali kanale, za katere so menili, da
niso nastali po naravni poti. Gradnjo
kanalov so pripisali inteligentnim bit-
jem - Marsovcem. To je sprožilo pravo
poplavo stripov, filmov in knjig, katerih
junaki, zli ali dobri, so bili Marsovci.
Postali so pojem za nezemeljska raz-
umna bitja.

Kasnejša astronomska opazovanja in
nato še poletni vesoljskih sond na ta od-
daljeni planet so pokazali, da je bila
domišljija močnejša od resničnosti.
Sloviti kanali so bili zgolj optična pre-
vara. Na Marsu ni ne umetnih kanalov
ne življenja!

Izkazalo pa se je, da je Mars kljub
temu nenavaden in eksotičen planet. Na
planetu, ki je skoraj za polovico manjši
od Zemlje, je pokrajina zelo divja. Naj-
višje gore daleč prekašajo himalajske
vršace. Gora Olimp je npr. visoka
preko 27 tisoč metrov, kanjon Marine-
ris pa je globok 5 tisoč metrov. Nebo
nad Marsom je rožnato, zraka ni, po
planetu pa pogosto divjajo magnetni
viharji.

Ali je tako neprijazen planet sploh
možno naseliti? John Noble Wilford
trdi, da je možno in celo nujno. Najprej
pa je seveda treba Mars raziskati, pošil-
jati nanj raziskovalne ekipe in se pri-
pravljati na kasnejšo poselitev.

A stvar ni preprosta. S sedanjo ve-
soljsko tehnologijo komajda izvedljiva.
Polet do Marsa s človeško osadko bi
trajal skoraj leto dni, astronomi pa bi
moral s seboj vzeti ogromne zaloge
hrane, vode in zraka. En tak polet na
Mars bi stal po sedanjih izračunih okrog
400 milijard dolarjev.

Računalnik in zdravje

Ali delo z računalnikom škodi? — Nekaj nasvetov

Računalnik je v mnoge poklice pri-
nesel veliko dobrega. Dandanes skoraj
ni več pisarne ali novinarske hiše, kjer
bi ne uporabljali računalnikov za pi-
sanje in obdelavo besedil, preglednic in
podatkovnih baz. In prav iz pisarn, kjer
naj bi bilo delo povsem neškodljivo za
zdravje, so prišli glasovi, ki kažejo, da
ima orračunaljenje lahko tudi neprijet-
ne spremljevalne pojave.

Administrativni delavci in tudi neka-
teri novinarji so se začeli pritoževati za-
radi občasnih bolečin v vratu, zapestju
in rokah. Zdravniki so težave označili
kot sindrom ponavljajočih se poškodb
zaradi preobremenjenosti. Novinarji pa
stvar imenujejo bolj naravnost; menijo,
da se jim nevedčnosti dogajajo zaradi
računalnikov, s katerimi delajo.

Pritožbe letijo na računalniške podjet-
ja Atex Publishing, torej na stroje, ki so
jih oblikovali posebej za novinarsko in
podobno delo. Podjetje zavrača pritož-
be z utemeljitvijo, da so omenjene po-
škodbe utrpeli le ljudje, ki so preko-
merno delali.

Ta aferica ponovno opozarja, da
možnost poškodb pri delu nikakor ni
minila vstopom računalnikov v pisarne.
Dolgotrajno in stalno čepenje za raču-
nalniki, buljenje v ekran in izrazito se-
deč način življenja prinašajo svoje.

Strah, da je delo z računalniki škod-
ljivo, je star toliko, kot so stari osebni
računalniki. Znanstvene raziskave so
najprej zavrnilo strah pred nevarnostmi
radioaktivnega sevanja ekrana, potem
so medicinski raziskovalci zavrnilo sum,
da delo z računalniki škodi nosečnicam
in plodu, tudi bojzani za poškodbe oči
so bile močno preveličane. Bolečine
vratu, zapestju in rok ter tudi križa pa so
posledica dolgotrajnega in stalnega se-
denja, ne pa dela z računalniki kot ta-
kimi.

Kljub temu so zdravniki sestavili nek-
aj praktičnih navodil, ki naj bi jih
upoštevali administrativni delavci in
drugi, ki veliko delovnega časa presedi-
jo za računalniki. Ekran naj bo postavl-
jen tako, da je njegov zgornji rob pri-
bližno v višini oči, ozadje za ekranom
ne sme biti presvetlo in na ekranu naj
bo kar najmanj ods.vov. Pomembno je
tudi, kakšen je sedež. Imel naj bi tako
naslonjalo, da podpira križni del hrbta,
visoko pa naj bi bil toliko, da je na njem
mogoče sedeti tako, da so noge upog-
njene v pravem kotu, stopala pa v celoti
na tleh. Dobro je tudi od časa do časa
vstati in si pretegniti ude. Potem težav
ne bi smelo biti.

- Tisti, ki začne manj ljubiti, ne ljubi več. (Roux)
- Samo šibki si ne upajo biti pravič- ni. (Tagore)

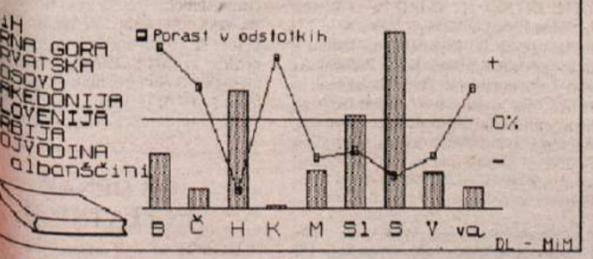
MINI ZANIMIVOST:

MRAVLJE KIRURGI

Afriško ljudsko zdravilstvo po-
zna nenavaden način šivanja vrez-
nin. Namesto kirurške igle in niti
uporabljajo kar mravlje. Vreznino
stisnejo, nanjo postavijo mravlje
bojevnice, ki s svojimi velikimi če-
ljustmi zagrabijo in stisnejo robove
rane tesno, kot bi jo zašili. Nato
zdravilec mravljam porože zadke,
čeljusti pa ostanejo stisnjene. Tako
»zašita« rana se hitro zaceli in čez
čas zdravilec lahko pobere še ostan-
ke mravelj.

svet v številkah

KOLIKO NATISNjenih KNJIG

Lani je v Jugoslaviji izšlo 11.339 knjig in brošur, od tega je bilo 1577
knjig v slovenščini, kar pomeni okrog 11 odst. jugoslovanske knjižne
produkcije. Graf tega tedna kaže z višino stolpcev, koliko knjig so natisnili v
posameznih republikah in pokrajinah, posebej pa je še prikazano, koliko
knjig je bilo natisnjenih v albanščini. Krivulja kaže, ali je število natisnjenih
knjig padlo ali pa se je dvignilo v primerjavi s predlanskim letom. V glavnem
so povsod natisnili manj knjig, razen v Bosni in Hercegovini, Črni gori in na
Kosovu.

vaša zgodba KAKO JE HUDIČ OPANKE SUŠIL

Predno je železnica pripelja-
la napredek v deželico pod
Kukagoro, so prebivalci Bele
Krajine imeli svoje poglede
uprte predvsem v nebo. Tako
so si premočkrat izprosil
kazen za greh, ki ga niso stori-
li. Usoda belokranjskega člo-
veka na skopi zemlji je bila
težka. Veliko jih je odšlo v
svet, vrnilo se jih je le malo.
Treba je bilo moliti, množično
moliti. Vrstile so se procesije
do kapelic med njivami in do
cerkvic na hribočkah, zdaj za
dež, zdaj za lepo vreme.

Neko leto je bilo še posebej
sušno in molitve so se vrstile
ena za drugo, dežja pa ni bilo.
Gospodje so karali farane, češ
da ne molijo s srcem, ker molit-
ev iz srca gotovo seže do neba.

Nekega ranega jutra so pre-
bivalci ob reki Krupi opazili
nenavadno gosto zeleno me-
glo nad kanjonom reke. Videti
je bilo, kot bi se gladina reke
dvignila nad svoje visoke skal-
nate bregove. Ljudje, ki so to
opazili, so bili prepričani, da se
bo vreme spremenilo in da bo
v kratkem deževalo. Toda in-
če, ki je tistega dne še bolj žga-
lo kot običajno, je že kmalu
posrkalo meglo nad bregovi reke.

Tistega dne so se deželani
raztepli po opravih in le tu in
tam je kdo obsedel na klopi ali
na kakem hodu v senci za
hlevom ali pred hišo ter pričau-
kaval željenega oblačka, ki se
bo morda le prikazal na nebu
in namočil razsušeno zemljo.

V popoldanskih urah pa se je
iz Kukagore dvignil nenava-
den belkast steber, ki se je po-
časno spreminjal in se preobli-
kaval v podobo velikana. Čez

neka časa se je podoba po-
novno spremenila in iz veli-
kana se je oblikoval pravi
pravcati škof s kapo na glavi in
palico v roki. Nato se je začela
palica krajšati, kapa nižati, iza
ramen podobne pa so pognala
bela krila.

Vsi, ki so čudo opazovali, so
v belem oblaku prepoznali lik
angela z mečem. Mnoge je
obšel strah in ni manjkalo do-
sti pa bi popadali na kolena in
k molitvi. Toda za molitev ni
bilo pravega časa. Kmalu se je
tudi angel spremenil. Krila so
mu potemnela in presentljivo
hitro začela naraščati. Potem-
nel je tudi angel sam. Postal je
ogromen in strašen ptič, ki je
gрозil s svojimi mračnimi, tež-
kimi krili prekrti vso deželo.
S Kukagore in sosednjega gri-
čevja so se valile v deželo
temne gmote ob pošastni glas-
bi zračnih mlinov.

Prišla je huda ura, toda brez
običajnega bliskanja in tres-
kanja. Ljudi se je polotila pa-

nika. Nastala je tema. Po hišah
so prižgali lampe in blagoslov-
ljene sveče. Trdna tema, trušč
vetra, tuljenje zlih duhov.

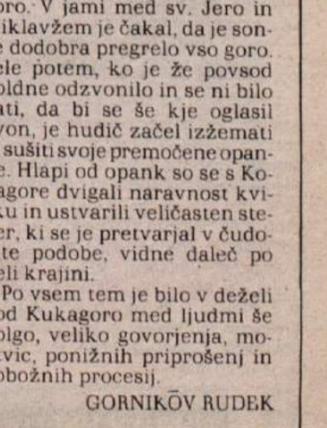
Neurje ni dolgo trajalo. Kma-
lu se je začelo svetliti. Vihar je
popustil in začelo je nalahno
deževati. A ne za dolgo.

Še isti dan so Belokranjci
ugotovili, da na njivah in trtjih
ni škode, le sadje je otrselo,
predvsem črvinjo. Zemlja pa je
ostala suha.

Nekateri so hudo uro razla-
gali kot delo čarovnic. Še sre-
ča, da niso tokrat zamahnile s
svojimi koročabci, ki je iz sa-
mih ledenih zrn zvit, so govo-
rili. Povezovali pa so hudo uro
tudi s skrivnostno meglo nad
Krupo. Meglo naj bi naredil
sam hudič, da je lahko ne-
opazno izmaknil svoje opan-
ke, ki so že desetletja ležale na
rečnem dnu.

Vrag, tako so rekli, je izrabil
priložnost, pograbil opanke,
potem pa izpod megle kar po
jasnem nebu odletel na Kuka-
goro. V jami med sv. Jero in
Miklavžem je čakal, da je son-
ce dodobra pregrel vso goro.
Šele potem, ko je že povsod
poldne odzvonilo in se ni bilo
bati, da bi se še kje oglasil
zvon, je hudič začel izžemati
in sušiti svoje premočne opan-
ke. Hlapi od opank so se s Ku-
kagore dvigali naravnost kvi-
šku in ustvarili veličasten ste-
ber, ki se je pretvarjal v čudo-
vite podobne, vidne daleč po
Beli krajini.

Po vsem tem je bilo v deželi
pod Kukagoro med ljudmi še
dolgo, veliko govorjenja, mo-
litvic, ponižnih priprošenj in
pobožnih procesij.

GORNIKOV RUDEK

V Evropo s krvavimi cestami?

Dolenjska avtocesta bi lahko letno prihranila 70 življenj — Slovenska vlada o akciji — 10 odstotkov — V osmih mesecih 350 mrtvih

LJUBLJANA — Vse kaže, da tudi letošnje leto ne bo spremenilo žalostnega dejstva, da so v Evropi le portugalske ceste bolj krvave od naših, da se v Jugoslaviji letno na 100 kilometrov cest utrne 14 življenj, drugod je ta številka vsaj nekajkrat manjša, da imamo na slovenskih cestah letno mrtvih za en razred otrok in za celo šolo pohabljenih. Tudi akcija — 10 odstotkov —, katere uresničevanju je slovenska vlada pred dnevi namenila kar precej besed in časa, te podobe ne bo spremenila kaj prida. Le majhno tolažbo in upanje nam daje, da se bodo stvari vendarle pričele obratovati na boljše.

»Lahko se zgodi, da bo prometna varnost tista, ki bo Slovenijo odpeljala v stran od poti, ki vodi v Evropo, tega se zavedamo tudi v republiški vladi, ki je že pripravila dokument o prometno varnostni podobi in njenem izboljšanju,« je na petkovi tiskovni konferenci, ki so se je udeležili tudi Marjan Kranjc, republiški sekretar za promet in zveze, Ivan Winkler, predsednik republiškega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, Peter Šefman, načelnik oddelka za varnost v prometu RSNZ Slovenije, in še nekateri, poudaril Igor Bavčar, republiški sekretar za notranje zadeve. Namesto za 10 odstotkov se je število nesreč in žrtev na slovenskih cestah v letošnjem prvem polletju zmanjšalo za 3,84 odstotka, toda še bistveno klavnejša je podoba v ostalih republikah. Povsod je namreč ta številka z nasprotnim predznakom: na Hrvaškem je bilo nesreč več za 5,9 odstotka, v Makedoniji več za 10,5, na Kosovu pa imamo namesto minus 10 kar plus 29,2 odstotka prometnih nezgod in posledic. Ob tej tolažbi nam v Sloveniji ostane še ena: resda še nepopolna statistika osmih mesecev kaže, da se je po zaslugi avgusta število prometnih nezgod in njih posledic zmanjšalo za 10,2 odstotka. Toda do konca leta je še daleč.

Po besedah Petra Šefmana se je v letošnjih osmih mesecih na slovenskih cestah pripetilo 3.362 prometnih nezgod, v katerih je izgubilo življenje 350 oseb, 1.746 je bilo hudo in 2.510 laže ranjenih. Kot že rečeno, so v primerjavi z lanskimi ti podatki precej bolj spodbudni. Kar 2.015 nezgod se je pripetilo v naseljih, vendar so bile posledice trkov precej hujše na cestah izven naseljenih krajev, kjer je bilo ob življenju 213 oseb. Še naprej so potniki, pešci in kolesarji najbolj ogroženi udeleženci v prometu. Temu na rob dodajmo podatke, da so pešci v letošnjih osmih mesecih zakrivilji 192 nezgod, udeleženi pa so bili kar v 614. Sicer pa med povzročitelji trkov krepko vodijo vozniki osebnih vozil, saj so zakrivilji 2.024 ali 60,2 odstotka vseh nezgod. Žal so čestokrat med žrtvami tudi otroci in mladoletniki. Do septembra letos jih je na slovenskih cestah življenje izgubilo 42, 972 pa je bilo ranjenih. In predvsem temu podatku bo v prihodnje potrebno posvetiti večjo pozornost.

Nemara ob koncu še nekaj o vzrokih, ki pa slej ko prej ostajajo že vrsto let enaki. Prevelika hitrost je zakrivila 1.149 letošnjih nezgod, sledijo pa neupoštevanje prednosti, vožnja po levi, nepravilno prehitvanje, alkohol in utrujenost, da ne naštevamo naprej. Ve-

lja pa ob vseh teh številkah in podatkih zapisati, da med desetimi slovenskimi občinami, kjer se je število nezgod in

- V dvajsetih letih je na slovenskih cestah izgubilo življenje 1.166 otrok, 34.170 pa je bilo poškodovanih.
- Končni izkupiček akcije — 10 odstotkov — naj bi na slovenskih cestah pomenil letno kar 200 prihranjenih življenj; po besedah Ivana Winklerja bi samo nova avtocesta med Ljubljano in Zagrebom zmanjšala smrtni davek za 70 življenj. Ta podatek je v petek slišal tudi Marjan Kranjc, republiški minister za promet in zveze.

njih posledic v primerjavi z enakim lanskim obdobjem zmanjšalo za 10 odstotkov, ni nobene iz dolenjske ali posavske regije. Novo mesto in Trebnje najdemo celo pri repu te lestvice.

B. BUDJA

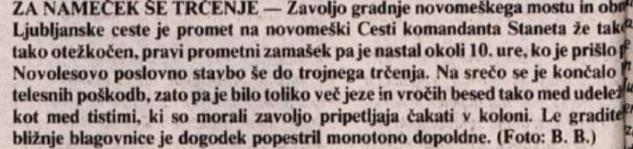
Gašenje je samo ena plat

V 35 letih je gasilstvo preraslo v vsestransko organizacijo — Številno članstvo, sodobna oprema

BREŽICE — Občinska gasilska zveza je svojo 35-letnico počastila minuli petek s slavnostno sejo, na kateri je njen predsednik Karl Pinterič spregovoril o preteklem delu. Pri tem je poudaril, da je zveza na začetku štela 650 članov, danes pa je gasilcev že 3600, tako da je že vsak osmi občan gasilec.

Začetna oprema gasilske zveze je bil sam orodni avto. Danes jih imajo 17 in še 6 težjih orodnih vozil ter 12 avtocestern. Opremlili so se z novimi gasilskimi cevmi in s pripomočki za gašenje. Skoraj vsako gasilsko društvo ima nov ali pa lepo obnovljen gasilski dom. V letu 1984 so dokončali tudi Dom požarne varnosti v Brežicah, ki je zdaj dobil še prizidek. Dom uporabljajo za usposabljanje svojega članstva in za centralno vodenje akcij.

Na sečani seji so podelili priznanja najboljšim gasilskim društvom in posameznikom ter gasilskima godbama na pihala iz Loč in Kapel. Spominske plakete za dobro sodelovanje so podelili nekaterim podjetjem in občinskemu izvršnemu svetu. Posebni plaketi za 35 let aktivnega dela v zvezi sta prejela Ivan Leskovec in Anton Škvarč, zlate plakete za tridesetletno delo pa so podelili

ZA NAMEČEK ŠE TRČENJE — Zavoljo gradnje novomeškega mostu in ob Ljubljanske ceste je promet na novomeški Cesti komandanta Staneta že tako otežkočen, pravi prometni zamašek pa je nastal okoli 10. ure, ko je prišlo Novolesovo poslovno stavbo še do trojnega trčenja. Na srečo se je končalo telesnih poškodb, zato pa je bilo toliko več jeze in vročih besed tako med udeleženci kot med tistimi, ki so morali zavoljo pripetljajev čakati v koloni. Le graditve bližnje blagovnice je dogodek popestril monotono dopoldne. (Foto: B. B.)

IDENTIFICIRALI ZOGLNELI TRUPLI

NOVO MESTO — Pisali smo že o hudi prometni nesreči, do katere je prišlo 16. septembra na magistralni cesti pri Družinski vasi, ko sta v gorečem avtomobilu izgubila življenje voznik in sopotnik. Šlo je za 23-letnega Naima Gashija, zdomca v ZRN, in 22-letnega Džafferja Shallo iz Prizrena.

VLOM V AVTOMOBILE

GOLUŠNIK — 22. septembra Janez Bukovec z Brezja pri Dobrovi skupaj z ženo odpravil na trgatavo lušnik pri Otočcu. Vozilo je pustilo kolovozni pot in odšel v vinograd. Trgativjo pa je nekdo vlomil v avto, vzel iz njega denarnico in nekaj drugih predmetov, tako da je Bukovec ob 6 tisočakov. Predrznega še iščejo.

Šolarjem namenjen teden varnosti

Teden prometne varnosti med 1. in oktobrom

NOVO MESTO — Že letošnja februarja je evropska ekonomska komisija Organizacije združenih narodov sprejela sklep, ki proglasi dneve med 1. in 7. oktobrom za teden prometne varnosti. K temu so jo pripeljali podatki, vsakodnevno izgubi življenje evropskih cestah nad 200 ljudi, preko 5 tisoč pa je poškodovanih. In ker Jugoslavija k tej črni berbi speva nemajhen delež, se je začelo tudi naš svet za varnost prometa ločil in načeloma pristopil k vseevropski akciji, njeno izpeljavo pa zaupal republiškim svetom. Slovenski se je na teden prometne varnosti temeljito pripravil.

Varnost otrok in mladoletnikov alkohola za volanom in tehnični brezhibnost vozil so teme, ki odredile vsebino tedna. Podatki žrtvah med otroki so resnično tragični, da kar vpijejo po učinkovitejšem ukrepanju, nekaj bodo k temu s šali prispevali tudi dnevi med 17. oktobrom. Ob številnih prirediteljskih akcijah omenimo le tisto, naj bi v torek, 2. oktobra, žup prav vseh slovenskih občin spredelegacije otrok in šolarjev ter s ta način obvezali, da bodo po svojem močeh poskrbeli za varnejše potovanje. Še posebej novomeški otroci upajo, da njihov obisk ne bo zaman. Prav tako naj bi v tednu prometne varnosti na nek način ponovili akcijo »Alkohol v prometu? Ne, hvala!«, kajti rezultati spomladanskih preverjanj, ko je bilo z alkoholi preizkušanih nad 67.000 voznikov so bili nadvse spodbudni. In ne zadnje: ob dejstvu, da poprečna rast motornih vozil v Sloveniji presega 8 let, bo v tednu prometne varnosti organizirana tudi akcija »Brezhibno vozilo je varno vozilo«. Strokovnjaki tehničnih baz Avtomobilnega inženirstva Slovenije bodo brezplačno pregledovali vore in zavorni mehanizem vozil, krmilni mehanizem, volana, telesa, naprave za pranje, brisanje vetrobranskega stekla, prežvečanje in ogrevanje, usnost zavorne tekočine, prevrnjena hladilno tekočino, kakšno je vozilo ter stanje akumulatorja. Pregledi bodo od 9. do 18. ure, cer pa naslednjem urniku: 1. oktobra tehnična baza AMZ Ljubljana, 2. oktobra Koper, 3. oktobra Otočcu, 4. v Celju, 5. v Mariboru, 6. oktobra v bazi AMZ Murska bota. Približno v tem času pa tudi miličniki pripravili obsežno akcijo po vseh jugoslovanskih stah.

Gasilci so nato gostom pokazali Dom požarne varnosti, kjer sta Agraria in Slovin predstavila svoje izdelke.

B. D.

Nasad konoplje v dnevni sobi

Nevsakdanje odkritje v bloku Nad mlini

NOVO MESTO — Nenavadnemu in nevsakdanjemu odkritju so bili prejšnji teden priče kriminalisti novomeške UNZ. Vajeni so sicer pogledov na nasade indijske konoplje po vrtovih, njah in tudi gozdovih, toda na nasad sredi dnevnice so v blokovskem stanovanju še niso našli.

36-letni Milan Ž. je imel v svojem stanovanju Nad mlino pravo skladišče tega mamila. V dnevni sobi je rastle nič več in nič manj kot 64 velikih sadik konoplje, v sobi je bilo ob zelenju prostora le še za jogi vzmetnico. Ob tem sta bili Milanu zaseženi dve vreči suhe konoplje, prav tako najdeni v stanovanju, enako kot še 70 pivnikov za uživanje mamila LSD in tehtnica. Preiskava bo morala potrditi še sum, da je možakar mamila tudi razpečeval.

PREHITRO JE VOZIL — 13-letna Katarina Žunič iz Novega mesta se je 22. septembra ob 20.45 peljala na kolesu z motorjem od Šmihela proti Partizanski cesti v Novem mestu. Pri Šmihelski soli je nameravala zaviti v levo, takrat pa je za njo z neprimerno hitrostjo pripeljal voznik osebnega avtomobila, 25-letni Zdravko Tkalčec iz Stranske vasi. Trčil je v Žuničovo in jo poškodoval, zdraviljo jo v novomeški bolnišnici.

ZANESLO GA JE V LEVO — 25-letni Jože Leskovec iz Petkova se je 18. septembra ob 16.20 peljal z osebnim avtomobilom po magistralni cesti iz Ljubljane proti Zagrebu. Pri Stranjah je dohitel drugo vozilo in začel zavirati, pa ga je na spolzki cesti zavoljo prehitre vožnje zaneslo v levo, v osebni avto zdomca Trajčeta Spasovskega. Vozilo slednjega se je prevrnilo na travnik, hip zatem pa je v Leskov-

OB DENAR IN ZLATNINO

DOBOVA — V soboto, 22. septembra, je neznanec v dopoldanskih povabiljen obiskal stanovanjsko hišo za Vračuna v Dobovi. Nepridni pridno stikal po hiši, razmetaval starih, napolned pa odšel z ne takimi pleni. S seboj je odnesel večje in denarja v skupni vrednosti 60.000 din. Predrznega še iščejo.

NOVO MESTO — Nobenega pravila v novinarstvu ni, kako spremljati in opisati ta ali oni dogodek. Bolj nevsakdanji je prijem, toliko bolje. Sam sem se o tem vnovič prepričal minuli petek ob enourni policijski stavi; medtem ko so jo eni doživljali v družbi stakajočih mlilčnikov na postajah milice, drugi v razgovorih z njihovimi nadrejenimi, sem jo sam med vožnjo po ma-

gistralni cesti od Ljubljane do Novega mesta. Doživetja in izkušnje bi se tisto uro skoraj zanesljivo dalo prenesti na katerokoli dolenjsko ali slovensko cesto.

Prav nič mi ni mar, ali so miličniki v svojih zahtevah uspeali ali ne, navsezadnje mi ni mar niti, kakšne so sploh bile, kajti tisti petek med 14. in 15. uro je šlo za življenja. Javna in večkrat objavljena napoved, da se bodo možje postavili v tej uri s cest, ulic, skratka iz vsakdanjega življenja, katerega del so po-

stali, umaknili na protestni zbor v postaje milic, da ne bodo opravljali svojega običajnega dela, je dolenjsko magistrato spremenila v cesto smrti. Naša voziška kultura je pokazala pravo obraz. Dejstvo, da te nima kdo kaznovati za prehitro vožnjo, za brezglavo prehitvanje, je mnogim sprostito dotlej z miličniškimi uniformami brzane strasti. Zanje tisto uro ni veljalo nobeno drugo pravilo kot zakon močnejšega, hujšega, sprenejšega. Tisti, ki so to pravi čas opazili, so se raje umaknili, tuji so nejeverno buljili skozi šipe avtomobilov, se čudili vidnemu in ravnodušnosti policije. Kaj njim mar za stavko in spore! Enournna pustolovščina se je, vsaj na Dolenjskem, kolikor toliko srečno iztekla, toda ali bi v nasprotjem primeru mogli s stavko opravičiti izgubo enega ali dveh življenj?

Živimo pač v družbi, katere del najde streznitev le v strahu. Pa najsi gre za strah pred uniformo, kajzijo ali čim tretjim. Miličniki to dobro vedo in že zategadelj najbolj krvave slovenske ceste ne bi smeli prepustiti zgolj voznikom. Četudi samo za eno uro in četudi so s tem reševali svoje življenjske probleme.

B. BUDJA

Stavka drugače

Kakšna je »dolenjka« brez miličnikov?

gistralni cesti od Ljubljane do Novega mesta. Doživetja in izkušnje bi se tisto uro skoraj zanesljivo dalo prenesti na katerokoli dolenjsko ali slovensko cesto.

Prav nič mi ni mar, ali so miličniki v svojih zahtevah uspeali ali ne, navsezadnje mi ni mar niti, kakšne so sploh bile, kajti tisti petek med 14. in 15. uro je šlo za življenja. Javna in večkrat objavljena napoved, da se bodo možje postavili v tej uri s cest, ulic, skratka iz vsakdanjega življenja, katerega del so po-

ODKRILI PONAREJEN BANKOVEC

ŠENTJERNEJ — Šentjernejski miličniki so bili 17. septembra popoldne obveščeni, da je delavka ekspoziture Ljubljanske banke, TDB Novo mesto, med zamenjavo dolarjev, ki jih je v banko prinesel S. G. iz Dobrave, našla ponarejen bankovec. Šlo je za 20-dolarski bankovec iz serije letnika 1934.

ZGORELO DVESTO TISOČAKOV

SELA PRI SEMIČU — 17. septembra okoli 12.20 je prišlo na gospodarskem posloju Petra Rožmana s Sel pri Semiču do velikega požara, ki je po prvih ocenah povzročil za 200.000 din škodo. Preiskava je pokazala, da je Rožmanova žena dopoldne zakurila kotel za svinsko kuho in tjakaj tudi našla drvo. Ob 12.20 je Peter opazil, da se iz poslopja kadi, hip zatem pa je ogenj planil skoz okno in line ter zajel leseno ostrešje. Požar je gasilo 39 okoliških gasilcev. Tuja krivda za ogenj je izključena. 20 krat 8 metrov velik objekt je domala povsem uničen.

ŠTIRJE RANJENI

DOLENJA NEMŠKA VAS — 20-letni Andrej Gabrijel z Gorenje Dobrave se je 23. septembra ob 23.50 peljal z osebnim avtomobilom iz Trebnjega proti domu. Zaradi prevelike hitrosti pa ga je med zavijanjem na lokalno cesto proti Jereru zaneslo v betonsko škarpo, od koder je vozilo obrnilo na strepo. Voznik in sopotniki, 20-letni Tone Vidmar iz Meglenika, Slavko Kastelic iz Trebnjega in Bojan Ozimek iz Lukovka, so bili ranjeni in se zdravijo v novomeški bolnišnici. Materialne škode je za 20.000 din.

PO DOLENJSKI DEZELI

Jeseni in zime se prašiči najbolj boje. Čas kolin je otvoril neznanec, ki je 22. septembra ponoči obiskal hlev Ivana Vrančarja na Lokvah pri Črnomlju, si izbral blizu 90 kilogramov težkega prašiča, ga zaklal in odnesel domov.

Vsaj enako slabe volje kot Vrančar je bil minuli vikend Albin Vidic iz Drašče vasi. Možakar je imel to srečo, da je med lovom ustrelil lep primerek srnce, težak blizu 30 kilogramov. Srni je spustil kri, nato pa odšel domov po traktor, da bi plen pripeljal do domače skrinje. Toda za prevoz domov je tačas poskrbel že nekdo drug.

Pred dnevi je nekdo vlomil v stanovanjsko hišo Marije Lenarčič v Suhorju nad Prečno. Možakar je temeljito pregledal vsebino hiše, omar in predalov, od vseh dragocenosti in naprav mu je najbolj všeč domača salama, s katero je zbežal v dan. Lepo priznanje mesarju, ni kaj!

Podobne vrste vlom je doživela Justina Božič na Dobravi, kjer je iz stanovanjske hiše izginilo le nekaj suhomesnatih izdelkov. Vsak vzame pač tisto, česar nima.

Krajši oddih si je v vikendu Dušana Pusta iz Dolenje vasi privoščil neznanec. V zidnici je preživel dva prijetna dneva, ki si ju je popestril z glodanjem domačih klobas. Za take vrste vikend paketov je bojda precejšnje zanimanje.

Letos vse več zlorab položajev

Njihovo število se je na Dolenjskem v šestih mesecih povečalo že na 15

ČRNOMELJ, METLIKA, NOVO MESTO, TREBNJE — Čeprav bi bilo moč pričakovati, da gredo časi in razmere gospodarskemu kriminalu na roke, letošnji podatki novomeške UNZ kažejo, da na srečo le ni tako. V prvem polletju so dolenjski kriminalisti obravnavali 96 tovrstnih kaznivih dejanj, če pa od njih odštejemo še gozdne tatvine in nezakonit lov, ki sta po kdove kakšnem ključu sestavni del gospodarskega kriminala, dobimo številko 45. Ta je celo manjša od lanske.

Zanimivo ob tem je nemara, da je letošnje prvo polletje prineslo precej manj poverb in nedovoljene trgovine, da so se zmanjšala tudi kaznivna dejanja zatajitve davčin in drugih družbenih dajatev ter neupravičenega sprejemanja in dajanja daril (beri podkupnin). Za razliko od teh pa so skokovito porastle zlorabe položaja pravic odgovorne osebe; v prvih lanskih šestih mesecih sta bili vsa dva, letos so jih kriminalisti obravnavali že 15, prav tako pa je letos več tudi primerov uničenja poslovnih listin in izdaj nekritih čekov. Doslej je bilo takih primerov 7, logično je pričakovati, da bo njihovo število do konca leta še večje.

Večino naštetih in drugih kaznivih dejanj gospodarskega kriminala so odkrili uslužbenci UNZ sami, pomoč občanov in delovnih organizacij je pičla. Letos je že tako pičlo število prijav in oškodovanih delovnih organizacij še upadlo, očitno tako delavcem kot vodilnim ni mar, kaj se dogaja pri njih. Ob vsem tem pa beremo in poslušamo, kako je primerov odtujevanja družbenega

premoženja — takšnega in drugačnega — vse več. S take vrste samozaditnim ravnanjem in odnosom mu zagotovo ne bomo stopili na prste. Vsem tem podatkom na rob dodajmo še, da so zaradi različnih dejanj gospodarskega kriminala uslužbenci organov za notranje zadeve temeljnemu javnemu tožilstvu predali ovadbe zoper 115 oseb, kar je za 21 manj od lanskega števila, njihova struktura pa ostaja bolj ali manj enaka. Med

premoženja — takšnega in drugačnega — vse več. S take vrste samozaditnim ravnanjem in odnosom mu zagotovo ne bomo stopili na prste. Vsem tem podatkom na rob dodajmo še, da so zaradi različnih dejanj gospodarskega kriminala uslužbenci organov za notranje zadeve temeljnemu javnemu tožilstvu predali ovadbe zoper 115 oseb, kar je za 21 manj od lanskega števila, njihova struktura pa ostaja bolj ali manj enaka. Med

premoženja — takšnega in drugačnega — vse več. S take vrste samozaditnim ravnanjem in odnosom mu zagotovo ne bomo stopili na prste. Vsem tem podatkom na rob dodajmo še, da so zaradi različnih dejanj gospodarskega kriminala uslužbenci organov za notranje zadeve temeljnemu javnemu tožilstvu predali ovadbe zoper 115 oseb, kar je za 21 manj od lanskega števila, njihova struktura pa ostaja bolj ali manj enaka. Med

največkrat omenjenimi poklici najdemo trgovske poslovodje, prodajalce in direktorje.

B. B.

NAGOVOR PREDSEDNIKA — Takole je Lojze Peterle v nedeljo spregovoril brežiškim gasilcem in jim čestital ob jubileju.

MILIČNIK ZASLIŠAL VLOMILCA

TREBNJE — Tukajšnji miličniki so prejšnji teden prijeli 18-letnega M. D. iz Trebnjega. Mladenič se je 20. septembra okoli 1. ure ponoči odpravil vlamjati v blagovnico Emone Dolenjke v Trebnjem. Pri opravi je bil dokaj glasen; med razbijanjem šipe je zvenket zaslišal tudi dežurni na bližnji postaji milice. Nemudoma je poklical okrepitve in fanta so prijeli še na mestu dejanja. Skupaj s kazensko ovadbo so ga izročili preiskovalnemu sodniku novomeškega temeljnega sodišča.

VLOMA V AVTOMOBILE

KRŠKO — Neznan storilec je med 15. in 18. septembrom vlomil v osebni avtomobil Janeza Sreša iz Lončarjevega Dola pri Sevnici. Možakar je bil v vloomu in tatvino ob radiokasetofon, nekaj kaset in vso dodatno rezervno opremo vozila. Oškodovanec je za okrogle 3 tisočake.

KJE JE AVTOMOBIL?

BREŽICE — Majda Radovič iz Brežic je bila prejšnji teden med 17. in 19. septembrom ob osebni avtomobil Z-101. Nepridriprav je vozilo odpeljal neznanec kam in tako Radovičovo oškodoval vsaj za 15 tisočakov. Stoenka nosi registrske tablice NM 115-879. Vse, ki bi avtomobil videli, krška UNZ naproša, naj to sporoče najbližji postaji milice.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 28. IX. SLOVENIJA 1

8.35 — 11.45 in 13.40 — 0.55 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
9.00 KLJUKČEVF DOGODIVŠČINE
9.25 SLOVENIJA, dok. oddaja, 2/6
9.50 AFERA PRISLUŠKOVA-NJA, 4/6
10.20 MIHAJLO LOMONOSOV, sovjetska nadalj., 6/9
11.35 VIDEO STRANI
13.55 VIDEO STRANI
14.05 SVET NA ZASLONU, ponovitev
14.35 ŽARIŠČE, ponovitev
15.05 SLOVENIJA, ponovitev dok. oddaje, 2/6
15.30 SOVA, ponovitev
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK
TEDNIK, ponovitev
18.10 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
18.10 GRADOVI: GRAJSKE KAPELE, 3/13
18.40 HOV, angl. naniz., 1/11
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 NEBU NAPROTI, amer. dok. serija, 1/12
21.20 ZAKON V LOS ANGELESU, amer. naniz., 20/42
22.10 DNEVNIK 3, VREME
22.30 SOVA:
DRUŽINSKE VEZI, amer. naniz., 4/22
CIKLUS FILMOV J. FRANKENHEIMERJA:
POTUJOČI PADALCI, amer. film
0.45 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

17.30 Studio Maribor: Tele M — 19.00 Videomeh v Ameriki (ponovitev I. oddaje) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Ex libris: Ljubljanski tramvaj — 21.25 Veliki dirigenti: Seiji Ozawa — 22.25 Vprašajte ŽIS — 23.25 Satelitski programi

HTV 1

9.15 Poročila — 9.20 TV koledar — 9.30 Kapetan Grom in vojakih prihodnosti (amer. naniz.) — 10.00 Šolski program — 12.00 Poročila — 12.10 Lassiejin sin (amer. film) — 13.45 Prezrti ste, pogledje — 14.35 Program plus (ponovitev) —

16.45 Dnevnik 1 — 16.55 Kapetan Grom in vojakih prihodnosti (ameriška naniz.) — 17.25 Hrvaška danes — 18.25 Številke in črke — 18.45 Taks (ameriška humoristična nantizanka) — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Popolni vohun (angl. nadalj., 3/7) — 21.00 Umag: Sam-pion turnirja — 22.30 Dnevnik 3 — 22.50 Rezerviran čas — 23.05 Poročila v angleščini — 23.10 Program plus — 1.20 Poročila — 1.25 Ekstra program plus

SOBOTA, 29. IX. SLOVENIJA 1

8.05 — 11.10 in 14.00 — 1.20 TELE-TEKST
8.20 VIDEO STRANI
8.30 IZBOR TEDENSKE PROGRAM-SKE TVORNOSTI
11.00 VIDEO STRANI
14.15 VIDEO STRANI
14.25 KRŠKO: 6. FESTIVAL OTROŠ-KE VEDRE PESMI, posnetek
15.15 KARAVANA ZAPRAVLJIVČ-KOV:
BOHINJ, ponovitev zabavnoglas-bene oddaje, 3/8 (CB)
15.50 ŽARIŠČE, ponovitev
16.20 SOVA, ponovitev
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 VRAŽJI KVARTET, kanadski mladinski film
18.25 EP VIDEO STRANI
18.30 ZDRAVILA, izobraž. oddaja, 3/7
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
19.59 UTRIP
20.20 ŽREBANJE 3 x 3
20.35 KOLO SREČE
22.05 DNEVNIK 3
22.30 SOVA:
ZLATA DEKLETA, amer. naniz., 4/25
LJUBEZEN PA TAKA, angl. naniz., 9/12
EDWIN, amer. film
1.10 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

17.00 Satelitski programi — 19.00 Kako biti skupaj — 19.30 Dnevnik — 20.15 Filmske uspešnice: Neprimerno vedenje (angl. film) — 22.00 Split 90: Vice Vukov — 22.55 Satelitski programi

HTV 1

9.25 TV koledar — 9.35 Čebelica Maja — 10.00 Šolski program — 11.35 Risanka — 11.40 Lov na srečo (kanadska na-

dalj., 8/14) — 12.30 Televizijski družinski magazin — 14.30 Ciklus filmov o Lassie: Lassiejina velika dogodivščina (amer. film) — 16.10 Folklorna revija 1990 — 16.45 Dnevnik 1 — 16.55 Poročila v nemščini — 17.00 TV dražba, 1. del — 17.30 Ulica strahopetcev (angl. naniz., 9/13) — 18.20 Sedmi čut — 18.30 TV dražba, 2. del — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik 2 — 20.15 Selout (amer. film) — 21.45 Dnevnik 3 — 22.00 Športna sobota — 22.20 Poročila v angleščini — 22.25 Program plus — 0.25 Poročila — 0.30 Ekstra program plus

NEDELJA, 30. IX. SLOVENIJA 1

8.15 — 0.15 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.40 OTROŠKA MATINEJA:
ŽIV ŽAV
WOOF, angl. naniz., 1/11
10.00 GRADOVI: GRAJSKE KAPE-LE, 3/13
10.30 ALLO, ALLO, angl. naniz., po-novitev
11.00 VIDEOMEH V AMERIKI, 2. oddaja
11.35 KMETIJSKA ODDAJA
12.35 PRISLUHNI MO TIŠINI
13.15 TITANIC, ponovitev
14.45 ROSOWSKI, nemška nadaljevan-ka, 2/6
15.35 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 NA OBMOČJU KOLORADA, amer. film (CB)
18.45 RISANKA
19.00 TV OKNO
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 VRNITEV KATARINE KOŽUL, nadalj. HTV, 3/3
21.10 ZDRAVO
22.30 DNEVNIK 3, VREME
22.50 SOVA:
DOKTOR DOOGIE HOWSER, amer. naniz., 5/13
LJUBEZEN PA TAKA, angl. na-niz., 10/12
0.05 VIDEO STRNI

SLOVENIJA 2

Opomba: 13.30 F-1 za VN Španije
10.00 Oddaja za JLA in igrani film — 14.00 Nedeljsko športno popoldne — 19.30 Dnevnik — 20.00 Čudežna čutila (angl. poljudnoznan. serija) — 20.30 Hugo Wolf (dok. oddaja) — 21.15 Reporta-že z nogometnih tekem — 21.50 Športni pregled

HTV 1

8.55 Poročila — 9.00 Nedeljsko dopold-ne za otroke — 10.00 Kmetijska oddaja — 11.00 Kar znaš, to vešjaš — 12.00 Res-na glasba — 13.00 Serijski film za otroke — 14.00 Poročila — 14.05 Nedeljsko po-poldne — 16.00 Svet narave (angl. pol-judnoznan. serija) — 17.00 Igrani film — 18.45 Risanka serija — 19.10 Lokalni program — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Igrana serija — 21.00 Zabavna glasba — 22.00 Dnevnik 3 — 21.50 Športni pre-gled — 22.20 Poročila v angleščini — 22.25 Program plus — 0.20 Poročila

PONEDELJEK, 1. X. SLOVENIJA 1

8.35 — 11.05 in 15.10 — 0.50 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
MITI IN LEGENDE ISLAMSКИH LJUDSTEV, 2/3
MAČKON IN NJEGOV TROP MFP CELJE 83
UTRIP, ZRCALO TEDNA, MER-NIK
10.55 VIDEO STRANI
15.25 VIDEO STRANI
15.35 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
ZDRAVO
18.35 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
18.30 RADOVEDNI TAČEK
18.45 ČEBELICA MAJA
19.10 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 DOKTORJEVA NOČ, drama HTV
21.10 OSMI DAN
22.00 DNEVNIK 3, VREME
22.20 VELIKI KOREOGRAFI:
ROLAND PETIT
23.25 SOVA:
ALFRED HITCHCOCK PRED-STAVLJA, amer. naniz., 5/16
LJUBEZEN PA TAKA, angl. na-niz., 11/12
0.40 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

17.00 Satelitski programi — 19.00 Šipanj (dok. oddaja) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Po sledih napredka — 21.00 Sedma steza (športna oddaja) — 21.20 Karavana zapravljičkov (zabav-noglasb. oddaja, 4/8) — 21.55 Camel trophy 90 (dok. oddaja, 1/3)

HTV 1

8.30 Otroška oddaja — 9.00 Šolski pro-gram — 10.30 Poročila — 10.35 Šolski program — 12.30 Poročila — 12.35 Lo-kalni program — 15.30 Poročila — 15.40 Nočni program (ponovitev) — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Izobraževalni pro-gram — 17.50 Oddaja za otroke — 18.20

Številke in črke — 18.40 Risanka
18.45 Dokumentarna oddaja — 19.15 Lokalni program — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 TV drama — 21.00 Zunanja politi-ka — 21.30 Dnevnik 3 — 21.55 Poročila v angleščini — 22.00 Nočni program — 0.00 Poročila

TOREK, 2. X. SLOVENIJA 1

8.35 — 12.15 in 14.10 — 23.45 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
9.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
9.35 ŠOLSKA TV
10.05 BOJ ZA OBSTANEK, angl. poljudnoznan. serija, 5/12
10.30 NEMŠČINA — ALLES GU-TE, 16. lekcija
11.00 SEDMA STEZA
11.20 OSMI DAN
12.05 VIDEO STRANI
14.25 VIDEO STRANI
14.35 MOZAIK, ponovitev
NEMŠČINA — ALLES GUTE, 16. lekcija
15.05 ŽARIŠČE, ponovitev
15.35 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
ŠOLSKA TV
18.10 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.10 RISANKA
19.25 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 ZMAGA, italijanska nadalj., 4/4
21.00 MESTNE ZGODBE: VRNJAC-KA BANJA, zabavnoglasb. odda-ja, 1/5
21.55 DNEVNIK 3, VREME
22.15 SOVA:
DEKAMERON, slovenska naniz., 5/14
LJUBEZEN PA TAKA, angl. na-niz., 12/12
23.30 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

17.00 Satelitski programi — 18.10 Svet športa — 19.00 Nastop učencev baletne šole iz Ljubljane — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Zrebanje lota — 20.35 Gradovi na Slovenskem, 4/13 — 21.05 Umetniški večer

SREDA, 3. X. SLOVENIJA 1

8.35 — 11.50 in 14.40 — 1.50 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
9.00 ŽIV ŽAV
9.50 DOKTORJEVA NOČ, dra-ma HTV
10.50 ZMAGA, italijanska nadalj., 4/4
11.40 VIDEO STRANI

14.55 VIDEO STRANI
15.05 ŽARIŠČE, ponovitev
15.35 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
17.05 HUGO WOLF, dok.
17.50 PO SLEDEH NAPRI-MLADE
18.25 SPORED ZA OTROK
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 FILM TEDNA
MOULIN ROUGE, angl. fi-
22.05 DNEVNIK 3, VREME
22.25 KONCERT JOHNA MC L-
HLINA
23.10 SOVA:
ALF, amer. naniz., 5/24
PULASKI, angl. naniz., 1/8
ZGODBA O HOLLYWO-
amer. naniz., 1/10
1.40 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

Opomba: 19.55 nogomet Gra-pers: CZ in Dinamo: Atlanta
17.00 Satelitski programi — 18.30 stovi — 19.00 Zdravila (izobraž. 4/7) — 19.30 Dnevnik — 20.00 — 20.30 Športna sredo — 22.30 poroča

ČETRTEK, 4. X. SLOVENIJA 1

8.35 — 11.50 in 14.55 — 0.15 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
10.55 ZAKON V LOS ANGELE-del
11.40 VIDEO STRANI
14.10 VIDEO STRANI
14.20 MOZAIK, ponovitev
15.05 ŽARIŠČE, ponovitev
15.35 SOVA, ponovitev
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
18.00 TELESKI 90
PRIPRAVIMO SE NA SN-
NJE, 2/13
18.30 SPORED ZA OTROK
MLADE
ČUDEŽNA LETA, amer.
16/18
19.05 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 MIHAJLO LOMONOSO-jetska nadalj., 9/9
21.25 TEDNIK
22.30 DNEVNIK 3, VREME
22.50 SOVA:
SLOVENIJA 2
17.30 Studio Ljubljana — 19.00 lo (angl. naniz.) — 19.30 Dnev-20.00 Žarišče — 20.30 Slovenija — Slovensko primorje in Kras (d-daja, 3/6) — 20.55 Mali kon-21.05 Afera prisluškovanja (dok.

Tone Jakše
Milan Markelj

KJE SO TISTE STEZIGE?

PREVEČ LAČNIH GOBCEV

Pot se je zlagoma vzpenjala proti Petan-am. V sončnem sijaju so se pod njo pretegovale dolge lehe njiv in travnikov. Gozd, ki prevladuje v teh krajih, je dih-al gvežino in vabil v svoj senčnati objem. Še predno sva prišla v same Petane, ma-lo gruščasto vas, ki se je zgrnila na ravnici nad plodno kraško dolino, ki je nek-daj s svojimi polji zagotavljala Petančan-am vsakdanji kruh, zdaj pa si ga režejo v novomeški industriji, sva zavila na des-no v gozd, kot nama je naročil Muhičev stric. Od Petan sva videla le eno samo hi-šo, tisto s številko 1, ki stoji nekoliko odmaknjena od vasi na križišču glavne in stranske poti, bližnjice proti Velike-mu Podljubnu.

Pogled na polja pri domačiji nama je hitro razkril, s kakšnimi težavami se tamkajšnji kmetje, ki še vztrajajo pri obdelovanju polj, borijo in s kom morajo deliti svojo pridelke. Po njihvah so kot vr-sta krevljasnih vojakov stala bolj ali manj domiselna strašila, narejena iz starih, odsluženih oblačil in iz svetlečih se travkov ter drugih ostankov industrijs-ke embalaže. Ali ti nepremični poljski vojščaki kaj hasnejo ali ne, nisva vedela. Sva pa potem od vseh naključnih sogo-vornikov, s katerimi sva se na poti za-pletla v pogovor, prej ali slej slišala ne-kaj pikrih na račun divjadi in slišala, da je divjad ena najhujših nadlog na njivah pod Ljubnom.

Po tamkajšnjih gozdovih se klati pred-vsem veliko srnjadi, a tudi divje svinje niso redke. Celo medved menda občas-no zalomasti po goščavju Ljubna in oko-lice.

»Divjadi imamo toliko, da si človek ne more misliti. In ne vemo več, kaj bi na-redili,« sva kot zljajnan refren slišala po-tarnati prenekaterega domačina.

Kmet in divjad si mista bila nikoli veli-ka prijatelja. Lačni gobci iz gozda so si-cer vedno prihajali na njive in si oddirali svoj kos davka. Vendar pa ni bilo nikoli doslej toliko divjadi v gozdovih. Očitno se je preveč namnožila in gobcev, ki si upajo iz varnega gozdnega zatočišča na njive, je veliko preveč. Divjad je izgubila naravno plašnost in previdnost. Kako tudi ne, saj je zelo zavarovana in zaščite-na. Nič nenavadnega ni, če se je za ne-kaj, kar je izjemno zavarovano ne glede na škodljivost, uveljavil rek »zaščiten kot medved«.

Preprosta ljudska modrost ve za od-govor na vprašanje, zakaj se je tako na-

redilo. Tovariši, tisti z veliko začetnico iz zveznih in republiških vrhov pa tudi tisti iz občin, ki so si prve vzeli za zgled in si zapisali pravice s prav tako veliko začetnico, so bili veliki ljubitelji lova in »narave«. Lovci, ki jim je bilo dano v ro-ke gospodarjenje z divjadjo, so v njihovi senci naredili iz lovstva svetinjo, čez katero ni bilo mogoče nobene ziniti. Divjad so gojili, krmili, naseljevali nove vrste, neznatne za posamezne okoli-še, samo da je bilo dovolj živih tarč pred puškami zavzetih ljubiteljev lova.

BOLJ KOT PRIDELEK JE OGRŌZEN GOZD

Problem z divjadjo v slovenskih gozd-ovih sicer ni tako preprost in enozna-čen, vendar pa je v ljudskem modrova-nju kar debelo zrno resnice. Dejstvo je, da je divjadi v pre mnogih okoljih odločno preveč, ponekod je šte-vilo rastlinojede divjadi seglo celo pre-ko vseh razumnih mej. Škoda zaradi divjadi pa ne trpijo samo kmetje, ki imajo svoja polja na dosegu rogatih in ščet-i-nastih parkljev, precej hujšo in usod-nejšo škodo trpi gozd. Poznavalci gozda opozarjajo, da preštevilna divjad o-ne-mogoča naravno in gojitveno pomlajevanje gozda. Srnjad in jelenjad se loteva mladega rastja in v mnogih gozdovih je le malo nepoškodovanih bukvic, jelk, javorjev, jesenov, brestov ter drugega mladega drevja. Analize slovenskih gozdnih gozdpodarstev in Inštituta za gozdno in lesno gospodarstvo že nekaj let kažejo na kritično stanje neusklaje-

nosti divjadi z gozdnim okoljem.

Za Dolenjsko so znani podatki iz ana-lize, ki je bila opravljena že pred 14 leti na 60 vzorčnih ploskvah v roškem pre-delu novomeškega gozdnogospodarst-venega območja. Ugotovljeno je bilo, da je poškodovanega 46,3 odst., torej skoraj polovica gozdnega mladja. Ponovni po-pis mladja v istem območju leta 1984 je potrdil, da uspe od drevesnih vrst v vi-šino preraščati v glavnem le smreki in bukvici.

Slovenski gozd je resno ogrožen. Ne samo od požrešnih gobcev preštevilne divjadi. Najhuje in najbolj usodno ga ogroža onesnaženo okolje. Zrak, voda in tla so onesnaženi, del gozda zaradi tega propada in se suši. Zdravstveno stanje slovenskih gozdov je slabo, pra-vega zdravila, čistega okolja, pa seveda gozdarji nimajo. Tako jim ostajajo bolj ali manj padarske »arcnije«: sekanje posušenih dreves, zasajanje novih. Ubo-gemu bolniku gozdu, ki bi še kako po-treboval novih moči, se pravi obnove rastja, pa uničujejo obnovitvene moči njegovi lastni prebivalci, ki so, da je iro-

Pogled na Ljubno z obronka Gorjancev pokaže značilno obliko tega hriba, ki se kot kot pozabljeni kit velikan iz davnega Panonskega morja koplje v večernih meglicah.

nija še večja, življenjsko odvisni od njega.

Ko kmetje tarnajo zaradi divjadi po svojih poljih, se v njihovem tarnanju oglašata tudi gozd. Kmet je še vedno povezan z okoljem in nagonsko začuti, kdaj je naravni red stvari ogrožen.

GOZDNI PISUN

Ali pa tudi ne več. Veliko je zgledov, ki kažejo, da se tudi slovenski kmet ob-na-ša po zgledu drugih, da vidi samo še svojo korist, odtrgano od celote. Kaj ni

kmet s škropivi, mineralnimi gnojili in nemarnim ravnanjem z najrazličnejšimi kemičnimi sredstvi, ki jih uporablja sodobno kmetijstvo, med najhujšimi onesnaževalci voda in plodnih tal? Ali ne bo kmet, če bo dobil ponovno pravico po svojem preudarku ravnati z gozdom, zasekal najhujše rane vanj?

Prišla sva v gozd in morala sva pomis-liti tudi na take stvari, saj sva na eni od gozdnih jas zagledala na pol zapušče-no igrišče za mali nogomet. Nogomet v ob-jemu gozda, vrata iz golih debel, stepta-na tla brez zelenja, razmajane klopi in barakica, vse to ni prav nič sodilo v gozd. Delovalo je tuje in moteče, hkrati pa kar šolsko poučno, češ spremembe pridejo v vsak kotiček, ni se jim mogoče ogniti. No, saj niti ni slabo, če se fantje razgibavajo na svežem gozdnem zraku, če le ni nogometno igrišče sredi gozda znamenje povsem drugačnega duha v ljudeh.

Da je tako v nekaterih glavah, sva se prepričala nekoliko kasneje, ko sva na-letela na sledove neznanega pisuna. Grafiti — izraz je k nam prišel iz razvitih zahodnih držav — se reče napisom, ki jih v mestih neznan storilec pišejo po zido-vih javnih zgradb in javnih prostorov. Pišejo najrazličnejše stvari, od politi-čnih gesel, osebnih pogledov in intimnih izjav do zelo razširjenih opolzkih izraz-ov. V ljubenskem gozdu se je ovekove-čil naš domači »mojster«, za katerega lahko sodimo (oglejte si fotografijo nje-govih mojstrov in presodite sami), da ima v sebi skrite pedagoške nagibe.

Popotnika z enim napisom poučuje,

Ne časa in ne dreves ni bilo žal nezna-nemu grafitu, ki je doseže svojega uma na ta način sporočil javnosti.

'Na Kosovu se dogajajo strahote, kakršnih povojna Evropa ne pozna'

Koprski novinar Eros Bičić, posebni poročevalec milanskega dnevnika Corriere della Sera in stalni sodelavec Primorskih novic, se je te dni vrnil s Kosova, kjer je preživel deset dni. Bil je prvi novinar, ki je objavil novico o tajnem zasedanju kosovske skupščine v Kačaniku, kjer je 7. septembra 111 delegatov razglasilo ustavo Kosova kot suverene republike. Prvo novico o tem je objavil 9. septembra Corriere della Sera, dva dni zatem so jo - kot prvi časopis v Jugoslaviji - objavile Primorske novice, šele 12. septembra pa tudi ostali tuji in jugoslovanski mediji.

Kaj se je dogajalo v Kačaniku?

"Vsi, ki so kdaj potovali po tisti od Pristine do Skopja, se to spominjajo Kačanika. Je občina, velika vas oziroma majno mesto, 55 kilometrov od Pristine, prav na meji z Makedonijo. Z glavne ceste, od koder Kačanik dobro viden, vodi do tega krajši odcep. Kraj so hitro izbrali zato, ker je glavna cesta ob njem precej prometna. Avtomobili, s katerimi so se prijavljali udeleženci, zato niso prejeli pozornosti. Sredi kraja, kot v vseh deželah realnega socializma, kulturni dom, s precej veliko dvorano, ki lahko sprejme dvesto, tristo ljudi. Bila je bogato okrašena s cvetjem, z zastavami, tudi z jugoslovansko zastavo. Ljudje, vsaj nekateri, niso bili oblečeni elegantno, nosili so kravate. Nihče od njih ni imel kje bo potekalo zasedanje, ki so ga nekaj dni prelagali, toliko zaradi varnosti zasedanja samega, temveč predvsem zato, da bi vsem udeležencem zagotovili varen odhod. Zasedanje je bilo seveda kratko, trajalo je kakšno uro, in sprejeli so novo ustavo in volilni zakon. Varnostni sistem je bil zelo učinkovit. Vse je potekalo tako rekoč brez nosom policije in vojske."

Eros Bičić

vse pomembnejše stavbe so obkolili mladi fantje, ki nosijo kalašnikov in thomson in ti vtaknejo cev pod nos, ne da bi se komurkoli trudili dokazovati, kaj so in kaj delajo... Bolnišnice so povsem prazne. Vsi, ki so stankali, so bili suspendirani: kakšnih šestdeset zdravnikov, vključno s specialisti. Pravijo, da srbska ekipa, ki jih nadomešča, sploh ni ustrezno opremljena. V operacijskih dvoranah ne operirajo kirurgi, ampak splošni zdravniki. Vsi pripadniki albanske narodnosti so zapustili bolnišnice, ko so jih morali zapustiti zdravniki. Med pacienti, ki so odšli, so bili na primer bolniki z akutno gangreno, ali pa ženska, na kateri so dve uri prej opravili carski rez. Medtem je seveda že umrla. Po drugi strani zdravniki, ki so odšli, nimajo nobene možnosti, da bi tem ljudem pomagali, kajti če ima kdo še tako majhno količino

"Napadli bodo vse policijske postojanke - tudi zato, da bi prišli do orožja"

"Srbija je postala bananska republika"

zdravil, ali če pomaga ranjencu na cesti, v očeh policije podpira kontrarevolucijo. Gre za tako brutalne stvari, da spominjajo na vesterne Sergia Leoneja; gre za šerifovstvo, za absolutno, ponavljam, vulgarno oblast, za cevi in pištole, uperjene ljudem pod nos..."

Si se tudi sam znašel v nevarnosti?

"Prišel sem do spoznanja, da je srbska policija čisto iracionalna. To so ljudje, ki nimajo nobene šole - tipi iz kehe, bi si dovolil reči, ki so jim odpustili del zaporne kazni in jih spustili na prostost. So psihopatski, zelo agresivni ljudje, ki hitro izgubijo nadzor nad seboj. To, kar so si dovolili storiti z uradnimi predstavniki helsinške delegacije, ene od vseevropskih institucij, bi gotovo še toliko laže storili nekemu Bičiću. Tudi skrajna rešitev bi bila v redu - krogla več ali manj, saj je vseeno, ali pa prometna nesreča. Lahko rečem, da so srbski policisti oziroma agenti v prištinskem hotelu Grand, kjer bivamo vsi, od policistov do zdravnikov in prostitutk, postali zelo vulgarni in agresivni. Agent se ti približa, ko z nekom sedi ob mizi in se pogovarja. Stoji ob mizi, in vpraša ga, ali morda želi prisesti. Ne, ne, reče, in kar naprej

Na desetisoče jih odpuščajo dni"

upokojen policist, čeprav to zelo terja visoko tehnično usposobljenost. TV že od 5. julija ne oddaja v albanski, ampak v srbski; TV dnevnice najajo z besedami: televizija Beograd, studio Pristina. 1300 delavcev televizije je brez dela;

stoji tam in te posluša. Po drugi strani pa so neusposobljeni in torej tudi neumni. Demantirali so na primer zadevo v zvezi z helsinško delegacijo, čeprav so prav vsi v avli hotela Grand lahko videli, da smo zadevo za beležili. Imeli so vse možnosti, da bi TV ekipi, ki je imela materialne dokaze, preprečili delo. Tega niso storili, ker so šlampasti, nesposobni in slabo organizirani. Vlada je objavila demanti prav takrat, ko je ljubljanska TV predvajala posnetek potnega lista z žigom o izgonu. Policisti uporabljajo neko metodo, ki ji pravijo »psihološko uznemiravanje«: trkajo ti na vrata ob štirih zjutraj, ko najbolj vsako noč. Ko odpreš vrata, pa ni nikogar. To je precej neumna metoda, ki me kljub vsemu ni spravila ob spanec. Nekateri kolegi, ki so bili v diktatorskih državah južne Amerike, pravijo, da je bilo tako tudi tam, torej v bananskih republikah. Mislim, da je Srbija postala bananska republika."

Dolgo pa takšnih metod verjetno ni mogoče prenašati.

"Nek večer sem imel občutek, da štirje policisti omahujejo, ker ne vejo, ali naj me priprejo ali ne. V tistem trenutku sem se odločil za nekoliko jamesbondovsko operacijo umika - ne bom rekel bega. Imel sem zbrana tudi precej gradiva; napravil bom dokumentarec, s še neobjavljenimi zadevami, zelo močnimi... Moral sem se umakniti. V tem je bilo nekaj strahu, vendar, po pravici povedano, tudi nekaj veselja do avanture. Iz dogajanja pravzaprav narediš film. Na trenutke prevlada strah, drugič spet igra. Zapustil sem hotelsko sobo, ne da bi se odjavil, kot se spodobi; pustil sem denar in moj račun je bil poravnat tri dni kasneje; zamenjal sem tri avtomobile; napravil sem tako, da so mislili, da sem za nekaj dni odšel na počitnice v nek majhen počitniški kraj na Sarplanini - skrivoma, ker naj bi šlo za razloge intimne narave. Znašel sem se v Makedoniji - niti zdaj ne bom povedal, kje - in poskušal odpotovati v Ljubljano. Zabil sem sledove za seboj. Tudi prijateljem, celo tistim, ki jim najbolj zaupam, sem dal napačne podatke o tem, kje sem. Nikoli ne veš, kdaj lahko nekdo kaj reče,

"Srbija je postala bananska republika"

sploh pa, če je pod hudim pritiskom. Nisem se prijavil kot potnik za letalo; makedonski policiji ne zaupam prav dosti. Dobil sem zadnjo vozovnico na letalu Adrije za Ljubljano. Sedem minut je manjkalo do vzleta, ko zaslišim, trikrat zapored, obvestilo po zvočniku: gospod Bičić naj se javi na šalterju za informacije. Rekel sem si: vruga, ves moj trud je bil zaman. Že sem se sprijaznil s tem, ko mi predstavnik Adrije da znamenje: odpotujite, odpotujite... Usedel sem se na zadnji sedež v letalu, brez okenca, in se od tam nisem premaknil, dokler nismo prileteli v Ljubljano. Nisem zvedel, kdo me je iskal na letališču in za kaj je pravzaprav šlo. Še zdaj ne vem, kdo bi lahko vedel, kje sem. Po mojih računih ne bi smel vedeti nihče. Pa je nekdo vendar vedel."

Tako si se spet vrnil v Ljubljano.

"Kako lepa se zdi Ljubljana, kako evropska, če se vračaš iz Pristine, oziroma z juga! Na Brniku sem si naročil pivo; eno uro sem sedel in gledal ljudi, ki so se odpravljali na letala za Palmo de Mallorco ali London. Vsi so bili zaskrbljeni, čakali so

velja za vsakega policista."

"Agent se približa, stoji ob mizi in te posluša"

na prtljago. Kupil sem si vse mogoče časopise, slovenske, hrvaške, tuje, tudi nemške, čeprav nemško ne znam. Sploh nisem bral, dihal sem ta brniški zrak, moker in vlažen."

Kaj je mogoče pričakovati na Kosovu v prihodnosti?

"Naslednjič, ko bom šel na Kosovo, bom poročal o vstaji. Če se oni odločijo za vstajo, tega nihče več ne bo imel za terorizem, temveč za osvobodilno gibanje. Če bo do vstaje prišlo, bo v eni sami noči deset tisoč mrtvih."

Zakaj?

"Ker so zdaj že do te mere potisnjeni ob zid. Zdaj je zelo pomembna pomoč in podpora. Treba je pomagati tem ljudem, da ne bi prišlo do dejanj iz obupa, do zadnjega dejanja, ki bi v končni posledici lahko privedlo tudi do tujih intervencij. Napadli bodo vse policijske postojanke, tudi zato, da bi prišli do orožja. Če že govorim o orožju, naj omenim nek zelo tajen podatek, za katerega sem zvedel. Dobil sem v vpogled seznam orožja, ki ga ima vsak policist na Kosovu. Vsak ima avtomatsko puško s petdesetimi naboji, polavtomatsko puško s tridesetimi naboji, brzostrelko s tristo naboji, ostrostrelsko puško z dvajsetimi naboji, polavtomatsko in avtomatsko pištolo s skupno stopetdesetimi naboji. Videl sem »zaduženje«, ki

velja za vsakega policista."

Ne za "specialce"?

"Ne, za vsakega navadnega policista."

Tudi albanskega?

"Tudi. Ko so albansko policijo suspendirali, je predala orožje. Bilo jih je več kot dva tisoč, skupaj z rezervisti več kot tri tisoč. Po šest kosov orožja na vsakega - to pomeni, da so predali več kot 18 tisoč kosov. Suspendirani policisti so napravili neko neumnost. Orožja namreč po zakonu ne bi smeli predati brez odloka pokrajinskega notranjega ministra, minister Jusuf Karakushi pa je bil suspendiran, kar pomeni, da po zakoniti poti ni šlo. Tako je policija izročila orožje, ne da bi o tem dobila kakršenkoli dokument. Vprašal sem Momčila Trajkovića, vojaškega guvernerja - tako ga namreč tituliram - oziroma podpredsednika srbske vlade, ki praktično vlada pokrajini s pomočjo represivnega aparata, kje je to orožje. Odgovoril mi je, da ne ve in da je verjetno v skladiščih. Med istim pogovorom pa je priznal, da vsem Srbom in Črnogorcem izdajajo dovoljenja za nošenje orožja. Običajno je treba počakati na konec postopka preverjanja, ki traja kakšen mesec in v katerem ugotavljajo, ali je bil prosilec kdaj prej kaznovan, kakšno je njegovo duševno stanje itd. Ne, tega na Kosovu ne delajo. Imam informacije, da Srbi in Črnogorci dovoljenja dobivajo v uri ali dveh, kolikor je potrebno, da se izpolne obrazec oziroma da človek pride na vrsto. Kajti v srbskih občinah na Kosovu ljudje na ta dovoljenja čakajo v vrstah. Med njimi so mladoletniki, psihopati, nekdanji zaporniki in tako naprej. Obstaja grozljiv sum, da so teh osemnajst tisoč

kosov orožja razdelili prebivalstvu. Ko tisti norec Kecman govori, da razpolaga z 60 tisoči do zob oboroženih ljudi, bi mu kar verjel, čeprav je ta človek izrekel že dosti bedarij. Če bo do vstaje prišlo, je ne bodo poskušali usmeriti proti prebivalstvu, ampak proti državi, torej proti policiji in vojski."

"Obstaja grozljiv sum, da so teh 18 tisoč kosov orožja razdelili prebivalstvu"

Ne proti Srbom?

"Ne, zagotovo ne. Zaenkrat proti policiji. Če pa bo vojska tako neumna, da se bo poskušala vmešavati, bodo napadli tudi njo. Imajo mnogo manj orožja, kot se govori, vendar mnogo več kot priznavajo. Seveda gre v glavnem za lahko orožje. V začetku ne bodo imeli nobenih težav, vsaj dokler ne bo nastopilo letalstvo, oklepne enote. Lahko da bo sto tisoč žrtev. V skrajnem primeru se bodo pustili pobijati tudi na kraju samem, da bi pač izzvali reakcijo iz tujine."

Možnost tuje intervencije se zdi zaenkrat precej oddaljena.

"Seveda. Ampak prepričan sem, da Jugoslavija svojih problemov ni več zmožna reševati sama. Še toliko manj je zmožna rešiti problem, kakršen je Kosovo. Jasno je, da bo Kosovo nekoč svobodno in da bo slejko prej nastala neka albanska država, povezana z Albanijo."

VITKO KOGOJ

(Primorske novice)

NOVO V BREŽICAH

OPEKARNA — RUDNIK BREŽICE OBVEŠČA CENJENE KUPCE, DA V NOVO ODPRTI TRGOVINI NUDI:

- GRADBENI MATERIAL
- KERAMIČNE PLOŠČICE
- SANITARNO KERAMIKO
- KOPALNIŠKO OPREMO
- SOLARNO OPREMO
- VODOVODNI MATERIAL
- MATERIAL ZA CENTRALNO
- ELEKTRO MATERIAL
- BARVE ZA IMPREGNACIJO

KONKURENČNE CENE!

ZA NAKUP SE PRIPOROČAMO!

KOLEKTIV TRGOVINE (0608) 61-241

OPEKARNA RUDNIK BREŽICE

novoles

NOVA INDUSTRIJSKA PRODAJALNA novoles

VAS VABI NA UGODEN NAKUP V STRAŽO PRI NOVEM MESTU

Prodajalna je odprta od 7.00 do 17.00
v soboto od 8.00 do 12.00

Prodajni pogoji:

- poslovanje brez trgovinske marže
- izdelki so cenejši od 30% do 50%

Prodajni program:

- spalnice, mize, komode, vitrine, gugalniki, lovsko pohištvo, stoli, vrtno mize, viseče omarice, boksi, samonosilne police
 - kuhinjski pomivalniki
 - čolni
 - vezane plošče, iverice, oplemenitene plošče
 - rezila, žage, rezkarji, ležaji, svedri, čeljusti, verige, klinasta jermena
- in še veliko drugega**

novoles novoles novoles novoles novoles novoles novoles

zavarovalnica triglav

Zavarovalna skupnost Triglav
Posavska območna skupnost Krško
Trg Matije Gubca 3

organizira
prodajo poškodovanih vozil, ki bo v petek, 28. 9. 1990, ob 13. uri na Rostoharjevi 62 (delavnica), Krško.

- 1. Zastava LADA karavan** letnik 1988, izklicna cena 18.000,00 din
KUPEC PLAČA DAVEK
- 2. Zastava Yugo Koral 45** letnik 1989, izklicna cena 35.000,00 din

Ogled vozila bo istega dne od 11. do 12. ure na kraju licitacije. Kavcijo v višini 10% od izklicne cene je treba plačati do pričetka licitacije. Prodaja poteka po načelu »ogledano — kupljeno«, kasnejše reklamacije se ne upoštevajo.

PROIZVODNJA IN TRGOVINA

Agraria Export - Import
BREŽICE
N. SOL. O.

objavlja
prosto delovno mesto

VODJE PE KLAVNICA Z MESNICAMI

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- višja izobrazba živilske ali agronomske smeri z najmanj 3 leti delovnih izkušenj na enakem ali podobnem delu ali
- srednja izobrazba živilske ali kmetijske smeri z najmanj 5 leti delovnih izkušenj na enakem ali podobnem delu.

Vozniški izpit B-kategorije.
Delovno razmerje sklepamo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in 3-mesečno poskusno dobo.
Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: AGRARIA BREŽICE, proizvodnja in trgovina — Brežice, Šentlenart 72.
Kandidati bodo o izbiri obveščeni najpozneje v 30 dneh po poteku objavnega roka.

Kmetijska zadruga Krka
n.sub.o. Novo mesto

TOZD BRAZDA AGROSERVIS

V NEDELJO, 30. 9. 1990, od 7. do 13. ure

PRIREJA
AGROSERVIS V ŽABJI VASI TRADICIONALNI SEJEM KMETIJSKE MEHANIZACIJE TER OSTALIH VOZIL

V ČASU SEJMA BO MOŽEN NAKUP OZIMNICE:

- kvalitetnih jabolk sorta AIDARED, JONAGOLD IN GLOSTER iz nasadov Klevevž in Brezovica
- krompirja
- medu iz domačih logov.

VSE PO UGODNIH CENAH.
OBISK SEJMA BO ZA VAS ZANIMIV, ČE STE PRODAJALEC ALI KUPEC.

KAKŠEN MORA BITI RAČUNALNIŠKI PROGRAM V VAŠEM PODJETJU

Računalniški program MISEL je nedvomno eden najuporabnejših na našem tržišču. Program je razumljiv in pripraven za vse oblike poslovanja. Tako je na primer modul GLAVNA KNJIGA:

● ENOSTAVEN ZA DELO

Uporabnik za delo z modulom Glavna knjiga ne potrebuje računalniškega znanja, zadostuje že, da je v praksi usposobljen za delo z glavno knjigo.

● ZADOSTUJE ŽE ENKRATEN VNOS PODATKOV

Ko v modul Glavna knjiga vnesemo podatke, so le-ti istočasno uporabni za potrebe glavne knjige, saldakontov, stroškovnega računovodstva, bilanc stanja in uspeha, izpisa terjatev in virmanov.

● OMOGOČA SPROTNO USKLAJEVANJE S SPREMEMBAMI V ZAKONDAJI

Program je tako odprt, da ga kljub petkratnim zakonskim spremembam v letu 1989 ni bilo potrebno zamenjati. Uporabnik je vnesel spremembe v šifrant sam.

Jože Matjaž, Papirografika: »Od leta 1987 imamo v podjetju računalniški program Misel. Ob različnih okvarah / npr. izpad elektrike, okvara računalnika, razpad podatkov... / so serviserji GRAD-a še isti dan napako odpravili.«

VABIMO VAS NA PREDSTAVITEV PROGRAMSKEGA PAKETA MISEL, KI BO 2. 10. 1990, OB 9. URI NA DU B. KIDRIČ, MIKLOŠIČEVA 26, LJUBLJANA.

GRAD

61000 LJUBLJANA
TRŽAŠKA 118, I. OB. (061) 273-688
tel.: (061) 273-781, 273-884, 273-574.

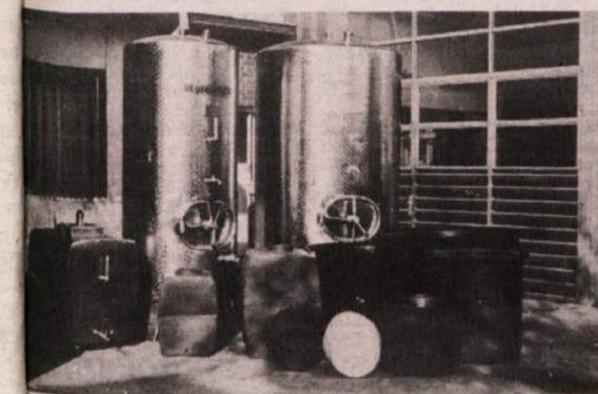
FIRMA

NASLOV

PODPIS ODG. OSEBE

PROSIMO POSLJITE PROJEKTE

Nudimo vam nerjaveče posode vseh oblik in dimenzij za vretje, zorenje in shranjevanje vina: posode s plavajočo zgornjo podnico: na polnjeno zračnico in na parafinsko olje cisterne z ovalnim grlom, klasične z različnimi sistemi za hlajenje vina Cisterne so zelo kompaktne iz debelih pločevin, za katere dajemo tudi 5-letno garancijo!

Nudimo vam tudi vse vrste plastičnih kadi za vinogradništvo iz polietilena, volumna 120, 250, 350, 500, 800 in 1000 litrov, po zelo ugodnih cenah.

• INOKS •

PREDELAVA NERJAVEČIH KOVIN

PAVLINJEK JOŽE IN TEREZIJA
Murska Sobota, tel.: (069) 21 174, 24 829

Vseeno ali ste družbeno, mešano ali zasebno podjetje, lastnik samostojne prodajalne

če ste zainteresirani za širitev svoje prodajne ponudbe

če želite prodajati kvalitetni zlati in srebrni nakit uveljavljenega proizvajalca

PRIDRUŽITE SE PRODAJNEMU SISTEMU PRODAJE PROIZVODNEGA PROGRAMA

Zlatarna Celje

Z resnimi in s solidnimi partnerji bomo podpisali pogodbo o dolgoročnem poslovnem sodelovanju

odločite se in pošljite ponudbo z osnovnimi podatki o podjetju ali lokalno na naš naslov:

Zlatarna Celje

63000 Celje
Kersnikova 19, p. o. 75
Telefon: 063/31 711
Telex: 33597 yu zc
Telefax: 063/31 570

AVTO-MOTO DRUŠTVO
NOVO MESTO
Ljubljanska cesta 8/b
68000 Novo mesto

RAZPIS

Avto-moto društvo Novo mesto razpisuje za določen čas ali honorarno delo

ve delovni mesti pralca osebnih vozil. Po potrebi možnost zaposlitve za nedoločen čas.

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
— končana najmanj poklicna ali osnovna šola,
— odslužen vojaški rok,
— da so zdravstveno in fizično sposobni,
— da imajo sposobnost dela s strankami,
— da imajo veljavno vozniško dovoljenje B kategorije.

Prijave oddajte na gornji naslov v 8 dneh po objavi v Dolenjskem listu.

ZLATA VERIGA

INVEST — Podjetje za investicijsko dejavnost, Novo mesto, Zagrebška 13: svetovanje, programiranje, projektiranje, inženiring in gradnja so njihove dejavnosti. Dolgoletne in bogate izkušnje. Reference. Dela v Novem mestu, Suhorju, Belem Manastiru, Zagrebu. Ko gradiš poslovni objekti, vam Invest stoji ob strani od idejne zamisli do gradbenega dovoljenja. Investiorski in izvajalski inženiring. Tel. 068/24-622, fax: 068/22-417.

SCARPA — Scarpa se reče po italijansko čevlju. Italijanske čevlje nosijo po vsem svetu. Kdor natančno gleda TV, lahko vidi, da jih nosi tudi predsednik ZDA Bush. Zdaj so italijanski čevlji prikorakali tudi na Dolenjsko. Kolekcija jesensko zimskih modelov naprodaj v Dolenjski: Usnje Novo mesto, Blagovnica Trebnje, Blagovnica Črnomelj, Market Žužemberk, prodajalna Obutev Mokronog. Različni proizvajalci in različni modeli. Ugodne cene. Formula za nakup na obroke je 1 plus 2 = scarpa.

CANON — To je pravi top. Top med fotokopirnimi stroji. Govorimo o CANON COLOR LASER COPIER ali na kratko CANON CLC 200. To je zadnji krik mode na področju fotokopiranja. Če se znajde v stiski tiskar, fotograf ali oblikovalec, ki mora poslati osnutek prospekta v čim krajšem času, ga bo CANON rešil iz zadrege. Reklame v barvah za kino in gledališče v najkrajšem možnem času. Potem pa še canoni NP 1215, PC 7 itd. Dolenjska ni bela lisa na zemljevidu Slovenije za Birotehniko s Ptujja, ampak zdaj prihaja v colorju. In potem še faksi, pač vsa strojna oprema, ki jo potrebuje sodobna pisarna. Pokličite BI-ROTEHNIKO. Tel/fax 062/775-441.

KVM — Danes vam spet predstavljamo prodajalni JORASIN BREG iz Ribnice. Za zdravje in dobro počutje vam ponujajo: pomarančni sok 1/1/100% po 16,28 din, limonin sok 10% po 7,65 din, zeliščni napitek po 7,65 din. Pomarančni sok 60% v pločevinkah po 6,82 din. Kinder jajčka se sedaj dobijo doma po 9,10 din, sladkor po 9,50 din. Izbira flanelastih srajc iz uvoza po 113,80 din, brisače po 70,50 din itd. Tel. 061/861-980, 861-981.

ULA — Če bi rad kupil avto japonske firme SUZUKI, potem je najbolje, da se oglasiš v Trebnjem. Družinsko podjetje Ula ima na zalogi 28 tipov avtomobilov suzuki. Model 90. Cene od 147.000 do 247.000 din. Vozila so registrirana. Evropske šege in navade. Servis v hiši. Popiješ kavico in greš naprej. Če ti kdo zmečka blatnik, imaš novega naslednji dan. Staro za novo. Skratka, firma ULA je pristala na zemlji. S Suzukijem. Trebnje, Jurčičeva 17. Tel/fax 068/44-231.

POVHE — Kovinoprodaja Trebnje prodaja akumulatorje Munja. Po tovarniških cenah za vse vrste vozil. Zamenja staro za novo. Odkupuje izrabljene akumulatorje. Pri hiši komplet program barv in lakov. Na zalogi bio barve, bio hit program, vodne glazure za vse vrste lesa. Tel. 068/44-249.

ELBA — Poznavalci vedo, kje v Novem mestu je najbolj ugoden nakup elektrotehničnega materiala, svetil, majhnih gospodinskih aparatov in akustike. Od 1. avgusta dalje v prodajalni ELBA na Ulici talcev. Komaj dva meseca delujejo, pa že imajo svoje stalne stranke. Kaj hočemo, nizke cene privlačijo. Tel. 068/24-884.

ŠUNKA — Šunka in vino sta za skupaj, o tem ni nobenega dvoma. Oboje skupaj prodajajo po najbolj ugodnih cenah v prodajalni Pri vodnjaku novomeškega Mercator Standarda. Kila prešane šunke iz uvoza samo po 80 din. In da ne pozabimo: kraška vina po 13,20 din, game črnina Šmartno po 17,60 din, barbera po 47 din. In zdaj je vse nared za gostijo, če skočite k sosedom po kruh.

NOVOTEHNA — Prodajalne v Novem mestu, Krškem in Metliki so ta teden za svoje kupce pripravile ugodno prodajo električnih kablov. PPR od 2x1,5 do 3x2,5 kabli so po 3,8 din do 6,70 din meter. V prodajalnah Novotehne prodajajo tudi barve za les belton in beltop. Belton že za 55,80 din liter. Beltop po 77,80 din liter. Vse cene so brez prometnega davka.

MENTIS — Ima vaše podjetje računalnike? Da. Ampak ni pravega haska od njih. Seveda, računalnike je treba nakrmiti s programi. Potem jih je treba povezati v avtomatski informacijski sistem. To vam naredi MENTIS, ki nikoli ne ostane na pol poti. Pokličite MENTIS v Dravograd, tel. 0602/83-413, ali v predstavništvo v Krškem, tel. 0608/33-550.

ZDRAVSTVENI CENTER BREŽICE TOZD ZDRAVSTVENI DOM BREŽICE Delavski svet

razpisuje

v skladu s 114. členom statuta TOZD Zdravstveni dom Brežice 4-letni mandat za prosta dela in naloge

DIREKTORJA

TOZD ZDRAVSTVENI DOM BREŽICE

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo visoko strokovno izobrazbo zdravstvene, ekonomske, pravne, sociološke ali politološke smeri,
- da imajo 5 let delovnih izkušenj,
- da so s svojim dosedanjim delom pokazali sposobnost organiziranja in usklajevanja delovnega procesa.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o zahtevanih razpisnih pogojih pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na ZC Brežice, TOZD Zdravstveni dom Brežice — razpisna komisija. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po sprejemu sklepa v delavskem svetu.

SOLIDNO — HITRO — POCENI — SOLIDNO — HITRO

- podjetja
- ustanove
- gasilska društva
- pevski zbori
- lovška društva

Podjetje KROJ Ljubljana vam bo solidno, hitro in poceni izdelalo vsa oblačila, ki jih potrebujete. Oglasite se v Novem mestu, Mirana Jarca 43, pri Javorniku ali na tel. št. 23-377.

Na vsak vaš klic smo že pri vas!

ELEKTROMOTORJI — PGP — proizvodnja in trgovsko podjetje iz Trebnje je na trgu že dalj časa znano po svojem obsežnem asortimanu izdelkov. Znano pa je tudi, da se na trgu pojavlja z izjemno nizkimi cenami in odlično kakovostjo. Zdaj ponujajo elektromotorje 220 V, 1,15 kW z 2800 obrati za 1.920 din; 380 V, trifazni, 3 kW, 1400 obratov za 2.160 din in 380 V, 4 kW, 1400 obratov za 2.320,50 din. Vse cene so brez davka. Motorji imajo seveda garancijo in zagotovljen servis. Takih motorjev po takih cenah ni, drugje bi dobili za ta denar samo polovico motorja. Dobava takoj. Kličite ob četrtkih in petkih od 16. do 22. ure na tel. 068/44-880.

LASTOVKA — Ta ptica je simbol tovarne nogavic iz Polzele, ki jo kupci zelo dobro poznajo. Polzela je na Prešernovem trgu 14 v Novem mestu odprla prodajalno MOJCA, kjer se vam zvrsti od velikanske izbire nogavic: za ženske, za moške, za otroke. Cene so izredno ugodne. Lastovka iz Polzele pomeni pomlad za izbiro nogavic v Novem mestu. Obiščite MOJCO, pričakuje vas!

ZA NOČNE PTICE — Vsi niso za hrupni disko. Ampak kje v Krškem najti odprto gostilno po 22. uri? Pa jo je mogoče najti. GOSTILNA KOMOČAR je odprta do 2. ure po polnoči. Topla hrana vse do 23. ure. Potem je mogoče dobiti »samo« narezek. Scena je na Krških žrtvah 8, tel. 0608/32-868.

ENGLISH — Brez angleščine ne gre več. PLUS — IZOBRAŽEVANJE iz Novega mesta vpisuje v tečaj angleščine za otroke in odrasle. Prijave bodo sprejemali 1. in 2. oktobra od 16. do 17. ure na Trdinovi 4 (Infotehna, poleg L.B. v Kandiji) v Novem mestu. Inform. vsak delavnik od 15. do 17. ure, tel. 068/21-785.

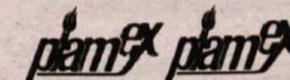
POPUST — Prodajalna KERA-METALA pri OŠ Trebnje prodaja vso belo tehniko iz uvoza, kuhinje Gorenje za 8 odst. ceneje. Pa 100 različnih vrst ploščic. Material za centralno ogrevanje, solarne sisteme, kopalnice, sanitarije in gradnjo. Kredu 1 plus 5. Naročilnice ali brez. Odprto vsak dan od 8. do 17. ure, v soboto od 8. do 12. ure. Tel. 068/44-100.

KMEČKA IDILA — Hrastno leži sredi vinogradov nad Šentruptom. Od tam je prelep razgled na Mirensko dolino. Svež zrak, izvrstni vinski mošči, orehi in suho sadje vabijo v Kmečki turizem Ivana Gorenca. Pečenke in kure, domač kruh, potice in druge dobrote. Skupine naj se napovedo. Tel. 068/40-025.

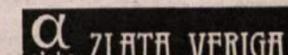
AMIGO — Je prijatelj druge največje avtomobilске tovarne na svetu — Toyote. Toyota je avto z najmanj okvarami — pravi statistika nemškega avtomobilističnega kluba ADAC. Firma Amigo iz Krškega vam prodaja avtomobile starlet, corolla in carina II po najbolj ugodnih cenah. Ob prevzemu plačane vse carinske dajatve, davek, opravljen multi servis in tehnični pregled. Za popotnico vam dajo še prvo pomoč, trikotnik, vlečno vrvo, rezervne žarnice itd. Servisna služba, rezervni deli. Predstavništva v Ljubljani in Zagrebu. Garancija. Poleg tega pa še aparati za medicinsko, industrijsko in gospodinjstvo opremo. Amigo, krško, CKZ 25, tel/fax 0608/31-497.

LOKVANJ — Iz 50 vrst različnega blaga vam izdelajo zavese po meri in vašem okusu. Mojster pride na dom, vzame mero in sešije zavese po konkurenčnih cenah. LOKVANJ se nič ne skriva, je za nekdanjo Košakovo gos tilno v Novem mestu na Ulici talcev. Tel. 068/21-950.

ALPHA — Zdaj po malem trgujemo med sabo. To ni kakšna posebna nova kvaliteta. Ampak dojava se pomembna stvar. Kapital se prerazporeja. Prišel bo tudi v bolj spretno roke. In potem se bo začelo zares. PRODAJALI BOMO IZDELKE MADE IN SLOVENIA.

PLES — Kdor se spet želi zavrteti v ritmu polke in valčka, naj se vpiše v folklorno skupino Plesnega društva Videm iz Krškega. Dosedanje in nove člane bodo vpisovali v petek, 28. septembra, ob 19. uri v Osnovni šoli Leskovec. Tel. 0608/32-795.

Naročila za ZLATO VERIGO pošiljajte na naslov: Alpha d.o.o. Novo mesto, Trdinova 11a ali po telefonu na štev. 068/28-121. V ponedeljek in četrtek do 10. ure, sicer pa vsako popoldne.

CENTER ZA SOCIALNO DELO BREŽICE

Cesta prvih borcev 15

Razpisna komisija delovne skupnosti
Centra za socialno delo
razpisuje
dela in naloge

individualnega poslovnega organa

za mandatno obdobje štirih (4) let

Kandidat mora poleg z zakonom predpisanih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- visoka ali višja izobrazba psihološke, socialne ali druge družboslovne smeri
- 3 ali 5 let delovnih izkušenj na področju družbenih dejavnosti
- organizacijske in vodstvene sposobnosti.

Kandidati morajo prijave z dokazili o izpolnjevanju navedenih pogojev poslati razpisni komisiji v 8 dneh po objavi. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav, katere pošljite na naslov: Center za socialno delo Brežice, Cesta prvih borcev 15, 68250 Brežice, s pripisom »za razpisno komisijo«.

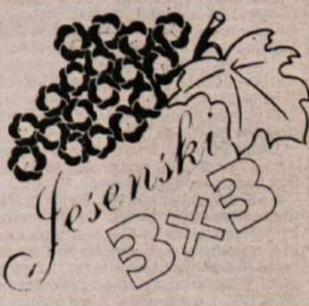
x vespa

18 x AX

18 x BX

1.
ŽREBANJE
7. 10. 90

tedenski koledar

Četrtek, 27. septembra — Adolf Petek, 28. septembra — Venčeslav Sobota, 29. septembra — Mihael Nedelja, 30. septembra — Rafael Ponedeljek, 1. oktobra — Terezija Torek, 2. oktobra — Miran Sreda, 3. oktobra — Evald

LUNINE MENE
 27. septembra ob 4.06 — prvi krajec

kino

BREŽICE: 28. in 29. 9. (ob 20. uri) ameriška komedija Maščevanje maturantov. 30. 9. (ob 18. in 20. uri) in 1. 10. (ob 20. uri) ameriška komedija Draga, pomanjšal sem otroke. 2. in 3. 10. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Streljaj, da ubiješ.

ČRNOMELJ: 27. in 30. 9. (ob 20. uri) botstvska komedija Bogovi so

zopet padli na glavo — II. del. 28. 9. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Policaj pod kontrolo. 30. 9. (ob 18. uri) ameriška risanka Nekoč pozabljena zemlja.

KRŠKO: 27. 9. (ob 20. uri) ameriška melodrama Stari Gringo. 28. 9. (ob 22. uri) ameriški erotični film Razposajena dama. 30. 9. (ob 18. uri) ameriška komedija Zaposleno dekle.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 27. 9. (ob 18. in 20. uri) francoska ljubezenska drama Studentka. Od 28. do 30. 9. (ob 18. in 20. uri) ameriška fantastična grozljiva komedija Gremlini II. Od 1. 10. dalje Teden domačega filma.

NOVO MESTO — DOM JLA: Od 28. do 30. 9. (ob 19. uri) ameriški film Zaposleno dekle.

SEVNICA: 27. in 28. 9. ameriški avanturistični film Erik. 29. in 30. 9. ameriški glasbeni film Lambada.

21.6.1991, dobro ohranjeno, z dodatno opremo, prodam. ☎ (0608)34-927.

2613
MOTOR za lado 1200, letnik 1981, prodam. ☎ 76-387. 2614
Z 750, dobro ohranjeno, ugodno prodam. ☎ 24-383. 2615
126 P, letnik 1983/84, prodam. ☎ (068)57-347. 2620
R 9 GTL, september 1988, 24.000 km, prodam. Florjančič, Muhaber 17 A, ☎ 24-513. 2621
BT 50, star 2 leti prodam za 7.000 din. ☎ (0608) 33-575.

obvestila

CANDY PRALNI IN POMIVALNI STROJI po najnižjih cenah! Dostava na dom in priključitev. Informacije: SERVIS SHOP d.o.o., K Roka 17, ☎ 22-668.

2187
AGROZBIRA, trgovina z rezervnimi deli za traktorje **TOMO VINKOVIČ, URSUS, UNIVERZAL, ZETOR**, vam nudi akumulatorje Vesna, in gume Save Kranj, Slavko Prosen, Smedniška c. 17, Kranj, ☎ (064)34-802. 2540
POPRAVILO gospodinskih aparatov in elektroinstalacij. Viktor Subotič, ☎ 28-488. 2585

ZOO BUTIK

 VIK
 Vse za vašega hišnega ljubljena na Ulici Talcev 12, Novo mesto

POSLEJ TUDI NA DOLENJSKEM

SALON ZA PSE
 BUDJA UL. TALCEV 12 NOVO MESTO
 Za lep videz in dobro počutje vašega štirinožca
KOPANJE, STRIŽENJE, TRIMANJE IN ŠE KAJ
 Naročila na telefon (068) 25-986.

ISKRENO ČESTITAJO in obilo sreče v nadaljnjem življenju želijo mladoporočencema **JANJI VREČIČ — PERHAVEC** in **SANDIJU PERHAVCU vsi, ki ju imajo radi. PRIJATELJI (2053-ČE-39)**

ČE STE srednje ali manjše podjetje, se ne mučite z njimi. Za vas bomo z veseljem strokovno in kakovostno opravili vse računovodsko-knjigovodske storitve, vključno z obračunom osebnih dohodkov ter izdelavo letnih in medletnih bilanc.

Ne odlašajte! Pokličite nas! **KODA, ŠEGOVA 90, NOVO MESTO**, tel. 25-757. (rač.-OB-39)

VINOGRADNIKI DOLENJSKE — BELE KRAJINE:

Prvovrstni pripomoček za zavretnje mošta-vina preizkušeni električni grelec, nerjav, za vsod ali kad, dobite takoj na naslovu: **EHO** (telefon 061-50-525), 61210 LJUBLJANA-ŠENTVID, Pustovrhova 8

posest

NA **SENOVEM** pri Brestanici ugodno prodam 31 % solastninski dedni delež dvoletninske nepremičnine. ☎ (064)74-650. 2504
MEŠAN GOZD, 46 arov, prodam. Žunič, Geršiči 4, Gradac v Beli krajini. 2552
ZAMENJAM gradbeno parcelo, obdelovalno zemljo ali gozd (vse pri Novem mestu), za gradbeno parcelo, staro hišo ali prostor za lokal v Ljubljani ali okolici. Kličite na ☎ (061)50-015. 2596
STARO HIŠO v Gornjem Vrhpolju prodam. ☎ (068)41-022. 2609
LEP MANJŠI VINOGRAD v bližini trgovine na Uršnih selih prodam. Informacije Ivan Bukovec, ☎ (061)317-898.

prodam

PRODAJ odlično ohranjen sod za rdeče vino (320 l). ☎ 28-250.
DVOKRILNA VRATA (8260 x 264), delno zastekljena, rabljena, pro-

dam. ☎ (061)447-603. 2352
GROZDJE šmarnico prodam. ☎ 44-522. 2488
KRAVO, brejo s petim teletom in 7 m mešanih drv prodam. Jože Udovč, Kuzarjev kal 2, Novo mesto. 2491
PIANINO »Ronisch«, kuhinjo Gorenje, zamrzovalno skrinjo (210 l) in garderobno omaro ugodno prodam. Informacije na ☎ 26-433. 2492
GROZDJE, črna barbera in belo, prodam. ☎ (067)79-179. 2498
KOMPLETNO POSTELJO z nočno omarico prodam. Danica Modic, Valanticevo 13, Novo mesto. 2499
KUHINJO MARLES (naravni hrast), novo, masivno, zelo poceni prodam. ☎ (0601)81-530. 2500
50 l zamrzovalno skrinjo prodam. ☎ 22-286. 2506
DVE KRAVI po izbiri prodava. Gor. Podboršt št. 11 in 6, Mirna Peč. 2511
PRALNI STROJ CANDY, nov, prodam za 10 % ceneje. Jože Ravnikar, Dol. Ponikve 7, Trebnje. 2513
OSTREŠJE, suho, staro dve leti, in avtomatik prodam. ☎ 26-931. 2515
HRASTOVO KAD (800 l), prešo (80 l) in električno vrtno kosilnico prodam. ☎ 73-130. 2517
SEDEŽNO GARNITURO ugodno prodam. ☎ 24-694. 2519
STREŠNO OPEKO, novo, 2400 kosov, 2000 kosov rabljene in 5000 modularne opeke prodam. ☎ 21-106. 2521

PEČ EMO Central, 20 ccal, prodam. Jože Stanič, Oražnova 21, Kostanjevica. 2525
KORUZO v strokih prodam. Silvo Janc, Studenc, ☎ (0608)89-106. 2529
HRASTOV SOD (13 hl) prodam. Podrebarac, Mestni log 6, Metlika, ☎ (068)60-229. 2531
PRODAJ HRAM. Cena po dogovoru. Drago Klavžar, Ilirska 2, Krško, ☎ (0608)33-968. 2533
HRASTOV SOD, 1100 l, dobro ohranjen, in cebriko 1100 l, ugodno prodam. Naslov in oglasnem oddelku. 2535
SODE iz prokroma (rostfrei), ugodno prodam. ☎ (068)51-644 od 14. do 16. ure. Ogljed možen v Podlogu 3 A pri Dragatušu. 2539
KRAVO, kobilo in dve zrebti prodam. Staniša, Konec 12, Novo mesto. 2543
MOUNTAIN BIKE Geros, oprema Shimano, nov, ugodno prodam. ☎ (068) 25-130, popoldne. 2550
KOZE, rjave in belo, prodam. ☎ 20-554. 2551
NOVO PEČ za centralno ogrevanje Stadler, 35.000 kkal, prodam 20 % ceneje. Gazvoda, Majde Šilc 4, Novo mesto. 2554
KOPALNICO, malo rabljeno, ter liti-železno kad in telico, brejo v devetem mesecu, prodam. ☎ (0608)62-989. 2560
HRASTOVA SODA (550 in 1200 l), novejša, prodam. ☎ (0608)68-203. 2575

ŠIVALNI STROJ Danica—Bagat, malo rabljen, ugodno prodam. ☎ 27-584. 2577
PRODAJ nov les za ostreše, rabljen štedilnik (4 plin ☎ 2 električni), hladilnik in bojler (10 l). ☎ 27-122. 2578
ZAMRZOVALNO SKRINJO (210 l) prodam. Dana Kovač, Šegova 58, Novo mesto, ☎ 23-974. 2580
HRASTOV SOD (500 l), skoraj nov, za belo vino ugodno prodam. Marija Vrančar, Ob potoku 21, Novo mesto, ☎ (068)25-895. 2582

BELO GROZDJE in mošt prodam. ☎ (065)57-065. 2590
PIANINO PETROF prodam. ☎ 27-716. 2591
SEMENSKI KROMPIRigor prodam. Jože Kocmur, Zaboršt 6, Šentvid pri Stični. 2592
GROZDJE — ŠMARNICO prodam. Rozi Udovč, Črmošnjice 36, Stopiče. 2594
BREJE kravo in dve telici prodam. ☎ 42-086. 2599
SYNTHESEIZER Kawai K 1 in garažo v Bršljinu 43 prodam. ☎ 28-446. 2600
PRODAJ šmarnico, garažo na Majde Šilc in motorno žago. ☎ 25-574. 2603
PEČ za centralno ogrevanje (novo) ugodno prodam. ☎ (0608)82-963. 2606
ODDAM 1000 kg grozolja šmarnice, pri Vrhpolju. ☎ 21-367. 2607
PORTUGALSKO izvrstne kakovosti prodam. ☎ 25-030. 2617
STANOVANJE dvo in pol sobno v Novem mestu prodam najboljšemu ponudniku. Informacije na ☎ 28-716 od 9. do 20. ure.
STISKALNICO za grozdje (račno), prodam. ☎ (0608)82-281. 2618

službo dobi

ZAPOSILITEV DOBI ženske njih let, ki bi se preiselila k meni. Iščije na Trdinovi 10, Novo mesto.
FRIZERSKO POMOČNICO so zaposlim ali dekle za pomoč v honorarno. Iščem akviziterje z prevozom. ☎ 25-259, do 19. ure.
IŠČEM AKVIZITERJE za iskane kozmetike na območju mesta, Brežic in Krškega. Možnost ga zaslužka. ☎ (041)320-644.
DEKLE za delo v strežbi okrepčevalnica v Kostanjevici n. Informacije na ☎ (0608)33-228.
ZA PRODAJO zelo iskanega iščemo nove sodelavce. Izredni ☎ 22-626.
ČE ZELITE dobro zaslužiti, se te na ☎ (068)24-188 v četrtek, tembra, do 17. do 21. ure.

stanovanja

ZAMENJAM upokojevsko stanje s centralno in telefonom v Črno Novo mesto ali okolico ali kjerkoli. 782.
GARSONJERO vzajem v ☎ 28-488.
razno

LOKAL (12 m²) v Novem vzajem v najem za »mini trg«. ☎ (061)783-226.
INVALID prometne nesreče, let, bi šel na deželo na oskrbo. Sen plačnik. Šifra: »DOMACNOST»

kmetijski stroji

ŠROTAR, kombiniran, z ružilcem, znamke Lifa, nov, prodam za 20 % ceneje kot v trgovini. ☎ (068)87-246. 2509
DEUTZ (60 KM), malo rabljen, prodam. ☎ (068)41-160, Mencin, Drama 7, Sentjernej. 2524
TRAKTOR TOMO VINKOVIČ, popolnoma nov, TIP 821, ugodno prodam. Ogljed možen vsak dan. ☎ (0608)75-749. Bogdan Gramc, Vel. Podlog 13, Krško. 2544
NAKLADALNO REZALNO PRIKOLICO SIP 19, rabljeno eno sezono, odlično ohranjeno, prodam. Peter Mali, Smihel 42, Novo mesto. 2545
TRAKTOR IMT 533 in jugo 1,1 GX, letnik 1988, poceni prodam. ☎ (0608) 32-092. 2557
KOSILNICO BCS prodam. Somrak, Goriška vas 7, Mirna Peč. 2566
NAKLADALNO LW 31 Mengele, kombajn Claas Konzul 2,60 m, in zobniče za Claas Europo prodam. Ivan Blažević, Artiče 3, 68253 Artiče. 2588
TRAKTOR UNIVERZAL 550, 55 KM, star 4 leta, 1600 delovnih ur, (možno na kredit) prodam. Dol. Kamence 27, Novo mesto. 2604
TRAKTOR TV 418, dobro ohranjen, in hladilnik Gorenje za mleko prodam. Jože Smerke, Gor. Globodol 8, 68216 Mirna Peč. 2622

kupim

ZAZIDLJIVO PARCELO ali staro hišo v Krškem ali okolici kupim. ☎ (0608) 31-722. 2489
PLEMENSKO TELICO od 5 mesecev do 1 leta starosti in semenski krompir igor kupim. ☎ 52-683. 2508
KUPIM golfa, renaulta ali zastavo od letnika 1981 do 1987. ☎ 25-325. 2579

motorna vozila

ATX 50 C, star leto in pol, dodatno opremljen, prodam. ☎ 42-136. 2494
126 PGL, 5/90, prodam. Cena po dogovoru. ☎ (068)84-318, 25-401, Ilič, Slavka Gruma 72, Novo mesto. 2496
R 5, registrirano 28. januarja 1990, prodam. ☎ 24-545. 2497
GOLF D, letnik 1985, prodam. ☎ 56-749. 2505
OPEL ASCONO ugodno prodam. Ucmam, Črmošnjice 48, Stopiče. 2507
AX 11 TRE, letnik 1987, 34000 km, prodam. ☎ 22-451 ali 51-140. 2510
GOLF S, letnik 1979, registriran do junija 1991, prodam. ☎ (0608)81-200. 2514
GOLF JXD, december 1985, prodam. Ogljed vsak dan popoldne pri Filipoviču, Slavka Gruma 68, Novo mesto. 2516
126 P, letnik 1985, 34000 km, prodam. ☎ 27-687, zvečer. 2518
JUGO KORAL 60, star 8 mesecev, ugodno prodam. ☎ 27-438, popoldne. 2520
NIVO-DIESEL prodam za 7000 DEM. Peter Stefanič, 11. avgusta 18, Črnomelj, ☎ 51-830. 2523
Z 750, letnik 1981, 50000 km, prodam. ☎ (0608)33-563. 2526
LADO 1200, letnik 1987, in zastavo 128, letnik 1988, prodam. Selak, Dolenja vas 1, Otočec. 2527
FIAT 126, letnik 1989, rumene barve, prevoženih 18000 km, prodam. ☎ 24-044. 2528
GOLF DIESEL kovinske barve, sončna streha, letnik 1989, prodam. ☎ 26-252. 2530
JUGO 45, letnik 1987, prodam. ☎ (0608)75-512. 2532

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: DIC, tozđ Dolenjski list, Novo mesto.
 UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legar (odgovorni urednik), Andrej Bartel, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Breda Dušič, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragas, Martin Lujar, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič in Ivan Zoran.
 ZIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB — Dolenjska banka d.d. Novo mesto).
 IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 10 din, naročnina za 3. trimesečje 100 din; za delovne in družbene organizacije 200 din; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (ali druga valuta v tej vrednosti) na leto.
 OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 120 din, za prvi ali zadnji strani 240 din; za razpise, licitacije ipd. 140 din. Mali oglasi do deset besed 100 din, vsaka nadaljnja beseda 10 din.
 NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200, naročniška služba, ekonomska propaganda in fotolaboratorij 23-610, mali oglasi in zahvale 24-006. Nenaročni,ih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja republiškega komiteja za informiranje Republike Slovenije (št. 23 od 21. oktobra 1988) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. Casopisni stavek, pretom in filmi: DIC, tozđ Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

NISSAN

PESTRA PONUDBA ZA VSE POTREBE

Nissan urvan: kombi z 2,5 litrskim dizelskim motorjem (55 kW/75KM) dovoljena obremenitev 1235 kg. Tovarniška cena s carino 250.300 din

Nissan prairi 2.0 SLX limuzinski kombi dvolitrskim bencinskim motorjem (73 kW/99KM). Tovarniška cena carino 300.300 d

Nissan patrol TD terenski avto z 2,8 litrskim turbodizelskim motorjem (84,5 kW/115KM), sedmimi sedeži, dovoljeno obremenitvijo 630 kg. Tovarniška cena s carino 326.800 din.

Servisiranje in nadomestni deli zagotovljeni v pooblaščenih servisih!

avtotehna

Zastopa in prodaja:
Avtotehna, Ljubljana,
 Celovška 228, tel. 573-555

VARSTVO vzajemno otroka v jem. Naslov v oglasnem oddelku. 2541
KOSTOR 30 m² v centru Šentjerne- lam v najem najboljšemu ponudni- 42-825. 2549
NOVEM MESTU ali okolici v- v najem objekt z namembnostjo ali embo namembnosti (poslovni pro- približno 70 m², z ograjenim, pokri- nepokritim zemljiščem približno m². ☎ (061) 321-936. 2581
ODIM poslovne knjige in finančno vanje obrtnikov. ☎ 21-148. 2602
VARSTVO sprejem otroke. 2605
VARSTVO za otroka iščem. ☎ 65- Popoldne. 2616

OLACIJE SERVIS
MRZOVALNIKOV
 stor Pajek, tel. (062) 305-150
 z za (062) 413-606 NON STOP

pravljam vse vrste zamrzovalni- , če točijo, rosijo, od zunaj ledi- Na vašem domu delamo z uvo- timi materiali in s preizkušeno ancijo, zato dajemo na opravlje- dela 5 let garancije. Se pri- očamo!

MONTAŽA TV-anten za vse žne programe na vašem območ- Tel. (068) 44-129. (P39-IMO)

nitne ponudbe

DOVA (59 let) želi zaradi osamlje- poznati vdovca. Šifra: »LEPA JE- 2501

REPROST FANT, 41/180, s hišo, zemlje in dobro službo, na Dolenj- želi spoznati preprosto dekle (od 30 let) za skupno življenje. Otroci ni Šifra: »V DVOJE JE VEDNO 2522

zahvale

OSTENEMU NAJDITELJU če- iskreno zahvaljujem. Tanja Vov- Vodopivec, Smolenja vas. 2493

o d e b

odna oblačila d.o.o.
DVO MESTO
 lančeva 5.
 ☎ (068) 26-091

emo mlade, kreativne sodelavce izdelavo vzorcev in manjših serij acil.
 Bmo strokovnega sodelavca za pravo tehnološke dokumentacije proizvodnjo.
 delavci naj bi imeli opravljeno stitno šolo in pet let ustreznih de- nih izkušenj.
 imo vas, da se oglašite, če imate sinje z izdelavo oblačil, spreje- evropsko ureditev delovnega za in ste pri delu natančni in hitri.

avcarjeva mama

stila se je 17. 9. 1902 na Pluski pri jem v številni družini, saj je bila s mo sestro dvojčico Angelo deseti Bila je proletarska družina, zato je delati in služiti kruh okrog
 di po končanem šolanju je ostala Med drugim je dobila nezakonsko Justino, zato je bila skrb še večja. , kjer sta živeli, pa so ob gradnji avto- podri. Mama Jožefa je kupila zem- trebrnjem ter pričela graditi hišo. Po nemem šolanju se je hčerka zaposlila in čila ter si ustvarila družino, s katero ali skupen dom. Mama Jožefa je v nem krogu žvela tiho, skromno ter alala častljivo starost, saj je tik pred dopolnila 88. leto starosti. V nede- popoldne je nenadno ugasnilo njeno nito srce. Ohranili jo bomo v lepem
 R. M.

ZAHVALA

V 71. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi mož, ati, stari ati, brat, stric

IGNAC MESTNIK

iz Starega trga ob Kolpi

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, ki ste nam stali ob strani in nam pomagali v najtežjih trenutkih. Posebna zahvala Petru in Ivanki Mihelič, pevcem, organizaciji ZZB, govorniku za poslovlilne besede tov. Darku Mesariču. Hvala vsem, ki ste pokojnemu darovali vence in cvetje ter ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: žena Marija, hčerke z družinami in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob prezgodnji izgubi naše drage mame, stare mame in sestre

MINKE VENE

Kristanova 22, Novo mesto

se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojnico spremili na njeni zadnji poti. Hvala tudi prijateljicam za pomoč n.ed boleznijo ter patru Luku za opravljen obred.

Žalujoci: vsi njeni

Trpljenje si prestal, zdaj boš v grobu mirno spal...

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata, strica in tasta

ANTONA SLUGA

iz Sr. Globodola

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali v času njegove bolezni, posebno Kolenčevim, Petričevim in drugim sosedom, GD Globodol, Krki — tabletnemu obratu, Beti Mirna Peč in gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred. Vsem, ki ste nam izrekli sožalje, še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

JANEZ JENIČ

iz Rakovnika 6

Iskreno se zahvaljujemo vsem vaščanom, sorodnikom in znancem, ki so nam izrekli sožalje, nam pomagali v najtežjih trenutkih, pokojnemu darovali vence in cvetje ter ga spremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi podjetjema GIP Pionir in IMV Novo mesto ter gospodu kaplanu za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Fani, sinovi Pavle, Janez in Alojz z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je po hudi bolezni zapustila naša ljuba mama, stara mama, sestra in tašča

FRANČIŠKA PUCELJ

iz Krmelja

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih, nam izrazili sožalje ter naši mami darovali cvetje, vence in maše. Zahvaljujemo se tudi Mercatorju iz Sevnice, Žitu — pekarna Brežice, Metalni Krmelj, sosedu Lojzki Derepasko za pomoč, gospodu župniku za lepo opravljen obred in vsem, ki ste našo drago mamo spremili na njeni zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: sin Franci z družino, sin Slavko, hčerka Fani z družino, sestre, brat in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 53. letu starosti se je po težki bolezni iztekla življenjska pot moža, očeta, starega očeta in sina

IVANA JUREJEVČIČA

iz Metlike, Ul. 1. maja 3

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti ter nam izrekli sožalje, osebju nevrološkega in visceralnega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto, še posebej gospodu dr. Branimiru Ivki za lajšanje bolečin v najtežjih trenutkih, sodelavcem iz Beti Metlika za poslovlilni govor, sosedom, vaščanom Kapljišč in ostalim, ki so pokojnemu darovali cvetje ter nam v najtežjih trenutkih stali ob strani. Posebna zahvala gospodu dr. Blažu Mlačku za skrb in pomoč v času hude bolezni. Vsem ponovno lepa hvala!

Žalujoci: žena Emilija, sin Danilo z družino, hči Vesna z družino, vnuka in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi našega dragega moža, očeta, dedija, tasta, brata in strica

VIKTORJA KRANJCA

polkovnika JLA v pokoju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem za nesebično pomoč v težkih trenutkih, sočustvovanje z nami in cvetje, darovano na njegov prerani grob. Posebna zahvala garniziji Novo mesto, Zvezi borcev, Komunalni, godbenikom, govornikom in Šentjernejskemu oktetu za zapete žalostinke.

Žalujoci: žena Fani, sin Boris z Mojco, hčerka Valerija, vnučki Luka, Jure in mala Kaja ter ostalo sorodstvo

Novo mesto, 16. 9. 1990

ZAHVALA

V komaj 44. letu starosti nas je nepričakovano zapustila naša ljuba žena, mamica, hčerka, sestra, teta, svakinja in botrica

ANTONIJA KOCJAN

roj. BARBORIČ

Vel. Cikava 16

Iz vasega srca se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in dobrim sosedom, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam kakor koli pomagali, darovali vence in cvetje in pokojnico v tako velikem številu spremili k preranemu počitku. Posebno zahvalo izrekamo gospodu župniku za lepe tolažilne besede, govorniku pred domačo hišo, pevcem, DO Labod Novo mesto, pogrebnikom in grobarju. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala!

Globoko žalujoci: mož Tone, otroci Toni, Silva, mali Franci in ostalo sorodstvo

Zdaj poln je grozdja vinski hram, a ti si šel od nas drugam. Ostali v nemi bolečini, objemajo nas le spomini.

ZAHVALA

V 78. letu starosti je po dolgi in težki bolezni preminil naš dragi mož, oče in stari oče

RUDOLF IVANIČ

iz Črešnjevca pri Dragatušu

Z žalostjo in hvaležnostjo v srcu se zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani, nam nesebično pomagali ali izrazili sožalje, prinesli cvetje in pokojnega spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi KZ Črnomelj, ZB Dragatuš za podarjena venca. Posebna zahvala zdravnikom pljučnega oddelka bolnice Novo mesto, sosedom in sorodnikom, govornikom za poslovlilne besede, pevskemu zboru iz Dragatuša za žalostinke ter gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoci: vsi njegovi, ki smo ga imeli radi

... prva beseda nam vedno bila je MAMI! Bil je tih otožen dan, kot bi žalovala vsa narava, saj je tisti večer prenehalo biti zlato srce naše drage

mami

NEŽKE KOSTREVC

roj. MEDLE

iz Krškega

Čudna, nepredvidljiva so pota usode, a naša mami je štela šele 43. pomladi, ko jo je kruta, neusmiljena bolezen za vedno izrgala iz našega objema. Nastala je globoka, temna praznina, kot zaliv nikoli izpolnjenih sanj, ki ga bo posledj oblikovalo morje grenkih solza ... Ob nenadomestljivi izgubi naše drage mami gre iskrena zahvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo s cvetjem pospremili na njeni zadnji poti, kakor tudi zdravniškemu osebju, zdravnikom Kseniji Žnidaršič in medicinski sestri Tatjani Florjanič ter gospodu župniku iz Artič.

Mami, saj se zopet spredemo!

Ati, Jani, Patricia

